

รายงานการวิจัย

ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

EXPECTATIONS OF PRISON STUDENTS TOWARDS A BACHELOR
OF ARTS PROGRAM BRANCH OF BUDDHISM: A CASE STUDY OF
THE CENTRAL PRISON OF RAYONG

จันทิมา แสงแพร

พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก

พระมหาชนบ สหายปญโญ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รายงานการวิจัย

ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตร
บัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

EXPECTATIONS OF PRISON STUDENTS TOWARDS A BACHELOR
OF ARTS PROGRAM BRANCH OF BUDDHISM: A CASE STUDY OF
THE CENTRAL PRISON OF RAYONG

จันทิมา แสงแพร

พระมหาจักรพล อาจารย์สุโภ

พระมหาชนบ สหายปญฺโณ

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก

สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง 2) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยองที่ปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน มีคะแนนมากเป็นลำดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 รองลงมาด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.63 อยู่ในระดับมาก ลำดับถัดมาด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34อยู่ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 ในระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่ามีความคาดหวังต่อหลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยส่วนบุคคลสามารถจำแนกออกเป็นปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันมีความความหวังต่อหลักสูตรฯ ไม่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีความต่างกันมีความความหวังต่อหลักสูตรฯ ไม่แตกต่างกัน วุฒิการศึกษา นักศึกษามีความคาดหวังต่อหลักสูตรโดยรวม มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.58 อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาที่มีความคาดหวังต่อหลักสูตรไม่แตกต่างกัน ระยะเวลากำหนดโทษ ความคาดหวังของนักศึกษาภาพรวม 3.51 อยู่ในระดับมากปัจจัยด้านระยะเวลากำหนดโทษแตกต่างกันมีความความหวังต่อหลักสูตรฯ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะด้านหลักสูตร ควรมีการปรับหลักสูตรเพื่อจัดเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน ด้านอาจารย์ ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการ ข่า เหตุการณ์ปัจจุบัน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ มาสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของผู้ต้องขัง ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีมาตรฐานในการตรวจข้อสอบ มีหลักฐานการให้คะแนน และตรวจสอบได้ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การสอน ควรมีหนังสือประกอบการเรียนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา

ABSTRACT

research on this matter Objectives: 1) To study the expectations of students in the prison toward the Bachelor of Arts program Buddhism: A Case Study of Rayong Central Prison 2) To compare the expectations of students in the prison toward the Bachelor of Arts program Buddhism: A case study of Rayong Central Prison where personal factors differ. 3) To study suggestions and improvement guidelines for the Bachelor of Arts curriculum Buddhism.

The results showed that An Overview of the Expectations of Prison Students toward Bachelor of Arts Program in Buddhism : A Case Study of Rayong Central Prison A case study of Rayong Central Prison Overall, the average score was 3.55, at a high level. When considering each aspect, ranked in descending order of scores, i.e. curriculum aspect, instructor aspect, Has the highest score number 1 had an average of 3.77, followed by evaluation measures had an average of 3.63, at a high level Next in the teaching and learning process. The overall average was 3.46. The overall extra-curricular activities had an average of 3.34 on the factors supporting learning overall with an average of 3.30 at a moderate level.

The results of comparing students' expectations towards the curriculum with personal factors revealed that there were expectations towards the curriculum. had an average score of 3.54, in a high level When considering individually, personal factors can be divided into personal factors in terms of different genders. There is hope for the curriculum. no difference Individual factors in terms of age were different. There were expectations for the program. no difference. Qualifications Students have overall expectations of the course. with a total average score of 3.58, in a high level The educational qualification factor had no difference in expectations of the course. period of imprisonment Expectations of students overall 3.51 was at a high level. The factor of imprisonment period was different. There were expectations for the curriculum. no difference

Curriculum Suggestions The curriculum should be adjusted in order to arrange the subject contents to suit the conditions of the learners. Instructors should

use modern technology in teaching and learning to create motivation for news and current events. extra-curricular activities The results of this research should be used to create extra-curricular activities that are suitable for the context of the inmates. As for the process of teaching and learning, there should be teaching and learning activities that create a clear understanding of the content. measurement and evaluation There should be a standard for examination. Evidence of scoring and can be checked factors supporting learning Media and teaching equipment There should be textbooks that are up-to-date and sufficient to meet the needs of students.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
สารบัญ	ง
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหาวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น	5
1.7 ข้อจำกัดของการวิจัย	5
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
1.9 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้	5
2 แนวคิดทฤษฎีและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง	7
2.2 แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ	10
2.3 แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ	12
2.4 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการหลักสูตร	17
2.5 แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564 – 2568	31
2.6 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา	34
2.7 สภาพพื้นที่ที่ทำวิจัย	35

2.8	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
2.9	สรุปกรอบแนวความคิด	42
3	วิธีการดำเนินการวิจัย	43
3.1	รูปแบบการวิจัย	43
3.2	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	43
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
3.4	การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
3.5	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	46
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	52
4.2	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
4.2.1	ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
4.2.2	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา	54
4.2.3	ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยองที่ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน	61
5	สรุปผลอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	71
5.1	สรุปผลการวิจัย	71
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	74
5.3	ข้อเสนอแนะ	77
5.3.1	ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ	77
5.3.2	ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป	77
	บรรณานุกรม	80

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	85
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ	87
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเครื่องมือในการวิจัย	91
ภาคผนวก ง ไปรับรองจริยธรรมวิจัยในมนุษย์	98
ภาคผนวก จ เอกสารการตีพิมพ์บทความ	100
ภาคผนวก ฉ ตารางคำนวณ	102
ประวัติผู้วิจัย	104

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็มีช่องว่างทางการศึกษาอยู่มากที่จะต้องจัดการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่ต้องจัดการศึกษาแข่งกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การแข่งขันทางเศรษฐกิจกับประเทศต่าง ๆ การจัดการศึกษาในประเทศไทยจึงต้องเน้นการพัฒนาในเชิงคุณภาพให้สามารถสนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้อย่างทันต่อสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงการพัฒนาคุณภาพคนให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และความต้องการของตลาดแรงงานที่มีความซับซ้อนที่หลากหลาย

ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาทั้งด้านกฎหมาย กลไก และนวัตกรรม การศึกษาหลายประการ อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงในหลายประการดังกล่าวนี้ยังพบช่องว่างของความเหมาะสมภาคทางการศึกษา ทั้งนี้ ประเทศไทยจึงออกพระราชกฤษฎีกาให้มีกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำ และ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาได้อย่างทั่วถึง (ราชกิจจานุเบกษา, 2562) ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นแหล่งผลิตบุคลากรสู่สังคม ได้เล็งเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มโอกาสในการเข้าการศึกษา จึงได้จัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ.2564 – 2568 เพื่อเปิดโอกาสให้พลเมืองโลกได้รับโอกาสทางการศึกษา ด้วยการบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายวิชาเข้ากับหลักธรรมคำสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเน้นการพัฒนาจิตใจ การนำพุทธศาสนามาระยุกต์ใช้พัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยปัญญา (Human Wisdom) บทบาทของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยในยุคดิจิทัลนี้ จึงต้องมีการเปลี่ยนผ่าน (Digital Transformation) และทบทวนอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อให้สามารถพัฒนา อย่างมั่นคงและสามารถเป็นองค์กรสำคัญในการเผยแพร่หลักคำสอนของพระพุทธศาสนาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างถูกต้อง (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2563) และนอกจากพันธกิจตามแผนที่ต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกัน พระราชบัญญัติการอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ในการที่จะลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาทางมหาวิทยาลัยจึงสนับสนุนให้มี “โครงการวิทยบริการสอนพระพุทธศาสนาในเรือนจำ” จึงเกิดขึ้น

การร่วมมือทางวิชาการกันระหว่างมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยกับกรมราชทัณฑ์ ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านพระพุทธศาสนาให้แก่ผู้ต้องขังนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาด้านพระพุทธศาสนา และขยายโอกาสให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้ต้องขัง อีกทั้งยังเป็นการสนองกระแสรับสั่งและเป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระ กนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาด้านพระพุทธศาสนาให้ลึกซึ้งกว้างขวางมากขึ้น ตลอดจนเป็นการพัฒนา พฤตินิสัยผู้ต้องขังในการสร้างคนดีคืนสู่สังคม ในกาลนี้ทางคณะศาสนาและปรัชญา ได้ดำเนินการ จัดทำหลักสูตรที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาในเรือนจำ มีชื่อว่า หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พระพุทธศาสนา โดยหลักสูตรนี้ได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ 6/2563 เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2563 และได้เปิดรับนักศึกษาประจำปีการศึกษา 2563 เป็นปีแรกมี นักศึกษาทั้งสิ้น 52 คน จากสองเรือนจำ ได้แก่ เรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี และเรือนจำ กลางระยอง จังหวัดระยอง

การบริหารจัดการหลักสูตรให้มีคุณภาพต้องอาศัยกระบวนการการดำเนินงานที่มีส่วนใน การช่วยส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ ในหลักสูตร เริ่มตั้งแต่ การวางแผน การนำไปใช้ การนิเทศกำกับติดตาม และการประเมินการใช้ หลักสูตรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งนี้ การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตร นั้นเป็นกระบวนการหนึ่งของการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ หากการจัดทำ หลักสูตรโดยไม่ศึกษาความคาดหวังหรือความต้องการของผู้เรียน ก็จะทำให้การจัดการศึกษาไร้ซึ่ง ประสิทธิภาพ ด้วยความที่นักศึกษาจากเรือนจำมีความหลากหลาย ความคาดหวังของนักศึกษาย่อมมี ความแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้รับรู้ถึงความต้องการของผู้เรียน และ เพื่อเป็นการสะท้อนให้เห็นภาพจากการจัดการศึกษาได้ดีที่สุด การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ “ความคาดหวัง ของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง” จึงมีความสำคัญต่อการวางแผนในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเดียวกันไม่ว่านักศึกษาจะเรียนอยู่ในสถานที่ใดก็ตาม

1.2 ปัญหาวิจัย

1.2.1 ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา พระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยองเป็นอย่างไร

1.2.2 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยองที่ปัจจัยส่วนบุคคล ต่างกันเป็นอย่างไร

1.2.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

1.3.2 เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยองที่ปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน

1.3.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

1.4 นิยามศัพท์

ความคาดหวัง หมายถึง ความมุ่งหมายที่การการจัดการศึกษาในเรือนจำด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้

ด้านหลักสูตร หมายถึง มีหลักสูตรที่ช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาความรู้ เนื้อหาของหลักสูตรในแต่ละรายวิชามีการปรับปรุงให้ทันสมัย หลักสูตรแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต คำอธิบายรายวิชามีเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วนในสิ่งที่ควรเรียน เนื้อหาที่กำหนดในรายวิชาสัมพันธ์กันทั้งหลักสูตร

ด้านอาจารย์ผู้สอน หมายถึง มีเอกสารประกอบการสอนและแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม มีการถ่ายทอดความรู้โดยมีความเชื่อมโยงของเนื้อหาเป็นขั้นตอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา

ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง การเปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา มีกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมมีความเพียงพอ การให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา

ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน หมายถึง มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจนรู้จริง มีการกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา มีการสอดแทรกศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง การกำหนดเกณฑ์การประเมินให้นักศึกษามีส่วนร่วม มีการใช้การประเมินความรู้ที่หลากหลาย (เช่น ข้อสอบปรนัย อัตนัย การบ้าน รายงาน การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาเป็นต้น) มีการตัดเกรดและแจ้งให้นักศึกษารับรู้ชัดเจน มีการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ ทำให้นักศึกษารู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่มีความเหมาะสมยุติธรรม

ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง ห้องเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการเรียน เช่น หนังสือ เอกสาร ตำราทางวิชาการ สมุด อุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอ มีทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการ มีบริการการให้ยืมหนังสือวารสารวิชาการเพื่อนำไปอ่านนอกเวลาเรียน มีการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ WIFI

นักศึกษาในเรือนจำระยอง หมายถึง ผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติที่เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัยและได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาโดยมีสถานที่เรียนอยู่ในเรือนจำกลางระยอง

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา หมายถึง หลักสูตรที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่เปิดการเรียนการสอนในเรือนจำ

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านความคาดหวัง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา

2 ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้การศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา ประจำปีการศึกษา 2563 เรือนจำกลางระยอง จำนวนทั้งสิ้น 21 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย

1. เพศ
2. อายุ
3. วุฒิการศึกษา
4. ระยะเวลากำหนดโทษ

ตัวแปรด้านความคาดหวัง ประกอบด้วย

- 1.ด้านหลักสูตร

- 2.ด้านอาจารย์ผู้สอน
- 3.ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 4.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน
- 5.ด้านการวัดผลและประเมินผล
- 6.ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้

4.ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในพื้นที่เรือนจำกลางระยอง

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

- นักศึกษาทุกคนตอบแบบสอบถามด้วยความเข้าใจและด้วยความจริงใจ
- การวิจัยในครั้งนี้ถือว่า ความแตกต่างในเรื่องเพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลากำหนดโทษไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้

1.7 ข้อยกจำกัดของการวิจัย

ผลการวิจัยความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรนี้ไม่สามารถนำไปใช้กับนักศึกษาในหลักสูตรปกติ ทั้งนี้ เนื่องมาจากบริบทของการจัดการศึกษาในเรือนจำมีข้อจำกัด

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.8.1 ทำให้ทราบความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

1.8.2 ทำให้ทราบแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฯให้ตรงต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับหลักสูตร

1.9 หน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความคาดหวังความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการตั้งสมมติฐานการวิจัย และใช้ในการอธิบายความคาดหวัง มีรายละเอียด ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีการจัดการหลักสูตร
- 2.5 แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564 – 2568
- 2.6 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา
- 2.7 สภาพพื้นที่ที่ทำวิจัย
- 2.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีความคาดหวัง

2.1.1 ความหมายของความคาดหวัง

ซิฆนุกร พรภาณวิษญ์ (2540, หน้า 6) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นที่คาดหวัง ในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล (2540, หน้า 8) และสมลักษณ์ เพชรช่วย (2540, หน้า 10) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความมุ่งหวัง หรือคาดคะเนของบุคคลที่มีต่อคนอื่นให้กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนาให้เป็นไปในอนาคต

ฟินน์ (Finn. 1962, หน้า 390) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง การประเมินค่าบุคคลหรือตนเองด้านจิตใต้สำนึก และใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดตนเองด้านจิตใต้สำนึก และ ใช้ความคาดหวังนั้นมาเป็นแนวทางในการกำหนดพฤติกรรมที่จะมีต่อบุคคลที่ตนคาดหวังหรือต่อตนเองในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง

ฟังก์ และแวกนอลส์ (Funk & Wagnalls. 1963, p. 239) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ ว่าเป็นความเชื่อมั่นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่าน่าจะมีน่าจะเป็นอย่างที่ดีไปได้

เกตเซลส์ , เจมส์ และโรนอล (Getzels , James & Ronall. 1964, pp. 390-398) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของบุคคลย่อมแตกต่างกัน เพราะแต่ละคนมีความคิดและความต้องการต่างกัน อันทำให้พฤติกรรมทางสังคมที่ถูกกำหนดจากความคาดหวังของบุคคลอื่น และความต้องการส่วนตัวของตนเองต่างกันด้วย

รีเดอร์ (Reeder. 1971, p. 157) อธิบายว่า ความคาดหวัง หมายถึง ท่าทีของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัว โดยความคาดหวังหรือความต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ

สรุปว่า ความคาดหวังหมายถึงความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่ามันจะเป็นอย่างที่เราคิด โดยใช้ความคาดหวังนั้นมากำหนดพฤติกรรมที่จะมีสิ่งๆที่ตนเองคาดหวัง

2.1.2 ประเภทของความคาดหวัง

ความคาดหวังที่บุคคลตั้งไว้ มีทั้งความคาดหวังในระยะสั้น และความคาดหวังในระยะยาว นอกจากนี้ยังมีความคาดหวังในทางบวกและความคาดหวังในทางลบ (Hurlock. 1973, pp.184-185) ความคาดหวังนี้จะนำไปสู่พฤติกรรมที่แตกต่างกันไป

ไพบูลย์ เทวรักษ์ และ สิริวรรณ อัครกุล (2527, หน้า 46-47) กล่าวถึงความคาดหวังทางบวกว่า เมื่อบุคคลต้องอยู่ในสถานการณ์ที่ต้องทำบางสิ่งให้สำเร็จ ความหวังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการ ท างาน เป็นการยากที่จะกระตุ้นตนเองให้มีความพยายามและอดทน ในการกระทำสิ่งๆที่ตนเชื่อว่าประสพความสำเร็จ

โสรัจ โปธิแก้ว (2527, หน้า 79) กล่าวถึง ความคาดหวังทางลบว่า เป็นความคาดหวังทางร้าย เช่น ถ้าเราจะอยู่อย่างนี้ลูกเราจะเป็นอย่างไรหนอ ความคาดหวังในทางร้าย มักทำให้เกิดความกลัว ความวิตกกังวล ซึ่งทำให้ชีวิตขาดความสมดุลได้

2.1.3 อิทธิพลของความคาดหวัง

ความเข้มข้นหรือความรุนแรงของความคาดหวัง ขึ้นอยู่กับเป้าหมายที่ต้องการอยู่ใกล้หรือไกล จากตัวเรามากน้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับความสำคัญของเป้าหมาย ถ้าหากได้มายากลำบากต้องต่อสู้มากก็จะทำให้เกิดพลังความหวังสูงขึ้น ส่วนเป้าหมายที่สูงเกินความสามารถ อาจทำให้เกิดความท้อใจได้ (Hurlock. 1973, pp.185-186)

สงวน สุทธิเลิศอรุณ , จำรัส ดั่งสุวรรณ และจิตติพงษ์ ธรรมานุสรณ์ (2522, หน้า 80-181) กล่าวว่า สภาวะที่ส่งเสริมให้ความคาดหวังมีอิทธิพลสูงสุดนั้นขึ้นอยู่กับความเข้มของความต้องการ 2 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. บุคคลขาดสิ่งที่ต้องการอยู่มากหรือน้อยจึงจะถึงระดับที่เขาพอใจถ้าขาดมากหรือต้องการมากก็จะช่วยส่งเสริมให้ความคาดหวังมีอิทธิพลสูงสุด

2. สิ่งที่คุณต้องการนั้นมีประโยชน์เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพียงใด ถ้าได้รับประโยชน์มาก ความเข้มของความต้องการก็จะมากขึ้น

พัชรี วรกวิน (2522, หน้า 124-125) กล่าวว่า เมื่อบุคคลมีความคาดหวัง ก็จะแสวงหาวิธีการที่จะประสบความสำเร็จตามความคาดหวัง และเมื่อสมหวังจะทำให้มีความต้องการสูงขึ้น เข้มข้นขึ้น หากผิดหวังปริมาณความต้องการ และความเข้มข้นก็จะลดลงและจางหายไป

แบนดูรา (Bandura 1997, pp. 84-85) อธิบายความคาดหวังที่เกี่ยวกับความสามารถบุคคล เป็น 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 เกี่ยวกับปริมาณความคาดหวัง (Magnitude) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรมหนึ่งจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล หรือแตกต่างกันไปในบุคคลเดียวกัน เมื่อ ต้องทำพฤติกรรมที่มีความยากง่ายแตกต่างกัน เป็นการคาดหวังของบุคคลว่าตนจะทำงานสำเร็จถึงระดับใด เมื่อต้องทำงานที่มีระดับความยากง่ายแตกต่างกัน

มิติที่ 2 เกี่ยวกับการแผ่ขยาย (Generality) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน อาจแผ่ขยายจากสถานการณ์หนึ่ง ไปสู่สถานการณ์อื่นในปริมาณที่ต่างกัน กล่าวคือ ประสบการณ์ บางอย่าง ไม่ทำให้ความคาดหวังแผ่ขยายไปสู่สถานการณ์อื่น

มิติที่ 3 เกี่ยวกับความเข้ม (Strength) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนมีความเข้มเข้มน้อย คือ ไม่มั่นใจในความสามารถของตน เมื่อไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง จะทำให้ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนลดลง แต่ถ้ามีความเข้มหรือมั่นใจมาก บุคคลจะมีความบากบั่นมานะพยายาม แม้จะประสบความสำเร็จบ้างก็ตาม

2.1.4 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

1) ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom.

ทฤษฎีความคาดหวังถูกนำเสนอโดย Victor Vroom (1964) ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงานโดย Vroom มีความเห็นว่าการที่จะจูงใจให้พนักงานทำงานเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องเข้าใจกระบวนการทางความคิดและการรับรู้ของบุคคลก่อน โดยปกติเมื่อคนจะทำงานเพิ่มขึ้นจากระดับปกติ เขาจะคิดว่าเขาจะได้อะไรจากการกระทำนั้นหรือการคาดคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อเขาได้แสดงพฤติกรรมบางอย่างในกรณีของการทำงาน พนักงานจะเพิ่มความพยายามมากขึ้นเมื่อเขาคิดว่าการทำงานนั้นนำไปสู่ผลลัพธ์บางประการที่เขามีความพึงพอใจ เช่น เมื่อทำงานหนักขึ้นผลการปฏิบัติงานของเขายู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้นทำให้เขาได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น ค่าจ้างกับตำแหน่งเป็นผลของการทำงานหนักและเป็นรางวัลที่เขาต้องการเพราะทำให้เขารู้สึกว่าได้รับการยกย่องจากผู้อื่นมากขึ้น แต่ถ้าเขาคิดว่าแม้เขาจะทำงานหนักขึ้นเท่าไรก็ตามหัวหน้าของเขาก็ไม่เคยสนใจดูแลยกย่องเขาจึงเป็นไปได้ที่เขาจะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งเขาก็ไม่เห็น

ความจำเป็นของการทำงานเพิ่มขึ้น ความรุนแรงของพฤติกรรมที่จะทำงานขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่จะกระทำตามความคาดหวังนั้นรวมถึงความตั้งใจของผลลัพธ์ที่จะได้รับซึ่งจะมีเรื่องของการตั้งใจ การเชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน และการเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายามโดยทฤษฎีนี้จะเน้นเรื่องของการจ่ายและ การให้รางวัลตอบแทนเน้นในเรื่องพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้ต่อเรื่องผลงาน ผลรางวัลและผลลัพธ์ของความพึงพอใจต่อเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดระดับของความพยายามของพนักงาน

Vroom ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานเรียกว่า VIE Theory ซึ่งได้รับความนิยมนอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน

V=Valance หมายถึงระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคลในเป้าหมายรางวัล คือคุณค่าหรือความสำคัญของรางวัลที่บุคคลให้กับรางวัลนั้น

I = Instrumentality หมายถึงความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ (Outcomes) หรือรางวัลระดับที่ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ 2 หรือรางวัลอีกอย่างหนึ่ง คือเป็นการรับรู้ในความสัมพันธ์ของผลลัพธ์ที่ได้(เชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน)

E= Expectancy ได้แก่ ความคาดหวังถึงความเป็นไปได้ของการได้ซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการเมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง (การเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม)

ตามหลักทฤษฎีความคาดหวังจะแย้งว่า ผู้บริหารจะต้องพยายามเข้าไปแทรกแซงในสถานการณ์การทำงาน เพื่อให้บุคคลเกิดความคาดหวังในการทำงาน, คุณลักษณะที่ใช้เป็นเครื่องมือ และคุณค่าจากผลลัพธ์ สูงสุด ซึ่งจะสนับสนุนต่อวัตถุประสงค์ขององค์การด้วยโดย

1. สร้างความคาดหวังโดยมีแรงดึงดูด ซึ่งผู้บริหารจะต้องคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถให้การอบรมพวกเขา ให้การสนับสนุนพวกเขาด้วยทรัพยากรที่จำเป็น และระบุเป้าหมายการทำงานที่ชัดเจน

2. ให้เกิดความเชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน โดยผู้บริหารควรกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผลการปฏิบัติงานกับรางวัลให้ชัดเจน และเน้นย้ำในความสัมพันธ์เหล่านี้โดยการให้รางวัลเมื่อบุคคลสามารถบรรลุผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

3. ให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายามซึ่งเป็นคุณค่าจากผลลัพธ์ที่เขาได้รับ ผู้บริหารควรทราบถึงความต้องการของแต่ละบุคคล และพยายามปรับการให้รางวัลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของพนักงานเพื่อเขาจะได้รู้สึกถึงคุณค่าของผลลัพธ์ที่เขาได้รับจากความพยายามของเขา

มีการแบ่งรางวัลออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. รางวัลภายนอก (Extrinsic rewards) เป็นรางวัลที่นอกเหนือจากการทำงาน เช่น การเพิ่มค่าตอบแทน การเลื่อนตำแหน่ง หรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ (Schermerhorn, Hunt and Osborn 2003 : 118) หรือเป็นผลลัพธ์ของการทำงานซึ่งมีคุณค่าเชิงบวกที่ให้กับบุคคลในการทำงาน

2. รางวัลภายใน (Intrinsic rewards) เป็นรางวัลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงาน ประกอบด้วย ความรับผิดชอบ ความท้าทาย หรือเป็นผลลัพธ์ของการทำงานที่มีคุณค่าเชิงบวกซึ่งบุคคลได้รับโดยตรงจากผลลัพธ์ของการทำงาน ตัวอย่างเช่น ความรู้สึกของความสำเร็จในการปฏิบัติงานที่ความท้าทาย

แนวทางในการจัดสรรรางวัลภายนอก มีดังนี้

1. ระบุถึงพฤติกรรมที่พึงพอใจให้ชัดเจน
2. อำนวยรักษาการให้รางวัลที่มีศักยภาพที่จะช่วยให้เกิดการเสริมแรงเชิงบวก
3. คิดเสมอว่าบุคคลจะมีความแตกต่างกัน จึงต้องให้รางวัลที่มีคุณค่าเชิงบวกสำหรับแต่ละบุคคล

4. ให้แต่ละบุคคลรู้อย่างชัดเจนถึงสิ่งที่เขาจะต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้รับรางวัลที่ต้องการ กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนและให้ข้อมูลป้อนกลับในการปฏิบัติงาน

5. การจัดสรรรางวัลให้อย่างทันทีทันใดเมื่อเกิดพฤติกรรมที่พึงพอใจ

6. จัดสรรรางวัลให้ตามตารางที่กำหนดเพื่อให้เกิดการเสริมแรงเชิงบวก

ทฤษฎีแห่งความคาดหวัง (Expectancy Theory) ของ Vroom (1964, pp. 91-103) บางที่เรียกว่า ทฤษฎี V. I. E. เนื่องจากมีองค์ประกอบของทฤษฎีที่สำคัญ คือ

V มาจากคำว่า Valence ซึ่ง หมายถึง ความพึงพอใจ

I มาจากคำว่า Instrumentality ซึ่งหมายถึง สื่อเครื่องมือ วิธีทางที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ

E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้น ๆ บุคคล มีความต้องการและมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้นจึงต้องพยายามกระทำการด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วตามที่ตั้งความหวัง หรือคาดหวังเอาไว้ บุคคลก็จะได้รับความพึงพอใจ และขณะเดียวกันก็จะคาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นไปอีกเรื่อย ๆ

แนวความคิดนี้ Vroom เป็นผู้เสนอ โดยมีความเห็นว่าบุคคลจะพิจารณาทางเลือก ต่าง ๆ ที่มีอยู่ โดยจะเลือกทางเลือกที่เชื่อว่าจะนำไปสู่ผลตอบแทน หรือรางวัลที่เขาต้องการมากที่สุด ทฤษฎีนี้ทำนายว่า บุคคลแต่ละคนจะเลือกทางเลือกที่มีผลตอบแทนสูงที่สุด ทฤษฎีการคาดหวังของ Vroom มีข้อสังเกตคือ บุคคลใดจะได้รับการจูงใจที่จะใช้ความพยายามในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

หรือให้สำเร็จต่อเป้าหมาย ก็ต่อเมื่อ เชื่อในความสามารถของตนเองว่า ความพยายามในการปฏิบัติงานจะมีผลในทางดี และ ผลการปฏิบัติงานจะช่วยให้ได้ผลตอบแทนตามที่ต้องการหรือพึงปรารถนา หรืออาจ สรุปได้ว่าการที่จะโน้มน้าวจิตใจให้คนทำงานขึ้นอยู่กับความคาดหวัง (expectancy) ที่ คนเชื่อว่า ความพยายามของคนจะสัมฤทธิ์ผลออกมาเป็นระดับผลงาน ดังนั้นบุคคลจะทำงานให้สำเร็จหรือไม่ประการใด ย่อมขึ้นอยู่กับจิตภาพ และความเชื่อของเขาว่าเขาต้องการหรือไม่ต้องการอะไร และจะใช้กลยุทธ์อะไรในอันที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามที่เขาเลือกทางเดินเอาไว้

ปัจจัยหลักทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom มี 4 ประการ คือ

1. ความคาดหวัง หรือความคาดหวัง คือ ความเชื่อเกี่ยวกับความน่าจะเป็นพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งจะก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะความมากน้อยของความเชื่อจะอยู่ในช่วงระหว่าง 0 (ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำ และ ผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่งเลย) และ 1 (มีความแน่ใจว่าการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ)

2. ความพอใจ คือ ความรุนแรงของความต้องการของพนักงานสำหรับผลลัพธ์ อย่างใดอย่างหนึ่งความพอใจอาจจะเป็นบวกหรือลบได้ภายในสถานการณ์ของการทำงานเราอาจจะคาดหวังได้ว่าผลลัพธ์ เช่น ผลตอบแทน การเลื่อนตำแหน่ง และการยกย่อง โดยผู้บังคับบัญชาจะให้ความพอใจในทางบวกผลลัพธ์ เช่น ความขัดแย้งกับเพื่อนร่วมงาน หรือการตำหนิจากผู้บังคับบัญชาจะให้ความพอใจในทางลบ ในทางทฤษฎีแล้วผลลัพธ์อย่างใดอย่างหนึ่งจะต้องให้ความพอใจ เพราะ ว่าผลลัพธ์ดังกล่าวนี้จะเกี่ยวข้องกับความต้องการของบุคคล

3. ผลลัพธ์ คือ ผลที่ติดตามมาของพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งและอาจจะแยกประเภทเป็นผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง และผลลัพธ์ระดับที่สองผลลัพธ์ระดับที่หนึ่งจะหมายถึงผลการปฏิบัติงานที่สืบเนื่องมาจากการใช้กำลังความพยายามของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เช่น ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น หรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

4. สื่อกลาง หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง และระดับที่สองตามทัศนะของ Vroom นั้น สื่อกลางหรือความคาดหวังแบบที่สองจะอยู่ภายในช่วง +1.0 ถ้าหากว่าไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ ระหว่างผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง และผลลัพธ์ระดับที่สองแล้ว สื่อกลางจะมีค่าเท่ากับ 0 Vroom ชี้ให้เห็นว่า ความคาดหวัง และความพอใจ จะเป็นสิ่งที่กำหนดกำลังความพยายาม หรือแรงจูงใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ถ้าหากว่าความพอใจ หรือความคาดหวังเท่ากับศูนย์แล้ว แรงจูงใจจะเท่ากับศูนย์ด้วย หากพนักงานคนหนึ่งต้องการ เลื่อนตำแหน่งเป็นอย่างมาก (ความพอใจสูง) แต่ไม่มีความเชื่อว่า เขามีความสามารถ หรือทักษะสำหรับการปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ได้ (ความคาดหวังต่ำ) หรือถ้าหากว่า พนักงานมีความเชื่อว่า เขาสามารถปฏิบัติงานที่มอบหมายให้ได้ (ความ

คาดหวังสูง) แต่ผลที่ติดตามมาไม่มีคุณค่าสำหรับเขา (ความพอใจต่ำ) แรงจูงใจของการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจะมีน้อยมาก

ตามทัศนะของ Vroom การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมจะขึ้นอยู่กับ กระบวนการของความคิดดังต่อไปนี้ ซึ่งกระบวนการของความคิดดังกล่าวนี้อาจจะเป็นจิตสำนึกของจิตใต้สำนึกก็ได้

1. ผลลัพธ์ระดับที่สองที่แตกต่างกันมีความสำคัญมากน้อยแค่ไหน เช่น การเลื่อนตำแหน่ง การเพิ่มเงินเดือน (ความพอใจ)
2. ผลลัพธ์ระดับที่หนึ่ง (ผลการปฏิบัติงานที่ดี) จะนำไปสู่การเลื่อนตำแหน่ง หรือ การเพิ่มเงินเดือนหรือไม่ (สื่อกลาง)
3. การใช้กำลังความพยายาม จะประสบความสำเร็จทางด้านผลการปฏิบัติงานที่ดี หรือไม่ (ความคาดหวัง)

ทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom เป็นทฤษฎีที่ให้คำอธิบายอย่างละเอียดเกี่ยวกับ การจูงใจ โดยกล่าวถึงประสิทธิภาพของความคาดหวังในความพยายามของแต่ละบุคคลว่าจะเป็นอย่างไบบ้าง และเกิดขึ้นด้วยองค์ประกอบใดเป็นตัวผลักดันสนับสนุน ผลงาน ของ Vroom มีส่วนสำคัญที่จะชี้ให้บุคคลต่าง ๆ เห็นว่า ความคาดหวังเป็นความรู้สึกของบุคคลถึงพฤติกรรม หรือตำแหน่งที่เหมาะสมของตนเอง หรือของผู้อื่น เป็นความคาดหวัง ที่แสดงออกมาในรูปความรู้สึกว่า ควรจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือต่องานที่ตนรับผิดชอบอยู่ ทฤษฎีความคาดหวังนี้มีประโยชน์ในการอธิบาย พฤติกรรมของคนในการทำงาน ทั้งยังให้แนวคิดเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพ โดยการพิจารณาเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน เพื่อตอบแทนการทำงานของพนักงาน ควรจะเป็นไปในทางยุติธรรม โปร่งใส เหมาะสมตามความคาดหวังของลูกจ้าง หรือพนักงานที่ทำงานในองค์กร

สรุปได้ว่า ความคาดหวังเป็นความรู้สึกของบุคคลถึงพฤติกรรม หรือตำแหน่ง ที่เหมาะสมของตนเอง หรืออาจเป็นความรู้สึกถึงความเหมาะสมในบทบาทของผู้อื่น หรืออีกนัยหนึ่งความคาดหวังของบุคคล เป็นความรู้สึกของบุคคลต่อตนเองอย่างหนึ่งว่าตนเองควรประพฤติปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์ต่าง ๆ หรือต่องานที่ตนรับผิดชอบอยู่ ความคิดดังกล่าวนี้ยังรวมไปถึงการคิดถึงบุคคลอื่น เช่น ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา และผู้ร่วมงาน

ทฤษฎีความคาดหวังนี้อยู่ที่ผล (Outcomes) ความปรารถนาที่รุนแรง (Violence) และความคาดหวัง (Expectancy) ทฤษฎีความคาดหวังและคาดคะเนว่า โดยทั่ว ๆ ไป ผู้รับบริการแต่ละคนจะแสดงพฤติกรรมก็ต่อเมื่อเขามองเห็นโอกาสความน่าจะเป็นไปได้ (Probability) ค่อนข้างเด่นชัด หากความพึงพอใจของเขาเกิดจากการได้รับการบริการที่มีคุณภาพ เขาก็จะใช้บริการนั้นตลอด เพราะเป็นผลลัพธ์ (Outcomes) ที่เขาปรารถนา ซึ่งหมายความว่า ความหมายนี้เกิดก่อนการบริการ จึงสามารถเป็นเหตุนำไปสู่ของการมาใช้บริการ เพราะพฤติกรรม ของมนุษย์เกิดจากแรงผลักดัน ซึ่ง ส่วนหนึ่งเกิดจากความต้องการ และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากความ คาดหวังที่จะได้รับจากสิ่งที่จูงใจ

ผลตอบแทนหรือผลลัพธ์ที่ได้จากการบริการที่มีคุณภาพจะมีความสำคัญและจะเป็นตัวทำให้เกิดพฤติกรรมได้ขึ้นอยู่กับความพอใจต่อการให้บริการที่มีคุณภาพ

ตามหลักทฤษฎีการคาดหวังของลูกค้า (Customer Expectations) นั้น เกิดจากปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ประสบการณ์ของลูกค้าในการใช้บริการที่ผ่านมาในอดีต (Past Experience)
2. ข้อมูลที่ได้รับจากคำบอกเล่าของเพื่อน (Word of Mouth Communication = W-O-M)
3. การศึกษาข้อมูลจากคู่แข่ง
4. การโฆษณาของกิจการเอง
5. ความต้องการส่วนตัว (Personal need)

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2550, น. 182-184) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความคาดหวังของวูรัม (Vroom) โดยเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานของบุคคลว่า บุคคลจะประเมินความเป็นไปได้ของผลที่จะเกิดขึ้น แล้วจึงดำเนินการปฏิบัติตามที่ตนคาดหวังไว้ เขาได้ชี้ให้เห็นว่าการจูงใจขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคลต่อผลที่เกิดขึ้น ทฤษฎีการคาดหวัง ของวูรัมนี้ได้ ทำนายว่าบุคคลจะร่วมกิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือสิ่งต่าง ๆ ตามที่ ประารถนา ใช้คำว่าวาเลนซ์ (Valence) ซึ่งหมายถึง ความอยากที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ถ้ามีความอยาก มากกว่าความไม่อยาก ระดับค่าของวาเลนซ์ เป็นบวก แต่ถ้าบุคคลมีความรู้สึกเฉย ๆ ระดับค่าวาเลนซ์จะเป็นศูนย์วูรัม เปรียบเทียบว่าการกระทำของบุคคลที่จะไปสู่จุดที่คาดหวังนั้นเป็นกลไก (instrumental) ไปสู่ ความสำเร็จ และความเชื่อที่ว่าพฤติกรรมจะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น วูรัม เรียกว่า ความ คาดหวัง (expectancy) วูรัมได้สรุปทฤษฎีของเขาเป็นสูตรดังนี้ แรงจูงใจ = ความอยาก + ความคาดหวัง Vroom (1964, pp. 145-164) ทฤษฎีความคาดหวังของวูรัม กล่าวว่าการที่มนุษย์จะเลือกหรือตัดสินใจกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น มีสาเหตุหรือแรงจูงใจโดยอาศัยเหตุผลและ ปัจจัย หลาย ๆ อย่างประกอบกัน มิได้เกิดจากเพียงปัจจัยหนึ่งปัจจัยเดียว การเลือกหรือพฤติกรรม เหล่านั้น จะเป็นระบบของกระบวนการทางจิตอันได้แก่ การรับรู้ความเชื่อ และเจตคติโดยอธิบายถึงแรงจูงใจ ว่าเป็นผลของการตอบสนององค์ประกอบ 3 ประการที่เรียกว่า “ทฤษฎี VIE”

1. การให้คุณค่า (Value) หมายถึง ความรู้สึกทางบวกหรือลบที่บุคคลที่มีต่อ ผลลัพธ์ในการทำงาน
2. การเชื่อมโยง (Instrumentality) หมายถึง การเชื่อมโยงการรับรู้ระหว่างงานกับผลที่ตอบแทนที่ชื่นชอบที่จะได้รับ
3. ความคาดหวัง (Expectation) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ถึงความเป็นไปได้ ที่ตนจะทำงานสำเร็จโดยที่บุคคลนั้นจะต้องมีความคาดหวังดังต่อไปนี้

- 3.1 ผลตอบแทนที่ได้รับ
- 3.2 ความพึงพอใจและไม่พอใจต่อผลตอบแทนที่ได้รับ
- 3.3 ผลตอบแทนที่ได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่น
- 3.4 โอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนความคาดหวัง

จากแนวคิดและทฤษฎีความคาดหวังสรุปได้ว่า ความคาดหวัง เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าก่อนที่จะเลือกซื้อผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถตอบสนองความต้องการของตนได้ตรงกับที่คาดการณ์ว่าการบริการมีความน่าไว้วางใจ และมีความจริงใจ ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่บุคคล มุ่งหวังหรือคาดคะเนต่อตนเองและบุคคลอื่นให้กระทำการใดสิ่งหนึ่ง ให้ถึงเป้าหมายที่ตนปรารถนาหรือต้องการให้เป็นไป

2.2 แนวคิดและทฤษฎีความพึงพอใจ

2.2.1 ความหมายของความพึงพอใจ

กู๊ด (Good, 1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ คุณภาพ หรือระดับความพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลมาจาก ความสนใจต่าง ๆ และทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อสิ่งนั้น

โอลิเวอร์ (Oliver, 1997) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ คือการตอบสนองที่แสดงถึง ความรู้ปะสงค์ของลูกค้าเป็นวิจารณ์ญาณของลูกค้าที่มีต่อสินค้าและบริการ ความพึงพอใจมีมุมมองที่ แตกต่างกันไปแล้วแต่มุมมองของแต่ละคน

โวลแมน (Wolman, 1973) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อได้ รับประทานผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

เคิลิร์ก (Quirk, 1987) ความพึงพอใจหมายถึงความรู้ที่มีความสุขหรือความพอใจเมื่อได้รับ ความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการ ฮอร์นบี้ (Hornby, 2000)ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่ดีเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้รับสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่พอใจ

วิรุฬ พรรณเทวี (2542, หน้า 111) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีก็จะมี ความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ว่ามีมากหรือน้อย

อรรถพร คำคม (2546, หน้า 29) ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติหรือระดับ ความพึงพอใจของบุคคลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของกิจกรรมนั้น ๆ โดยเกิดจากพื้นฐานของการรับรู้ค่านิยมและประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลจะได้รับ ระดับของความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อกิจกรรมนั้น ๆ สามารถตอบสนองความต้องการแก่บุคคลนั้นได้

สรุปความพึงพอใจหมายถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งที่ตนเองมุ่งหมายที่สอดคล้องกับต้องการ ความคาดหวังของตนเองต่อสิ่งเหล่านั้น ถ้าตรงตามความต้องการก็จะมีความรู้สึกพึงพอใจ แต่ถ้าสิ่งนั้นไม่เป็นไปตามที่ตนเองคาดหวังก็จะรู้สึกไม่พึงพอใจ

2.2.2 ทฤษฎีความพึงพอใจ

เชลลี (Shelli, 1995, p. 9 อ้างถึงใน ปราการ กองแก้ว, 2546, หน้า 17) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่าเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้ความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับและความสุขนี้สามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและมีความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่า ความรู้สึกในทางบวกอื่น ๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกและความสุขมีความสัมพันธ์กัน อย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่าระบบความพึงพอใจโดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ

มิลเลท (Millet, 1954, p. 109, อ้างถึงใน พิทักษ์ ตรีษิต, 2538, น. 33) การสร้างความพอใจในการให้บริการแก่ประชาชนโดยมีหลักหรือแนวทาง คือ

1. การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) หมายถึง ความยุติธรรม ในการบริหารงานภาครัฐที่มีฐานคติที่ว่าคนทุกคนเท่าเทียมกันดังนั้นประชาชนทุกคนจะได้รับการ ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่มุมของกฎหมายไม่มีการแบ่งแยกในการกีดกันในการให้บริการ ประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน
2. การให้บริการตรงเวลา (Timely Services) หมายถึง การบริการจะต้องมอง ว่าการให้บริการสาธารณะจะต้องตรงต่อเวลาผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลเลยถ้าไม่มีการตรงต่อเวลาซึ่งจะสร้างความไม่พอใจให้แก่ประชาชน
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) หมายถึง การให้บริการ สาธารณะต้องมีลักษณะมีจำนวนการให้บริการและสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม (The Right Quantity At The Right Geographical Location) มิลเลทเห็นว่าความเสมอภาคหรือการตรงต่อ เวลาจะไม่มี ความหมายเลยถ้ามีจำนวนการให้บริการไม่เพียงพอและสถานที่ตั้งที่ให้บริการสร้างความ ไม่ยุติธรรม ให้เกิดขึ้นแก่ผู้รับบริการ
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) หมายถึง การให้บริการ สาธารณะ เป็นไปอย่างสม่ำเสมอโดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลักไม่ยึดความพอใจของหน่วย ที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้

5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progression Service) หมายถึง การให้บริการ สาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติงานกล่าวคือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือ ความสามารถที่จะทำหน้าที่ได้มากขึ้นโดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

สรุปทฤษฎีความพึงพอใจหมายถึงกระบวนการทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในสินค้าหรือบริการเช่นการให้บริการอย่างเสมอภาค ให้บริการตรงต่อเวลามีความเพียงพอของสินค้าหรือบริการนั้นและการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

2.3 แนวคิดและทฤษฎีความต้องการ

2.3.1 ความหมายความต้องการ

พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า ต้องการ ได้ว่าอยากได้ ใครได้และประสงค์ ซึ่งความต้องการของมนุษย์มีอิทธิพลก่อให้เกิดแรงผลักดันทั้งภายนอกและภายในให้มนุษย์ได้ปรับตัวในการตอบสนองแรงผลักดันที่เกิดขึ้น การปรับตัวเพื่อสนองแรงผลักดัน คือความต้องการนั่นเอง

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, สมชาย หิรัญกิตติ และธนวรรธ ตั้งสินทรัพย์ศิริ (2550, หน้า168) ได้ให้ความหมายของความ ต้องการ หมายถึง สภาวะที่บุคคลขาดความสมดุล ขาดบางสิ่งบางอย่าง และต้องการได้รับสิ่งนั้น เช่น ขาดอาหารทำให้รู้สึกหิว ก็ต้องการอาหารรับประทาน เกิดความรู้สึก เหนื่อยเพลีย เนื่องจากพักผ่อนไม่เพียงพอ ก็ต้องการพักผ่อน ไม่มีเงิน ก็ต้องการเงินสำหรับการใช้จ่าย ไม่ได้รับการยอมรับ ไม่ได้รับการยกย่อง ไม่มีชื่อเสียง ไม่มีเกียรติยศ ก็ต้องการการยอมรับ การยกย่อง ต้องการมีชื่อเสียง ต้องการเกียรติยศ เป็นต้น

วารสารณ์ตระกูลสฤณี (2547, หน้า 12 อ้างถึงใน รัชนิรัตน์, 2550, หน้า 9) ได้ให้ความเห็นว่าความต้องการจำเป็น (Need) เป็นสิ่งที่ชีวิตจะขาดเสียมิได้ และผลจากการศึกษาหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่าทุกกริยา ท่าทาง หรืออาการที่มนุษย์แสดงออกมาในรูปพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นมาจากแรงผลักดันของความต้องการเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ความต้องการอาจเกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมาภายหลัง และจากสิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยไม่ต้องเรียนรู้ที่เป็นความต้องการทางชีววิทยาทั้งที่เป็นสิ่งที่ แสดงออกมาให้เห็นได้ และสิ่งที่ซ่อนอยู่ในใจ

เดชวุฒิ พสุธาตระกูล (2557, หน้า 9) ความต้องการ หมายถึงการที่มนุษย์มีความปรารถนาอยากได้อะไรอยากเป็น ในบางสิ่งบางอย่าง ซึ่งบุคคลจะมีความต้องการในระดับที่แตกต่างกัน แม้จะมีสถานะหรือปัจจัย ส่วนบุคคลที่เหมือนกันก็ตาม การให้หรือการสนองความต้องการจึงควรให้ในสิ่งที่ผู้รับต้องการ จริง ๆ ซึ่งถ้าได้รับการตอบสนองแล้วบุคคลก็จะเกิดความสุขความพึงพอใจ

สรุป ความต้องการหมายถึง ความอยากได้ ซึ่งความต้องการ อาจทั้งมีความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการทางด้านจิตใจ ความอยากของมนุษย์มีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

2.3.2 ความสำคัญของความต้องการ

ความต้องการของมนุษย์ ได้รับการศึกษาจากนักปราชญ์เป็นเวลานานแล้ว โดยพยายามที่จะทำความเข้าใจว่า ทำไมคนจึงประพฤติปฏิบัติเช่นนี้ แนวคิดที่จะอธิบายถึงความต้องการของมนุษย์ได้แก่ มนุษย์หลีกเลี่ยงความเจ็บปวด และแสวงหาความสุขสบาย อย่างไรก็ตามข้อสังเกตในการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด และการแสวงหาความสุขสบาย จากการสังเกตจากสิ่งทีคนนั้นเลือกกระทำหรือหลีกเลี่ยงการกระทำซึ่งแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน ความเจ็บปวดสำหรับคนหนึ่งอาจเป็นความสุขสบายของอีกคนหนึ่งก็ได้จากปัจจัยใจเดียวกัน เรื่องการจูงใจของมนุษย์โดยสัญชาตญาณแรงขับและความต้องการจำเป็น แต่ก็ไม่สามารถอธิบายความต้องการของมนุษย์ได้ครอบคลุมอย่างไรก็ตามความเข้าใจในเรื่องความต้องการของมนุษย์เป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์ในองค์กร เพราะความต้องการของมนุษย์เป็นแรงผลักดันให้คนทำงานหรือทำให้มีกำลังใจในการทำงาน (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2547) สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์มีความสำคัญในการทำให้ตัวเองมีแรงผลักดันที่จะกระทำการใด ๆ ก็ตามเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

2.3.3 ประเภทความต้องการ

ความต้องการของมนุษย์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological Need) เป็นแรงผลักดันที่เกิดขึ้นพร้อมกับความต้องการมีชีวิต การดำรงชีวิต วุฒิภาวะไม่จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์การเรียนรู้แต่อย่างใด เกิดขึ้นเนื่องจากความต้องการทางร่างกายของคนเราเป็นสำคัญ เป็นแรงขับเบื้องต้นที่ร่างกายถูกกระตุ้นทำให้เกิดความว่องไว กระฉับกระเฉง มีชีวิตชีวาที่จะต้องสนองต่อสิ่งเร้า เกิดขึ้นจากสภาวะทางอารมณ์ สิ่งกระตุ้นทั้งภายนอกและภายใน ได้แก่

1.1 ความต้องการอาหาร ความหิว ทำให้คนเราต้องกินอาหาร เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิต อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิต

1.2 ความต้องการน้ำ เมื่อร่างกายของเราขาดน้ำทำให้เรารู้สึกว่าลำคอแห้ง ปากแห้ง ผากเกิดความต้องการที่จะได้ดื่มน้ำ เพื่อรักษาความสมดุลของร่างกาย

1.3 ความต้องการทางเพศ ความต้องการด้านนี้จะเริ่มเมื่อเราอย่างเข้าสู่วัยรุ่นและเป็นผู้ใหญ่การแสดงออกถึงความต้องการทางเพศขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความพึงพอใจ ทัศนคติ ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมนั้น

1.4 ความต้องการของอุณหภูมิที่เหมาะสม คนเราดำรงชีวิตอยู่ได้ต้องอาศัยความสมดุลทางร่างกาย

1.5 ความต้องการหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด เพื่อให้ร่างกายเกิดความปลอดภัย ความเจ็บป่วยเป็นไข้ของร่างกาย ทำให้ร่างกายพยายามสร้างภูมิคุ้มกันขึ้น เมื่อมีคนอื่นมาทำร้ายคนเราก็หลีกเลี่ยงหรือต่อสู้ป้องกันตัว

1.6 ความต้องการพักผ่อนนอนหลับ เมื่อร่างกายเกิดความเหน็ดเหนื่อย เนื่องจากการใช้พลังงาน ออกแรงในการทำงาน เกิดความเหนื่อยล้าจากการอ่อนเพลียของร่างกาย เราจึงต้องการนอนหลับพักผ่อน เพื่อผ่อนคลายให้ร่างกาย ได้มีโอกาสสะสมพลังงานใหม่และซ่อมแซมส่วนสึกหรอของร่างกาย

1.7 ความต้องการอากาศบริสุทธิ์ที่มีก๊าซออกซิเจนสำหรับการหายใจ เราอาจอดข้าวอดน้ำได้หลายวัน แต่กลิ่นหายใจไม่ได้นาน

1.8 ความต้องการการขับถ่าย เป็นการขับของเสียออกจากร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เช่นเดียวกับอาหารและน้ำ เพราะของเหลือเหล่านี้เป็นพิษต่อร่างกาย ทำให้เราอึดอัดไม่สบาย บางครั้งอาจทำร้ายชีวิตได้

2. ความต้องการทางด้านจิตใจและสังคม (Psychological and Social Need) ความต้องการประเภทนี้ค่อนข้างสลับซับซ้อนและเกิดขึ้นจากสภาพสังคม วัฒนธรรม การเรียนรู้และประสบการณ์ที่มนุษย์นั้นได้รับและเป็นสมาชิกอยู่ ความต้องการทางจิตใจและสังคมนี้แตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล แต่ละสังคมและฐานะทางสังคมของบุคคล รวมทั้งเวลาและโอกาสที่แตกต่างออกไปด้วย ลักษณะสำคัญของความต้องการทางจิตใจและสังคม ดังนี้

2.1 ความต้องการที่เกิดจากสังคมที่เป็นมรดกตกทอดทางวัฒนธรรมและกลายเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของแต่ละคน สิ่งเหล่านี้แตกต่างกันไปแต่ละสังคม

2.2 ความต้องการทางสังคมที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ เราต้องมีประสบการณ์และการเรียนรู้มาก่อน จึงจะเข้าใจและเลือกกระทำได้ บางที่เราต้องศึกษาว่าจะเริ่มต้นอย่างไรควรทำอย่างไรต่อไป

2.3. ความต้องการนี้เปลี่ยนแปลงได้ แม้ในตัวคนเดียว

2.4. ความต้องการนี้จะมีมากขึ้นเมื่ออยู่รวมกลุ่มมากกว่าอยู่คนเดียว

2.5. ความต้องการนี้มีพฤติกรรมปกปิดมากกว่าพฤติกรรมเปิดเผยจะแสดงออกเมื่อมีสิ่งเร้า

2.6. ความต้องการที่มองไม่เห็นเป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม

2.7. ความต้องการจิตใจและสังคมมีอิทธิพลที่จะผลักดันให้คนเราทำอะไรก็ได้ บางครั้งก็ปราศจากเหตุผลและคุณธรรม (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2547)

สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์มี 2 ประการคือความต้องการทางด้านร่างกายเช่น ต้องการปัจจัย 4 เพื่อสนองตอบความต้องการทางร่างกาย และความต้องการทางด้านจิตใจจะเกิดขึ้น

เมื่อร่างกายได้รับการตอบสนองทางกายภาพอย่างเพียงพอแล้วจึงเกิดความต้องการทางจิตใจ หรือ ต้องการความสุขทางใจ เช่น การได้รับความรัก การได้รับการยอมรับจากสังคม เป็นต้น

2.3.4 ทฤษฎีความต้องการ

ทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการ อับราฮัม เอส มาสโลว์ (Abraham S. Maslow, 2001: 157) ได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ (Hierarchy of needs theory) ตั้งแต่ระดับต่ำสุดถึงระดับสูงสุดเป็น 5 ชั้น โดยมาสโลว์ได้จำแนก ความต้องการทั้ง 5 ชั้นของมนุษย์เป็น 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับต่ำ (Lower-order) ได้แก่ความต้องการทางกายภาพ และความต้องการความมั่นคง สำหรับ ความต้องการในระดับสูง (Higher-order Needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม ความต้องการได้รับการยกย่อง และความต้องการความสำเร็จในชีวิต ซึ่งความแตกต่างของความต้องการทั้ง 2 ระดับคือ ความต้องการในระดับสูงเป็นความพึงพอใจที่ เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล ขณะที่ความต้องการในระดับต่ำ เป็นความพึงพอใจที่ เกิดจากภายนอกเช่น คาตอบแทน เป็นต้น

1) ความต้องการระดับกายภาพ (Physiological Needs) เป็นความต้องการทางร่างกายขั้น พื้นฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ความต้องการเหล่านี้ ได้แก่อากาศ น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัยความต้องการทางเพศ เป็นต้น มนุษย์จะมีความต้องการใน ลำดับถัดไป เมื่อความต้องการระดับกายภาพได้รับการตอบสนองแล้วดังนั้น ในขั้นแรกองค์กรจะต้อง ตอบสนองความต้องการของพนักงาน โดยการจ่ายค่าจ้างและผลตอบแทนเพื่อให้ พนักงานสามารถนำ เงินไปใช้จ่ายเพื่อแสวงหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตของแต่ละคน

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety or Security Needs) เมื่อความ ต้องการ ด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยก็จะเข้ามามีบทบาทใน พฤติกรรมของมนุษย์ ความปลอดภัยดังกล่าวมี 2 รูปแบบคือความต้องการความปลอดภัยทางด้านราง กาย และความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งความต้องการความปลอดภัย ทางด้านร่างกายได้แก่ การมี ความปลอดภัยในชีวิต การมีสุขภาพดี เป็นต้น ส่วนความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้แก่ การมีอาชีพการงาน มั่นคง การทำงานที่มีหลักประกันอย่างเพียงพอจะมีผลต่อการ ตัดสินใจในการทำงานต่อไปอันเป็นข้อ มูลในการตัดสินใจลาออกจากงานหรือการพิจารณาเลือกงานใหม่แต่ทราบได้ที่ความต้องการด้านราง กายยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการที่จะได้รับความมั่นคงปลอดภัยก็ค่อนข้างน้อย

3) ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อความต้องการทั้ง 2 ประการได้รับการ ตอบสนองแล้ว ความต้องการในระดับที่สูงกว่าจะเข้ามามีบทบาทต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ความต้อ งการทางสังคม ได้แก่ ความต้องการการยอมรับในผลงาน ความเอื้ออาทร ความเป็นมิตรที่ดีความมี มนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และความรักจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน องค์กรสามารถตอบสนองความ ต้องการของพนักงานได้โดยการให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นให้ลูกจ้างทำงานเป็นกระบวน การกลุ่ม (Group Process) และมีลักษณะเป็นการร่วมมือรวมใจ (Collaboration) ในการทำงาน

มากกว่าที่จะมุ่งการแข่งขัน (Competition) ตลอดจนองค์กรต้อง มองเห็นคุณค่าของบุคลากรยอมรับความคิดเห็นของเขาเหล่านั้นด้วยการยกย่องชมเชยเมื่อมีโอกาส อันควร

4) ความต้องการได้รับการยกย่องสรรเสริญในสังคม (Esteem Needs) หมายถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จความรู้ความสามารถการนับถือตนเองความเป็นอิสระ และเสรีภาพในการทำงาน ตลอดจนต้องการมีฐานะเด่นและเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย การมีตำแหน่งสูงในองค์กร หรือการที่ผู้สามารถไกลชิดบุคคลสำคัญ ๆ ถ้วนเป็นการส่งเสริมให้ฐานะ ของบุคคลเด่นขึ้นทั้งสิ้น

5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization Needs) เมื่อมนุษย์ได้รับการตอบสนองทั้ง 4 ระดับแล้ว มนุษย์จะทำงานเพื่องานคือ อยากรูว่าตนมีศักยภาพแค่ไหน และ พยายามพัฒนาศักยภาพของตนไปสู่จุดสูงสุด การทำงานเกิดจากสนใจและรักในงานที่ทำ และทำเพราะได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนให้ถึงจุดสูงสุด

ทฤษฎีของเฮอซเบิร์ก (Herzberg) เป็นอีกทฤษฎีหนึ่ง que พัฒนามาจากทฤษฎีความต้องการของ Maslow ที่กล่าวถึงความพอใจ และแรงจูงใจเป็นแรงขับให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลโดยปัจจัยตัวแรกคือ ตัวสร้างความพอใจ (Satisfiers) และปัจจัยตัวที่สอง คือ ตัวสุขอนามัย (Hygienic) ซึ่งเรียกว่า ทฤษฎีปัจจัย 2 ประการของความพอใจและการจูงใจ (Two Factors Theory of Satisfaction and Motivation) และความจำเป็นที่ต้อจัดให้มีการพัฒนาบุคคลนั้น โทมัส (Tomas อ้างถึงในตำราสังคมศาสตร์ ต่อประเสริฐ, 2544) ได้จำแนกความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ

1. เป็นความต้องการที่ต้อการเพิ่มความสามารถในการทำงานที่ปฏิบัติอยู่
2. เป็นความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ให้มากขึ้น
3. เป็นความต้องการที่จะต้อพัฒนาทัศนคติ บุคลิกภาพในการทำงาน

ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray, 1938 อ้างถึงในปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2547) ได้อธิบายว่า ความต้องการของบุคคลมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ความต้องการของบุคคลที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการทำงาน มีอยู่ 4 ประเภท คือ

1. ความต้องการความสำคัญ หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วง
2. ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับบุคคลอื่นโดยคำนึงถึงการยอมรับของเพื่อนร่วมงาน
3. ความต้องการอิสระ เป็นความต้องการที่เป็นตัวของตัวเอง
4. ความต้องการมีอำนาจ ความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่น และต้องการที่จะควบคุมคนอื่นให้อยู่ในอำนาจของตน

ทฤษฎีความต้องการความสำเร็จของแมคเคลแลนด์ (McClelland, 1965 อ้างถึงใน ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2547) ได้เน้นความต้องการไว้ 3 ประเภท คือ

1. ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) เป็นความต้องการมีผลงานและบรรลุเป้าหมายที่พึงปรารถนา
2. ความต้องการมิตรสัมพันธ์ (Need for Affiliation) เป็นความต้องการมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น
3. ความต้องการอำนาจ (Need for Power) เป็นความต้องการมีอิทธิพล และครอบงำเหนือผู้อื่น

สรุปทฤษฎีความต้องการเป็นทฤษฎีที่รวบรวมความต้องการของมนุษย์ที่สามารถแยกออกได้เป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ ความต้องการทางกาย ที่ความต้องการตอบสนองทางด้านกายภาพ และ ความต้องการทางด้านจิตใจที่ต้องการได้รับการยอมรับจากสังคม ไม่ว่าจะเป็นการต้องการความสำเร็จ ตลอดจนการมีความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

2.4.1 ความหมายการพัฒนาหลักสูตร

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 92) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่าการพัฒนา หลักสูตร (curriculum development) จะมีความหมายครอบคลุมถึงการสร้างหลักสูตรการวางแผน หลักสูตรการปรับปรุงหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรให้ดีขึ้นทั้ง ระบบ ตั้งแต่จุดมุ่งหมาย การเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

สัจด์ อุทรานันท์ (2532 : 30) กล่าวคำว่า “การพัฒนา” หรือ คำในภาษาอังกฤษว่า “development” มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้น หรือ ทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็ คือ เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย

สัจจวรรณ ทรรพพสุ. (2548 : 108) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การทำให้หลักสูตร ดีขึ้นโดยการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการ หรือ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจของแต่ละแห่ง โดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และ เนื้อหาสาระ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะคติและพฤติกรรมตามที่กำหนด ในจุดมุ่งหมาย ของการศึกษา

ทาบ (Taba. 1962, : p.454) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลง และ ปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดีขึ้น ทั้งในด้านวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการ

สอน การวัดผลและประเมินผล เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ หรือเปลี่ยนแปลงตั้งแต่จุดประสงค์และวิธีการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีผลกระทบต่อความคิดและความรู้สึกของทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึงการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานของหลักสูตร

กูด (Good. 1973, : p.157-158) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิชาการพัฒนาหลักสูตร อย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลง หลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้ต่างไปจากเดิม

Ariya Khrutthong (ออนไลน์: 2557) ให้ความหมาย ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร มีอยู่หลายศัพท์ที่ใช้แทนกันได้ คือ Curriculum – Planning, CurriculumDevelopment, Curriculum Construction, Curriculum-Improvement, และ Curriculum Revision มีความหมายแตกต่างกันดังนี้

Curriculum – Planning หมายถึง กระบวนการในการสร้างหลักสูตร กล่าวถึงหลักสูตรในรูปสิ่งที่ คาดหวัง หรือที่เป็นแผนอย่างหนึ่ง

Curriculum Development หมายถึง การสร้าง Curriculum Materials รวมทั้งสื่อการเรียนที่นักเรียนใช้ ไม่ใช่การวางแผนหลักสูตรแต่จะเป็นผลที่เกิดจากการวางแผนหลักสูตร CurriculumConstruction และ Curriculum Revision เป็นคำที่ใช้มาแต่ดั้งเดิมหมายถึง การเขียนและการปรับปรุงรายวิชาที่ศึกษา Curriculum – Improvement หมายถึง การปรับปรุง หรือการวางแผนหลักสูตรในส่วนที่เป็นเป้าประสงค์มากกว่าที่หมายถึง กระบวนการในการวางแผนหรือพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีเกี่ยวกับวิชาและเนื้อหาวิชาที่จะนำไปสอน

สรุปการพัฒนาหลักสูตรหมายถึงการทำให้ดีขึ้น หมายถึงการปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงเช่นการจัดทำขึ้นมาใหม่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม กระบวนการทำให้คุณภาพของหลักสูตรดีขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

2.4.2 ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร

ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรก็จะกล่าวถึงในการเลือกเนื้อหา การจัดการเนื้อหาลงในระดับชั้นต่าง ๆ เซเลอร์ (J. Galen Saylor) กาและอเล็กซานเดอร์ (William M. Alexander) ได้สรุปสูตรทั่วไปสำหรับการพัฒนาหลักสูตรแต่ละวิชาและเนื้อหาสาระดังนี้

1. ใช้การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญในการกำหนดหรือตัดสินว่าจะสอนวิชาอะไร
2. ใช้เกณฑ์บางอย่าง ในการเลือกเนื้อหาสำหรับกลุ่มผู้เรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
3. วางแผนวิธีการสอนที่เหมาะสม และใช้วิธีการดังกล่าวเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรอบรู้ในเนื้อหาที่เลือกมาเรียน

โบแชมพ์ (Beauchamp 1981:77) ได้นำเสนอแนวคิดทฤษฎีการออกแบบหลักสูตรเป็น 2 ลักษณะ คือ ทฤษฎีการออกแบบหลักสูตร (Design Theories) และทฤษฎีวิศวกรรมหลักสูตร (Engineering theories)

1. ทฤษฎีการออกแบบหลักสูตร (Design Theories) การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design) หมายถึง การจัดแบ่งองค์ประกอบของ หลักสูตรได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ วิธีการจัด กิจกรรม จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้สู่การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล

2. ทฤษฎีวิศวกรรมหลักสูตร (Engineering theories) ทฤษฎีวิศวกรรมหลักสูตร (Engineering theories) หมายถึง กระบวนการทุกอย่างที่ทำให้ ระบบหลักสูตรเกิดขึ้นในโรงเรียน ได้แก่ การสร้างหรือจัดทำหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร และการประเมินระบบหลักสูตร รูปแบบหลักสูตรที่มีคุณภาพที่สามารถสร้าง ประสบการณ์แก่ผู้เรียนได้มีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการบริหาร รูปแบบการปฏิบัติการ รูปแบบการสาธิต รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติ และรูปแบบการใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานสำหรับการกำหนด หลักสูตรทฤษฎี หลักสูตรจะช่วยให้การบริหารงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้มี หลักเกณฑ์ หลักการ และ ระบบมากยิ่งขึ้น เช่น การสร้างหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และการประเมินหลักสูตรการจัดบุคลากร เกี่ยวกับหลักสูตร การทำให้องค์ประกอบของหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

สรุปทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร คือการสร้างกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพต้องมีการวางแผนสำรวจความต้องการใช้หลักสูตร การจัดทำ การนำไปใช้ มีการประเมินผลจากการนำไปใช้ เพื่อทำให้หลักสูตรที่จะนำไปใช้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2.4.3 แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับคนส่วนมากจึงต้องมีการวางแผนอย่างรอบคอบด้วยการศึกษาข้อมูล และความจำเป็นพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน (หมายถึง สภาพของบ้าน ครอบครัว ชุมชน) เกี่ยวข้องกับสังคมและเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ข้อมูลและความจำเป็นเหล่านี้ จะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือกเนื้อหาวิชา และประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพื้นฐาน

กาญจนา คุณารักษ์ (2527 หน้า 82) ได้นำเสนอแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรไว้ 6 ประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของสังคม การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง แนวความคิดและผลการศึกษาค้นคว้าทางด้านจิตวิทยา ความก้าวหน้าทางวิทยาการ เทคโนโลยีและ และ บทบาทของสถาบันศึกษาและสื่อมวลชน

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2537 หน้า 25) กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร อย่างเป็นระบบสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อวินิจฉัยปัญหาและความต้องการซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจ

ขั้นที่ 2 การกำหนดเป้าประสงค์ จุดหมายและจุดประสงค์ หลังจากได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานแล้ว จะพิจารณาและกำหนดความมุ่งหมายของการศึกษา

ขั้นที่ 3 การเลือกและการจัดเนื้อหา จะต้องมีความถูกต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร มีความสอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน มีความยากง่าย สอดคล้องเหมาะสมกับวัย เนื้อหาต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน และเนื้อหานั้นเป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ ในแง่ของความพร้อมด้านเวลา ผู้สอน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 4 การเลือกและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต้องสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็ว รวมไปถึงยุทธวิธีการสอน การเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ และ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 การกำหนดอัตราเวลาเรียน หลักเกณฑ์ในการวัดประเมินผลการเรียน กำหนดเวลาเรียนการสอน โดยจัดเนื้อหาวิชาตามลำดับก่อนหลังให้สัมพันธ์กับจำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วนการวัดผลประเมินผล ควรกำหนดวิธีการเกณฑ์การจบหลักสูตร

ขั้นที่ 6 การนำหลักสูตรไปใช้ หลังจากกล่าวหลักสูตรแล้วต้องมีการตรวจสอบ ข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 การประเมินผลหลักสูตร เมื่อใช้หลักสูตรไปได้สักระยะหนึ่ง ควรมีการประเมินผลหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ว่ามีข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมอะไรบ้าง

ขั้นที่ 8 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร หลังจากที่เราพบข้อบกพร่องของหลักสูตรอาจจะต้องมีการศึกษาปัญหาเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องให้หลักสูตรเหมาะสมยิ่งขึ้น

มิเชลลิส กรอสแมน และสก๊อต (Michealis Grossman and Scott. 1975 : p175) ได้เสนอ แนวคิดหลักสำคัญ 5 ประการ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อการศึกษาปัญหาข้อถกเถียงและการปฏิบัติตลอดจนความสำเร็จและความล้มเหลว ของหลักสูตรเดิม พื้นฐานทางด้านปรัชญาซึ่งจะช่วยในการพัฒนาเค้าโครงของ ค่านิยมและความเชื่อที่ สัมพันธ์กับการกำหนดความมุ่งหมาย การเลือกและการใช้ความรู้ ความหมาย และวิธีการดำเนินการ และมิติอื่น ๆ ของการศึกษา พื้นฐานทางสังคมซึ่งจะเป็นแหล่งข้อมูลค่านิยม การเปลี่ยนแปลง ปัญหา ความกดดันและแรงขับทางสังคมที่จะนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร พื้นฐานจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วยความคิดเกี่ยวกับการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเด็กตลอดจน

การเรียนรู้ของเด็ก ๆ และ พื้นฐานเกี่ยวกับสาขาวิชา ซึ่งจะเปรียบเสมือนแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโมโนมิติ ข้อมูลต่าง ๆ แบบอย่างวิธีการและกระบวนการค้นคว้าอื่น ๆ ที่อาจจะใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการวางแผน การเรียนการสอน

บิชอป (Bishop . 1985: 88) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรนั้นมี อยู่ด้วยกัน 5 ด้าน แต่ เขาใช้คำว่า “ตัวกำหนดหลัก” ซึ่งจัดเป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ปรัชญา ซึ่งหมายรวมถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา ความนึกคิดทางลัทธิต่าง ๆ และอื่น ๆ การเงินรวมถึงทรัพยากรบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ สังคมและวัฒนธรรมซึ่งรวมถึงภาษาด้วยความรู้ ซึ่งรวมถึงเนื้อหาวิชา มโนทัศน์ และกระบวนการทางสมอง และ จิตวิทยาซึ่งประกอบด้วย ทฤษฎีการเรียนรู้วิธีสอนและอื่น ๆ

สรุปแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรคือกระบวนการในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรและการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสังคมและการเรียนรู้เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรมที่ก่อให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิผลกับผู้เรียน

2.4.4 ระดับการพัฒนาหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2532 : 11) ได้กล่าว การพัฒนาหลักสูตรมิได้มีขอบเขตจำกัดอยู่เฉพาะ ใน ระดับกระทรวงศึกษาธิการ หรือที่เรียกกันว่าระดับชาติเท่านั้น แต่กระจายต่อไปในระดับต่าง ๆ ได้ถึง 4 ระดับ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติควรพัฒนาหลักสูตรให้มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการนำไปขยายหรือปรับให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้ใช้ในระดับต่าง ๆ ที่รองลงไปนำไปขยายและปรับให้เหมาะสมกับ สภาพของท้องถิ่นโรงเรียนและชั้นเรียนต่อไป

2. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น คำว่าท้องถิ่นในระดับนี้ หมายถึง เขตการศึกษา (เขตพื้นที่การศึกษา: ผู้เรียน) ซึ่งจะทำให้การขยายหรือปรับหลักสูตรระดับชาติให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคม ภูมิศาสตร์และความต้องการของประชาชนในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา

3. การพัฒนาหลักสูตรในระดับโรงเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยทางโรงเรียนทำหน้าที่ย้ายและปรับประมวลการสอน จากการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอีกครั้ง เพื่อให้ละเอียดยิ่งขึ้น จนกระทั่งสามารถแยกแยะรายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่จะสอนออกมาเป็นเวลาได้

4. การพัฒนาหลักสูตรในระดับชั้นเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นการตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน โดยการปรับความมุ่งหมายในการสอน เนื้อหากิจกรรมการเรียนรู้ และการสอนให้สอดคล้องกับสติปัญญาและความสนใจของผู้เรียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 67) ได้แบ่งระดับการพัฒนาหลักสูตรของไทยเป็น 3 ระดับ คือ 1. การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติเป็นการพัฒนาหลักสูตรที่มีหลักการจะต้องกระทำในระดับ กว้างๆ เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม 2. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ท้องถิ่นใน

ที่นี้ หมายถึง ระดับภาค ระดับจังหวัด และ ระดับกลุ่มโรงเรียน เป็นการนำหลักสูตรระดับชาติมาปรับเปลี่ยนเนื้อหาสาระให้มีความสอดคล้องกับท้องถิ่นนั้น 3. การพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยครูผู้สอนเอง

มณฑลวิชา ชนะสิทธิ์ (2539 : 19) ได้กล่าวว่าการพัฒนาหลักสูตรแบ่งได้เป็น 4 ระดับ คือ

1. การพัฒนาหลักสูตรระดับชาติเป็นการจัดทำหลักสูตรแบ่งบทในลักษณะกว้าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานระดับล่างนำไปปรับใช้ได้

2. การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยเขตการศึกษา นำหลักสูตร ระดับชาติมาปรับ หรือขยายให้มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นในเขตการศึกษานั้น

3. การพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยการนำหลักสูตร ระดับชาติ ระดับท้องถิ่นมาปรับหรือขยายให้มีความสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน

4. การพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยการนำหลักสูตรระดับโรงเรียนมาปรับหรือขยายให้มีความละเอียด เหมาะสมกับหลักสูตรท้องถิ่น

นีล (Neil.1981 : p.55-58) กล่าวถึงระดับการนำหลักสูตรไปใช้ว่าเป็นการแปลงหลักสูตร ไปสู่การเรียนการสอน โดยมุ่งให้ผู้ปฏิบัติดำเนินการได้ถูกต้องเกิดผลตรงความมุ่งหมายของหลักสูตร กระบวนการแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติหรือการจัดการเรียนการสอน แบ่งได้ 5 ระดับ ในแต่ละระดับอาจเกิดความผิดพลาดได้ดังนี้

1. หลักสูตรระดับอุดมการณ์ (ideal curriculum) เป็นแนวความคิดของผู้ร่างหลักสูตรที่ต้องการบอกลักษณะของผู้เรียนที่ต้องการ หลักการและแนวคิดพื้นฐานของหลักสูตร สำหรับเป็นกรอบที่จะถ่ายทอดไปสู่หลักสูตรที่จะจัดทำ

2. หลักสูตรระดับทางการ (formal curriculum) เป็นหลักสูตรที่เขียนเป็นเอกสารโดยการนำแนวคิดของหลักสูตรระดับอุดมการณ์มาสังเคราะห์ให้เป็นแนวปฏิบัติ ความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดขึ้นก็คืออาจสะท้อนแนวคิดในอุดมการณ์ได้ไม่หมด

3. หลักสูตรระดับการรับรู้ (perceived curriculum) เป็นหลักสูตรตามความเข้าใจของผู้ใช้แต่ละคนหลังจากได้รับรู้หลักสูตรระดับทางการ ความคลาดเคลื่อนที่จะเกิดก็คือผู้ใช้อาจเข้าใจหลักสูตรไม่ตรงกับเอกสารหลักสูตร หรือแต่ละคนเข้าใจหลักสูตรไม่ตรงกัน เพราะแต่ละคนจะเข้าใจหลักสูตรตามการรับรู้และพื้นฐานความรู้ของตนเอง

4. หลักสูตรระดับปฏิบัติการ (Operational curriculum) เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนซึ่งครูแต่ละคนมีความเข้าใจหลักสูตรอย่างไรก็นำหลักสูตรไปใช้ในห้องเรียนตามสถานการณ์จริง ความคลาดเคลื่อนจะเกิดจากการที่สถานการณ์จริงแตกต่างจากที่คาดหวัง และสถานการณ์ของแต่ละแห่งแตกต่างกัน

5. หลักสูตรระดับประสบการณ์ (experiential curriculum) เป็นระดับของหลักสูตรที่จะเกิดกับตัวผู้เรียน ความผิดพลาดที่จะเกิด คือ การเรียนที่ไม่ตรงตามความมุ่งหมาย ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แตกต่าง ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้เรียนมีความสามารถในการรับรู้และประสบการณ์ต่างกัน

โซเวลล์ (Sowell. 1996 : p.6) ได้แบ่งการพัฒนาหลักสูตรออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. หลักสูตรระดับสังคม (The society curriculum) เป็นหลักสูตรที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน และถูก สร้างโดยรัฐ นักการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ และผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา

2. หลักสูตรระดับสถาบัน (The institutional curriculum) เป็นหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา และได้รับมาจากหลักสูตรระดับสังคม ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมโดยนักการศึกษาและ คณะทำงานในระดับท้องถิ่น

3. หลักสูตรระดับการเรียนการสอน (The instructional curriculum) เป็นหลักสูตรที่วางแผนโดยครูและถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. หลักสูตรระดับประสบการณ์ (The experience curriculum) เป็นหลักสูตรที่ยอมรับและถูก จัดขึ้นโดยตัวผู้เรียนเอง ทั้งนี้เพราะว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้นหลักสูตรจึง ต้องสอดคล้องกับผู้เรียนแต่ละคน

กล่าวโดยสรุปหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในประเทศไทยนี้แบ่งออกเป็นหลายระดับตั้งแต่หลักสูตรระดับท้องถิ่นที่มีการนำความรู้ภายในท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการ หลักสูตรระดับชาติที่เป็นการจัดทำหลักสูตรในบริบทกว้าง ๆ ให้ทุกหน่วยงานนำไปปรับใช้ได้ หลักสูตรระดับสถานศึกษาเป็นการนำหลักสูตรระดับชาติและหลักสูตรท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการร่วมกันในการจัดทำหลักสูตร และหลักสูตรที่เป็นระดับของการเรียนการสอน ที่ผู้สอนจะต้องนำแนวทางหลักสูตรระดับต่าง ๆ มาบูรณาการจัดทำแผนการสอนให้เข้ากับบริบทของผู้เรียน

2.4.5 แนวคิดการพัฒนาและการออกแบบหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler. 1949 : 99) มีแนวคิดการออกแบบโครงสร้างหลักสูตร โดยใช้วิธี Means Ends Approach เป็นหลักการและเหตุผลในการสร้างหลักสูตรที่เรียกว่า “หลักการของไทเลอร์” (Tyler’s rationale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการออกแบบหลักสูตรและการสอนที่เน้นการตอบคำถามที่เป็น พื้นฐาน 4 ประการ

1. มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาจะต้องกำหนดให้ผู้เรียน

2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่สถาบันการศึกษาควรจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุถึง จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอย่างไร จึงจะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ

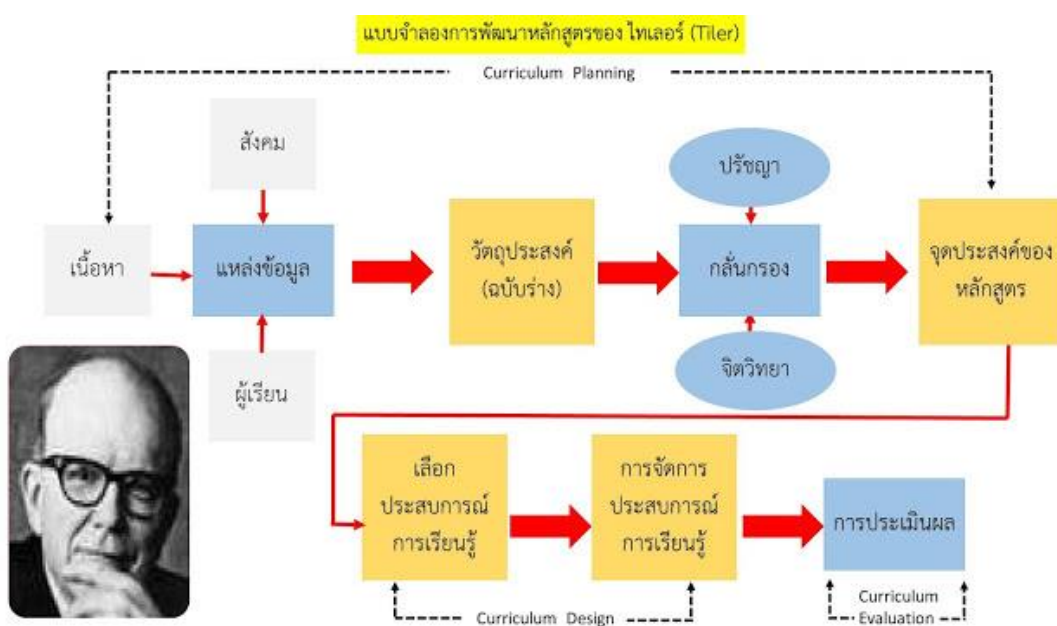
4. จะประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการศึกษาอย่างไร จึงจะตัดสินได้ว่าบรรลุ จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ไทเลอร์เน้นว่าคำถาม 4 ข้อนี้ต้องเรียงลำดับกันลงมา เพราะฉะนั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายจึง เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เพราะคำตอบอีก 3 ข้อที่เหลืออยู่นั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ (อ้างอิงใน ชมพันธ์ กุญชร ณ อยุธยา. 2540: 8)

แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ เป็นไปตามล าดับชั้น โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งกำเนิดที่จะเป็นพื้นฐานในการตัดใจ 3 แหล่งด้วยกัน คือ

1. ศึกษาจากสังคม
2. ศึกษาจากผู้เรียน
3. ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler,1969) ถือเป็นต้นแบบของการพัฒนาหลักสูตร ไทเลอร์ให้คำแนะนำว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรทำได้ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบด้วย ข้อมูลผู้เรียน ข้อมูลสังคมแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งอยู่ และข้อมูลเนื้อหาสาระวิชานำข้อมูลจากสามแหล่งนี้มาวิเคราะห์เชื่อมโยงเพื่อช่วยให้มั่นใจในข้อมูลที่เก็บรวบรวมมา การเชื่อมโยงข้อมูลเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร (ฉบับร่าง) ต่อจากนั้นจึงกลั่นกรองด้วยปรัชญาการศึกษาของสถานศึกษาและจิตวิทยาการเรียนรู้

แผนภาพที่ 2.1 แบบจำลองการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

ที่มา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิจิตรา ธงพานิช

ไทเลอร์มองว่า นกการศึกษาจะต้องจัดการศึกษาที่มุ่งให้ความสำคัญกับสังคม ด้วยการยอมรับความต้องการของสังคม และในการดำเนินชีวิต ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่มุ่งปรับปรุงสังคม ผู้สอนควรได้นำทั้งปรัชญาสังคมและปรัชญาการศึกษามาเป็นเค้าโครงพิจารณาใน 4 ประเด็น คือ

1. ความจำเป็นและการระลึกได้ของแต่ละคน เป็นพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ ไม่จำกัดว่าจะ เป็นเชื้อชาติ สัญชาติ หรือฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม
2. โอกาสเพื่อการมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างในทุกระยะของกิจกรรมในกลุ่มสังคม
3. ให้การสนับสนุนของการเปลี่ยนแปลงมากกว่ามุ่งตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล
4. ความเชื่อและสติปัญญาเป็นวิธีของความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสำคัญมากกว่าที่จะ ขึ้นอยู่กับอำนาจรัฐหรือผู้มีอำนาจ

ไทเลอร์ให้ความสำคัญในการใช้จิตวิทยา ไม่เพียงการตอบข้อค้นพบเฉพาะบางเรื่องเท่านั้น หากยังใช้จิตวิทยาในฐานะทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งช่วยในการกำหนดกรอบโครงสร้างของกระบวนการเรียนรู้อีกด้วย ไทเลอร์กล่าวถึงความสำคัญของการถ่วงดุลด้วยจิตวิทยา สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้เราเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่แตกต่างกันและสามารถคาดหวังผลจาก กระบวนการเรียนรู้หรือไม่ก็ได้
2. ช่วยให้เราที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในจุดหมายที่เป็นไปได้ในระยะเวลาที่ยาวนาน หรือความเป็นไปได้ที่จะบรรลุผลในแต่ละช่วงอายุ
3. ช่วยให้ความคิดบางอย่างเกี่ยวกับระยะเวลาที่ต้องการให้บรรลุผลตามจุดประสงค์และ ช่วงอายุซึ่งเป็นความพยายามสูงสุดที่จะเกิดผลดังความตั้งใจ

เมื่อผ่านการถ่วงดุลแล้ว ไทเลอร์ให้คำแนะนำการวางแผนหลักสูตร 3 ประเด็น คือ การเลือกประสบการณ์เรียนรู้ การจัดระบบโครงสร้างประสบการณ์เรียนรู้ และการประเมินผลการ เรียนรู้ ซึ่งผู้สอนต้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่มุ่งจะ:

1. พัฒนาทักษะการคิด
2. ช่วยให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ
3. ช่วยให้ได้พัฒนาเจตคติเชิงสังคม
4. ช่วยให้ได้พัฒนาความสนใจ

ไทเลอร์ได้เน้นในประเด็นที่ว่า การจัดหลักสูตรและการสอนนั้นควรตอบคำถามที่เป็น พื้นฐาน ทั้ง 4 ประการ ให้ได้เสียก่อน แล้วต้องตอบคำถามเรียงกันลงมาตามลำดับ ดังนั้น การตั้ง จุดประสงค์ข้อ แรกจึงมีความสำคัญที่สุด เพราะคำถามอีก 3 ข้อนั้น ต้องขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ข้อแรก ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นไปตามลำดับขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ด้วยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมา กำหนด จุดมุ่งหมายชั่วคราว เช่น การศึกษาจากสังคม จากตัวผู้เรียน รวมทั้งข้อเสนอแนะของ

นักวิชาการใน เนื้อหาวิชา ขั้นตอนนี้นักพัฒนาหลักสูตร ต้องพิจารณาเลือกเฉพาะจุดมุ่งหมายที่สำคัญ และสอดคล้อง กัน เพื่อนำไปเป็นหลักในการปฏิบัติในขั้นตอนต่อไป และต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับ พื้นฐาน ทางจิตวิทยาและปรัชญาในการพัฒนาหลักสูตร ที่เข้ามามีบทบาทในการช่วยตรวจสอบ แสวงหา ความชัดเจนของการกำหนดจุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายที่ผ่านการกลั่นกรองแล้ว เรียกว่า จุดมุ่งหมายขั้นสุดท้าย หรือจุดมุ่งหมายถาวร สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป จึงเห็น เด่นชัดว่าลักษณะเด่นของการพัฒนาหลักสูตรและ การสอนของไทเลอร์นั้น ใช้จุดประสงค์เป็น ตัวกำหนด ควบคุมการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 2 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ในการวางโครงสร้างของหลักสูตรไทเลอร์ได้ ตั้ง คำถามเป็นข้อที่ 2 ไว้ว่า มีการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้าง ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุ ตาม วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมายที่ระบุพฤติกรรมและเนื้อหาอันเป็นจุดหมายปลายทางที่ต้องการไปให้ถึง แต่ ประสบการณ์เรียนที่จัดขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นวิธีการที่ทำให้บรรลุจุดหมายปลายทาง

ขั้นที่ 3 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การพิจารณาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ว่า ต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ในด้านเวลาต่อเวลา และเนื้อหาต่อเนื้อหาเรียกว่า เป็นความสัมพันธ์แนวตั้ง กับ แนวนอน โดยการจัดต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์ของความต่อเนื่องการจัดช่วงลำดับรวมทั้งการบูร ณาการ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการจัดหลักสูตร เป็นขั้นที่ทำให้ผู้วางแผน หลักสูตร ได้จัดทำหลักสูตรรวมทั้งประสบการณ์การเรียนรู้ ที่จัดขึ้นว่าบรรลุที่จุดมุ่งหมายกำหนดไว้มาก น้อยเพียงใด ปรัชญาการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ คือ การเรียนรู้คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ ผู้เรียนและครูจะกำหนดจุดประสงค์อย่างไรที่จะสามารถตอบสนองออกมา เป็นลักษณะการเรียนรู้ของ แต่ละบุคคล สิ่งที่กระตุ้นให้นำไปคิดต่อ จึงเกิดเป็นนวัตกรรมการศึกษาอย่างมากมายเช่น การสอน เป็น รายบุคคล การสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ฯลฯ

ทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตรของทาบา

ได้กล่าวถึงลำดับขั้นในการพัฒนาหลักสูตรไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์สภาพ ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม รวมทั้ง ศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนธรรมชาติของความรู้ เพื่อนำมาเป็นแนวทาง ในการกำหนดจุดประสงค์

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดประสงค์ของการศึกษา โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 1 เป็นหลักใน การพิจารณา

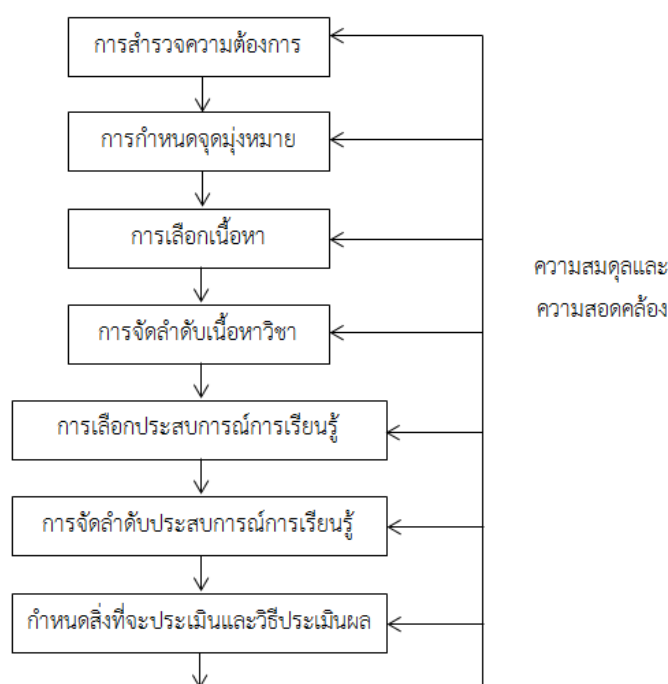
ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตรงกับความต้องการและความจำเป็นของสังคม โดยคัดเลือกมาให้เรียนโดยเฉพาะที่ตรงกับจุดประสงค์ที่ กำหนดไว้

ขั้นที่ 4 จัดระเบียบ ลำดับ และขั้นตอนของเนื้อหาวิชาที่คัดเลือกมา

ขั้นที่ 5 คัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ และวิธีสอนแบบต่าง ๆ เป็นแนวทาง

ขั้นที่ 6 จัดระเบียบ ลำดับ และขั้นตอนของประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นที่ 7 ประเมินผล เป็นขั้นที่จะทำให้ทราบว่าการพัฒนาหลักสูตรประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด โดยปกติจะพิจารณาจากผลของการใช้หลักสูตรนั้นคือ พิจารณาว่าผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เนื้อหาวิชาและกระบวนการเรียนการสอนมีความเหมาะสมเพียงใด

แผนภาพที่ 2.2 การพัฒนาหลักสูตรของทาบ

ที่มา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิจิตรา ธงพานิช

เซเลอร์อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor, Alexander and Lewis. 1981 : 28-39)

ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งเขามีแนวคิดว่าหลักสูตรเป็นแผนการในการจัดโอกาสการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้น หลักสูตรจึงต้องมีการกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ดังนี้

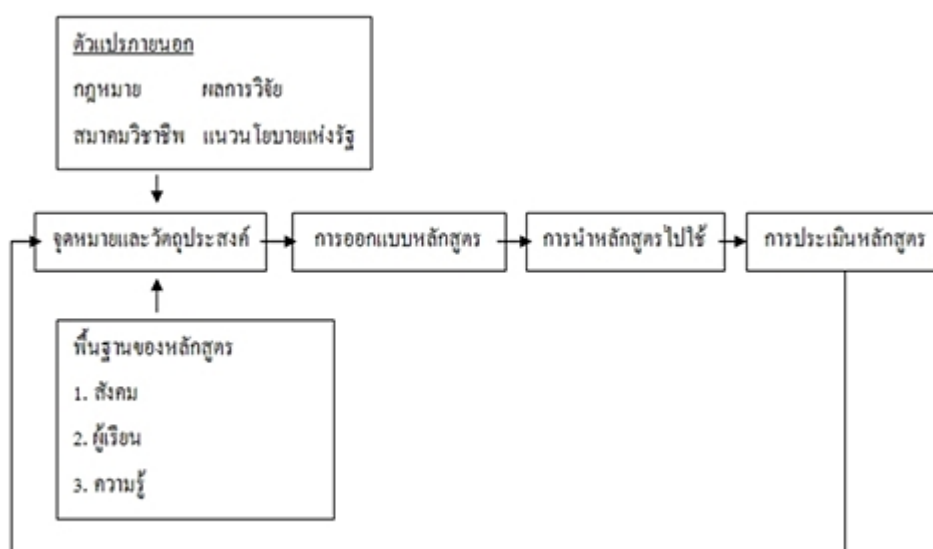
1. เป้าหมาย จุดมุ่งหมายและขอบเขต (Goals, objectives and domains) การพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเป้าหมาย และจุดมุ่งหมายหลักสูตรเป็นสิ่งแรก เป้าหมายแต่ละประเด็น จะบ่งบอกถึงขอบเขตหนึ่ง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งเซเลอร์ อเล็กซานเดอร์และเลวิสได้เสนอไว้ว่ามี 4 ขอบเขตที่สำคัญ คือ พัฒนาการส่วนบุคคล (personal development) สมรรถภาพทางสังคม (Social competence) ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (continued learning skills) และความเชี่ยวชาญ

เฉพาะด้าน (specialization) นอกจากนี้ยังมีขอบเขตอื่น ๆ อีก ซึ่งนักพัฒนาหลักสูตรอาจจะพิจารณาตามความเหมาะสมกับผู้เรียนและลักษณะทางสังคม เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขตต่าง ๆ ของหลักสูตรจะได้รับข้อบังคับทางกฎหมายของรัฐ ข้อค้นพบจากงานวิจัยต่าง ๆ ปรัชญาของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตร เป็นต้น

2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) เมื่อกำหนดเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว นักพัฒนาหลักสูตรต้องวางแผนออกแบบหลักสูตร ตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกและจัดเนื้อหาสาระ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ได้เลือกแล้ว

3. การใช้หลักสูตร (Curriculum implementation) หลังจากตัดสินใจเลือกรูปแบบหลักสูตร แล้วขั้นตอนต่อไป คือการนำหลักสูตรไปใช้ โดยครูผู้สอนต้องวางแผนและจัดทำแผนการสอนตาม รูปแบบ ต่าง ๆ ครูผู้สอนเลือกวิธีการสอน สื่อ วัสดุการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้

4. การประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation) การประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสุดท้ายของรูปแบบนี้ นักพัฒนาหลักสูตรและครูผู้สอนต้องเลือกวิธีการประเมินเพื่อตรวจสอบความสำเร็จของหลักสูตร ซึ่งเป็นทั้งการประเมินระหว่างดำเนินการ (formative evaluation) และการประเมินผลรวม (Summary evaluation) ทั้งนี้ เพื่อนำผลการประเมิน ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

แผนภาพที่ 2.3 การพัฒนาหลักสูตรของ เซเลอร์อเล็กซานเดอร์ และเลวิส

ที่มา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิจิตรา ธงพานิช

เคอร์ (John F. Kerr) เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร เรียกว่าเป็น Operational Model มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้มาจากแหล่งข้อมูล 3 แหล่ง ได้แก่

1. ระดับพัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของนักเรียน
2. สภาพปัญหา และความต้องการของสังคมที่นักเรียนต้องเผชิญ
3. ธรรมชาติของเนื้อหาวิชาและชนิดของการเรียนรู้

นำจุดมุ่งหมายมาคัดเลือกและจัดอันดับ โดยนำเอารูปแบบการจำแนกประเภทจุดประสงค์ทางการศึกษาของบลูม (Benjamin S. Bloom) และคณะ ที่แบ่งจุดประสงค์ทางการศึกษาออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิวิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย มาช่วยในการพิจารณาจำแนกจุดประสงค์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นต่อไป ได้แก่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่จัดไว้แล้ว และในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่น ๆ อีก เช่น ความพร้อมของผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน วิธีสอน เป็นต้น

ขั้นสุดท้าย ได้แก่ การประเมินผล ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตร โดยใช้วิธีการหลายวิธี เช่น การทดสอบ การสัมภาษณ์ เป็นต้น เคอร์ได้ใช้ลูกศรโยงระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในรูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรเป็นการเน้นว่า องค์ประกอบเหล่านั้นจะมีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน

เลวี (Arich Lewy) ได้กล่าวถึงขั้นตอนและงานสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของเลวีแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมโครงสร้างของหลักสูตร ขั้นเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการเรียน และขั้นดำเนินการ

1. ขั้นเตรียมโครงสร้างของหลักสูตรของเลวีแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ย่อย ๆ ได้แก่ การเลือกจุดมุ่งหมายเลือกเนื้อหาวิชา เลือกกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ขั้นเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นย่อย ๆ ได้แก่ การสร้างวัสดุ อุปกรณ์ประกอบการสอน จัดวัสดุอุปกรณ์ตามรายวิชา ทดลองใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สร้างขึ้นใหม่ และปรับปรุงแก้ไข
3. ขั้นดำเนินการ แบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอนย่อย ๆ ได้แก่ การเตรียมจัดระบบงาน ฝึกอบรมครู ปรับปรุง แก้ไขระบบการสอน ประสานงานกับฝ่ายวิชาการ ควบคุมคุณภาพ ปรับปรุงและนำมาใช้ใหม่

สัจด์ อุทรานันท์ (2552, : 38-40) นำเสนอขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 7 ขั้นตอน ความสำคัญดังนี้

1. การกำหนดข้อมูลพื้นฐานเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและเป็นขั้นตอนแรก ของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาความต้องการของสังคมและผู้เรียนซึ่งจะช่วยให้สามารถจัดหลักสูตรให้สนองกับความต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จัดเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งอีกขั้นหนึ่ง เป็นขั้นตอนที่มาจากได้วิเคราะห์และได้ทราบสภาพปัญหา ตลอดจนความต้องการต่าง ๆ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นเป็นการมุ่งแก้ปัญหาและสนองความต้องการที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล อาจเป็นข้อมูลพื้นฐานที่มีอยู่เดิม หรือจากการเก็บรวบรวมข้อมูลความต้องการขึ้นมาใหม่ก็ได้

3. การคัดเลือกจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้การสอนที่จะนำมาจัดไว้ในหลักสูตรจะต้องผ่านการพิจารณาถ่วงถ่วงถึงความเหมาะสมและจำเป็นต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรที่กำหนดไว้

4. การกำหนดมาตรการวัดและประเมินผล ขั้นนี้มุ่งที่จะหาเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลว่า จะวัดและประเมินผลอะไรบ้างจึงจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์หรือ จุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร

5. การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนนี้จะมุ่งศึกษาหาจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ของหลักสูตรหลังจากได้มีการร่างหลักสูตรเสร็จแล้ว ทั้งนี้เพื่อหาวิธีการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้ได้ดียิ่งขึ้น

6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร หลังจากได้มีการร่างหลักสูตร หรือได้ทำการทดลองใช้หลักสูตรแล้ว ก็ควรมีการประเมินผลจากการใช้ว่าเป็นอย่างไร มีส่วนไหนบ้างที่ควรจะได้รับ การปรับปรุงแก้ไขบ้าง ถ้ามีจุดอ่อนหรือไม่เหมาะสมตรงไหนก็ต้องปรับปรุงให้เป็นที่เหมาะสมก่อน นำออกไปใช้จริงต่อไป

7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรก่อนนำไปใช้ หลังจากได้มีการตรวจสอบและ ประเมินผลเบื้องต้นแล้วหากพบว่าหลักสูตรมีข้อบกพร่องจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องหรือ เหมาะสม ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาจริง ทั้งนี้เพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุผลตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554 : 57) การศึกษาหลักการและแนวคิด ของนักพัฒนาหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่ผ่านมา วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้สรุปแนวคิดและขั้นตอน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังนี้คือ

1. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการและโครงสร้างและการออกแบบหลักสูตรขึ้นมา โดยอาศัยข้อมูลจากสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดยปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาอย่างสม่ำเสมอ

2. ยกร่างเนื้อหาสาระ แต่ละกลุ่มประสบการณ์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแต่ละรายวิชา โดย ปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ

แต่ละ สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดผลการเรียนรู้ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือจุดประสงค์การเรียนรู้วางแผนการสอน ทำบันทึกการสอน ผลิตสื่อการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

3. นำหลักสูตรที่พัฒนาได้แล้วไปทดลองใช้ในสถานศึกษานำร่อง (สถานศึกษาทดลอง ใช้หลักสูตรใหม่) โดยคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรกำหนดไว้ ถ้ามีข้อบกพร่องก็ทำการแก้ไข ปรับปรุงโดยปรึกษาหารือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาอยู่ตลอดเวลา

จากรูปแบบและทฤษฎีการพัฒนาหลักสูตร สรุปเป็นหลักของการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้างการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับ สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม และสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เลือกกิจกรรมเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เหมาะสมโดยคำนึงลำดับ ความยากง่าย ลำดับก่อนหลังและการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

2.5 แผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564 – 2568

2.5.1 วิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

วิสัยทัศน์(Vision)

“ร่วมพัฒนาพลเมืองโลก ด้วยการผสมผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคง ให้ดำรงอยู่ในฐานะ โครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต”

พันธกิจ (Mission)

ให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมและให้บริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่พระภิกษุสามเณร และคฤหัสถ์ รวมทั้งการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วัตถุประสงค์ (Objectives)

1. ผลิตบัณฑิตที่เป็นคนดีมีความเป็นเลิศทางวิชาการตามแนวทางพระพุทธศาสนาทั้งในระดับชาติและ นานาชาติมีความเป็นผู้นำและสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมแห่งภูมิปัญญา การเรียนรู้ และเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการพระพุทธศาสนาเถรวาท”

2. พัฒนาองค์ความรู้ผลิตผลงานวิจัย และวิชาการ สร้างสรรค์นวัตกรรม บูรณาการศิลปวัฒนธรรมเพื่อ นำพาสังคมด้วยองค์ความรู้บนวิถีธรรมตามศาสตร์สาขาของตน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมโลกในที่สุด

3. เผยแผ่องค์ความรู้ภูมิปัญญาด้านพระพุทธศาสนาที่แท้จริง ให้แก่พลเมืองโลกสืบสานส่งต่อโดยศาสนทายาท ที่เข้มแข็ง แดกฉานในพระธรรมขององค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ให้ดำรงทรงไว้ในฐานะสมบัติที่ล้ำค่าของโลก

4. บริการวิชาการ บริการสังคม ด้วยสรรพกำลัง และทุกองคาพยพของพระพุทธศาสนา ให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ที่เจริญวัฒนาสถาพร เป็นประจักษ์ชัดเจนต่อสังคมไทยและสังคมโลก

5. สร้างพลวัตในการพัฒนามหาวิทยาลัยและเครือข่ายภาคีพุทธฯ ให้มีโครงสร้าง ระบบ และกระบวนการ บริหารจัดการที่มีคุณภาพ เน้นการควบคุมกระบวนการสำคัญสู่ผลลัพธ์และ ผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมประโยชน์

2.5.2 แนวทางหลักแห่งการพัฒนา (Strategic Issues)

ในรอบ 5 ปี มุ่งเน้นพัฒนามหาวิทยาลัยให้บรรลุเป้าประสงค์สูงสุด (Ultimate Goals) ที่ สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ ในการเป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาและเป็นประตูสู่แก่นแท้ของพระ สัทธรรม ตามแนวทางหลักแห่ง การพัฒนา 4 ประการ

ประการที่ 1 เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาจิตวิญญาณ สติและปัญญาของศาสนทายาท และพลเมืองโลก เพื่อเสริมสร้างสังคมตามวิถีพุทธ

ประการที่ 2 นำทาง บำบัด และฟื้นฟูสังคมให้กลับคืนสู่ความสงบสุข

ประการที่ 3 สร้างระบบนิเวศแห่งการพัฒนาภูมิปัญญาด้วยการบูรณาการพุทธธรรมเข้า กับองค์ความรู้ สรรพวิชา

ประการที่ 4 ยกระดับงานวิจัยทางพุทธศาสนาสู่การเผยแพร่ในระดับสากล เพื่อการ พัฒนาที่ยั่งยืนและ การเรียนรู้ตลอดชีวิต

วิถีแห่งการพัฒนา (Strategies)

เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวิสัยทัศน์และแนวทางการพัฒนา จึงกำหนดแก่นแห่ง การพัฒนา (Key Strategic Areas) เป็น 5 ด้าน คือ ปรัชญา ประยุกต์ ปฏิบัติ ปฏิถ และปฏิรูป ในแต่ ละด้านมีวิถีแห่งการพัฒนา (Strategies) และเจตนา (Strategic Objectives)

ปรัชญา: วิถีที่ 1 สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด

เจตนา (Strategic Objectives)

1.ก. เพื่อมุ่งประดิษฐานพระพุทธศาสนา ให้มั่นคงในแผ่นดินไทยเพื่อเผยแผ่ให้กว้างไกลใน โลก

มรรคา (แนวทางปฏิบัติ)

มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการเพื่อบรรลุเจตนา 1 มรรคา ดังต่อไปนี้

มรรคาที่ 1.1 เรียนรู้จากเกิดสู่ดับ คือ การเรียนรู้ตลอดชีวิต

มรรคาที่ 1.2 รู้ธรรมตามจิตและจิตประสงค์คือ การเรียนรู้ตามอัธยาศัย

มรรคาที่ 1.3 ผู้ให้ยอมเป็นที่รัก คือ การเรียนรู้เพื่อเป็นผู้ให้

มรรคาที่ 1.4 เปิดปลาย เปิดใจ เปิดรั้ว เปิดขอบ คือ การสร้างพื้นที่ไร้พรมแดนแห่งการ เรียนรู้พุทธ

ประยุกต์: วิถีที่ 2 ผสาน สร้างสรรค์อย่างลึกซึ้ง

เจตนา (Strategic Objectives)

2.ก. พระพุทธศาสนาได้ยกระดับ และเคียงคู่ไปกับสรรพวิทยาของมวลมนุษย์ เพื่อให้องค์
ภูมิแห่ง พุทธปัญญา ปรากฏอยู่ท่ามกลางความเป็นเลิศของสรรพวิชา

มรรคา

มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการเพื่อบรรลุเจตนา 4 มรรคา ดังต่อไปนี้

มรรคาที่ 2.1 ขยายความรู้แจ้งในพุทธศาสนาผ่านสหศาสตร์สาขา

มรรคาที่ 2.2 เรียนรู้พระพุทธศาสนาจากมุมมองของศาสตร์เดิมของตน

มรรคาที่ 2.3 พัฒนาศาสตร์ตนโดยใช้องค์ความรู้จากพระพุทธศาสนา

มรรคาที่ 2.4 สร้างการเชื่อมศาสตร์ต่าง ๆ ด้วยการบูรณาการผ่านพระพุทธศาสนา

ปฏิบัติ: วิธีที่ 3 ค้นหา “ตน” เติม “คน” เสริมสร้าง “สังคม”

เจตนา ของวิธี: Strategic Objective

3.ก. นำทางและยกระดับการพัฒนาจิตใจชาวโลก สู่การเป็นมนุษย์อีกครั้ง เพื่อเป็นมนุษย์
ที่สมบูรณ์ ก่อให้เกิดเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งมีภูมิคุ้มกันจากสมาชิกที่มีจิตวิญญาณสติปัญญาแบบ
วิถีพุทธ

มรรคา (แนวทางการปฏิบัติ)

มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการเพื่อบรรลุเจตนา 3 มรรคา ดังต่อไปนี้

มรรคาที่ 3.1 “เดินตามพุทธวิถี” อายุตั้งแต่ 6 ประคองการพัฒนา เริ่มจากตนเพื่อคนอื่น

มรรคาที่ 3.2 “ประสานพลัง” เครือข่ายทางสังคม เพื่อยกระดับสังคมไทย

มรรคาที่ 3.3 “ช่วยโลก” ด้วยพลังเครือข่ายแห่งพระพุทธศาสนา

ปฏิบัติ: วิธีที่ 4 ฟันฟูเยียวยา นำพากลับลู่ ความสว่าง สงบ เจตนา

เจตนาของวิธี: Strategic Objective

4.ก. ร่วมเติมเต็ม และเสริมพลัง แก่สังคมทุกภาคส่วน ที่อ่อนล้า พลัด หลง เพื่อให้สมาชิก
ในสังคม ฟันคืนกลับลู่ความเข้มแข็งทางจิตวิญญาณ เกิดความมั่นคงยั่งยืนหยัด และก้าวเดินต่อไปอย่าง
ยั่งยืนในทิศทางที่ถูกต้อง ตามทำนองคลองธรรม

มรรคา (แนวทางการปฏิบัติ)

มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการเพื่อบรรลุเจตนา 3 มรรคา ดังต่อไปนี้

มรรคาที่ 4.1 “แผ้วระวัง-เข้าถึง-ประคับประคอง” ด้วยโครงข่ายพื้นฐานทางสังคมที่

ประสาน ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน

มรรคาที่ 4.2 “ฟันฟู” จิตที่ติดหล่ม ด้วย 4 พ : พระ-พี (เลี้ยง)-เพื่อน-พวก ร่วมด้วย

ช่วยกัน ได้แก่ พระ เช่น พระภิกษุ สามเณร พี่เลี้ยง เช่น จิตแพทย์นักให้คำปรึกษาทางจิต นักบำบัดเพื่อน เช่น คน สัตว์เลี้ยง ต้นไม้ ฯลฯ พวก เช่น ผู้คนที่ เคยเผชิญเรื่องเหล่านี้เหมือนกัน และผ่านพ้นมาได้

มรรคาที่ 4.3 “โอกาส” เป็นสื่อกลาง เป็นผู้สร้างและมอบโอกาส เป็นโอกาสแก่ผู้คนที่พลาดพลั้ง พลาดหลง พลาดตก และ พลาดพราว ในทุกช่วงจังหวะ

ปฏิรูป: วิถีที่ 5 พลิก เปลี่ยน ปรับ รับการเปลี่ยนแปลง

เจตนา ของแต่ละวิถี: Strategic Objective

5.ก. พัฒนางองค์กรแบบก้าวกระโดดในทุกองคาพยพ ทั้งบทบาท โครงสร้าง กระบวนการบริหาร และ ทรัพยากร สู่องค์กรอนาคตแห่งความรู้และภูมิปัญญา ที่ร่วมพัฒนาอนาคตของสังคมไทย และสังคมโลกซึ่งสามารถ ปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรงในอนาคต

มรรคา

มีการกำหนดแนวทางในการดำเนินการเพื่อบรรลุเจตนา 4 มรรคา ดังต่อไปนี้

มรรคาที่ 5.1 “พลิกโฉม” ระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์ Next Gen for HR

มรรคาที่ 5.2 “รีอปรับ” สู่ Digital University

มรรคาที่ 5.3 “สร้างสรรค์” การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ COMMUnitaction

มรรคาที่ 5.4 “ปฏิรูป” ทั้งองค์กร สู่ New MAHAMAKUT ทั้งในด้านกฎหมาย โครงสร้าง กระบวนการ ระบบบริหาร ระบบดำเนินการ ระบบบริการ และระบบกำกับติดตาม

กล่าวโดยสรุปแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมุ่งเน้นให้มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการพัฒนาทางจิตวิญญาณของพลเมืองโลก ฟันฟุสังคมให้เกิดความสงบสุขสร้างระบบนิเวศแห่งการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการพุทธธรรมเข้ากับรายวิชาต่าง ๆ และส่งเสริมให้มีงานวิจัยพระพุทธศาสนาให้เผยแพร่ไปในระดับสากล

2.6 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนาเป็นหลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563 สภาวิชาการเห็นชอบหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 5 วันที่ 4 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2563 และสภามหาวิทยาลัยได้อนุมัติหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ 6 วันที่ 24 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2563 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563 หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ในปีการศึกษา 2565 โดยมีข้อมูลเฉพาะหลักสูตร ดังนี้

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

ผลิตบัณฑิตด้านพระพุทธศาสนา มีสติปัญญา มีคุณธรรม ขัดเกลาพฤติกรรมนิสัยมีจิตใจงดงาม และสามารถแก้ไขปัญหาชีวิต

1.2 ความสำคัญ

หลักสูตรนี้อยู่ภายใต้พระราชกระแสรับสั่งในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่มีพระประสงค์ให้ผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถานได้รับการศึกษาพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นการขัดเกลาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังด้วยหลักปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่า หลักสูตรสาขาวิชาพระพุทธศาสนา เป็นวิทยบริการที่สามารถสร้างคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังระดับดีและดีเยี่ยมให้ได้รับการศึกษาและพัฒนาจิตของตนเองได้เป็นอย่างดี เห็นสมควรที่จะจัดทำเป็นหลักสูตรเฉพาะด้าน คือ จัดทำหลักสูตรขึ้นมาเพื่อเปิดสอนสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำ/ทัณฑสถาน มหาวิทยาลัยโดยคณะศาสนาและปรัชญา จึงได้พัฒนาหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยได้รับความร่วมมือกับกรมราชทัณฑ์ในการทำความร่วมมือร่วมกัน (MOU) ในการจัดทำหลักสูตรนี้ขึ้น

ตั้งวัตถุประสงค์และรูปแบบตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ ได้ตระหนักถึงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านพระพุทธศาสนา และการขยายโอกาสให้แก่ผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะผู้ต้องขังให้ได้ศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านพระพุทธศาสนา กล่อมเกลาจิตใจการนำหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน การขึ้นนำสังคมในทางสร้างสรรค์ และการยุติข้อขัดแย้งด้วยหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนเพื่อเป็นการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมนิสัยผู้ต้องขังเป็นการสร้างคนดีคืนสู่สังคม อันจะส่งผลให้ประเทศชาติมีความสุขต่อไป

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจพระพุทธศาสนาที่ถูกต้อง

1.3.2 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ โดยใช้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนา

1.3.3 เพื่อผลิตบัณฑิตให้สามารถประยุกต์คำสอนทางพระพุทธศาสนาในการขัดเกลาพฤติกรรมนิสัยและพัฒนาสังคม

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา เป็นหลักสูตรที่เปิดสอนเฉพาะนักศึกษาที่ต้องโทษได้ศึกษาหาความรู้ เมื่อพ้นโทษก็สามารถนำวุฒิการศึกษาที่ได้ไปใช้ในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือใช้ในการทำงานในอาชีพที่สุจริตต่อไปหลังจากพ้นโทษ สอดคล้องกับเจตนาวลีของแผนพัฒนามหาวิทยาลัยฯ ที่ต้องการจะเสริมพลังแก่สังคม ทำให้สมาชิกในสังคมที่เคยก้าวพลาดในชีวิตได้มีโอกาสดับตัว กลับใจ เป็นคนดีของสังคม

2.7 สภาพพื้นที่ที่ทำวิจัย

สถานที่ตั้ง

เรือนจำกลางระยอง ตั้งอยู่เลขที่ 111 หมู่ 9 ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง 21120

ประวัติความเป็นมา

แต่เดิมนั้น “เรือนจำกลางระยอง” มีฐานะเป็นเรือนจำจังหวัด สังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาค ขึ้นตรงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ตั้งอยู่ถนนริมน้ำ ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ก่อสร้างเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัด มีพื้นที่ภายในเรือนจำ ประมาณ 3 ไร่เศษ ไม่สามารถใช้พื้นที่ควบคุมผู้ต้องขังที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างต่อเนื่องได้

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2510 กรมราชทัณฑ์ ได้อนุมัติงบประมาณจำนวน 4,300,000 บาท มาก่อสร้างเรือนจำแห่งใหม่ ซึ่งเป็นที่ดินในความดูแลของราชพัสดุจังหวัดกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดระยอง ตั้งอยู่เลขที่ 24 หมู่ที่ 2 ตำบล เขิงเนิน อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้ดำเนินการก่อสร้างและเปิดทำการเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2511 มีพื้นที่ภายในเรือนจำ 11 ไร่ ต่อมาเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2529 ได้รับการยกฐานะจากเรือนจำจังหวัดขึ้นเป็นเรือนจำกลางระยอง สังกัดบริหารราชการส่วนกลางขึ้นตรงกับ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย มีอำนาจควบคุมผู้ต้องขังกำหนดโทษไม่เกิน 25 ปี

สภาพพื้นที่

ด้วยความเจริญเติบโตของบ้านเมือง ประชาชนเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้ผู้ต้องขังเพิ่มมากขึ้นตามความเจริญเติบโตของสังคม ผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมมีความเป็นอยู่แออัด กรมราชทัณฑ์ จึงได้อนุมัติงบประมาณ จำนวน 585,620,000 บาท ทำการก่อสร้างเรือนจำกลางระยองแห่งใหม่ขึ้น โดยใช้พื้นที่ของเรือนจำชั่วคราวเขาไม้แก้ว จำนวน 377 ไร่ 1 งาน เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อปี 2545 และดำเนินการเสร็จเมื่อปี 2547 มีพื้นที่ภายในเรือนจำ จำนวน 78 ไร่ ตั้งอยู่เลขที่ 111 หมู่ 9 ตำบลหนองละลอก อำเภอบ้านค่าย จังหวัดระยอง กรมราชทัณฑ์ ได้อนุญาตให้เปิดใช้เรือนจำกลางระยอง เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2547 และได้ทำการย้ายผู้ต้องขัง มาคุมขังไว้ที่เรือนจำกลางระยอง เสร็จภายในวันเดียว และกำหนดให้เป็นเรือนจำความมั่นคงสูงสุด โดยความสูงกำแพง 8 เมตร ป้อมบนสันกำแพง 8 ป้อม มีกระแสไฟฟ้าแรงสูง เสริมลดหนามทึบเพลิง ติดตั้งกล้องวงจรปิด CCTV ภายใน 407 ตัว และภายในแดนความมั่นคงสูงสุด จำนวน 410 ตัวการพัฒนาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในเรือนจำสำหรับผู้ต้องขัง ผ่านเกณฑ์มาตรฐานปี พ.ศ. 2561 ได้รับการประเมินผ่านมาตรฐาน 5 ด้าน จากโรงพยาบาลบ้านค่าย และผ่านเกณฑ์มาตรฐานโครงการโรงพยาบาล และหน่วยงานราชการ อาหารปลอดภัย และผ่านมาตรฐานความโปร่งใส 5 ด้าน มีภารกิจหลักในด้านการ

ควบคุมผู้ต้องขังชาย และผู้ต้องขังหญิง ตามคำพิพากษาของศาล มีอำนาจการควบคุมผู้ต้องขัง ตั้งแต่กำหนดโทษระหว่าง จนถึงกำหนดโทษตลอดชีวิต

2.8 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยความคาดหวัง

อำนาจ ทองโปร่ง (2559) ทำการวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาพรวมทุกดานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายดาน พบว่า ดานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ดานการจัดทำและนำวัสดุประสงค์ของการสอนไปใช้ รองลงมา คือ ดานการคงสภาพเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียน ครูและผู้ปกครอง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการตั้งความคาดหวังที่สูงส่งแก่ครู เปรียบเทียบระดับความคาดหวังของนักศึกษาดานเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงานต่างกัน มีความคาดหวังต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสรี สิงห์โงน และคณะ (2562) ทำการวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเด็ก วิทยาลัยครู และครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล” ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษามีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและมีความ พึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นักศึกษามีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อ การจัดการเรียนการสอนโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าระดับความพึงพอใจสูงกว่าระดับความคาดหวัง และ 3) นักศึกษาที่มี รหัส เพศ อายุ สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถาบันที่จบการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และระยะเวลา ที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีความคาดหวังและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนในภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พรรณพนัช จันทาและคณะ (2562) ทำการวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังและความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่มีต่อหลักสูตรการเรียนการสอน ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน” ผลการวิจัยพบว่าความคาดหวังต่อหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจต่อหลักสูตรการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบระดับ ความคาดหวังพบว่า เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อที่แตกต่างกัน และประเด็นสำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตร

การเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน (ด้านหลักสูตร/รายวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านการให้บริการทางวิชาการของหน่วย สนับสนุนการศึกษา) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่มีต่อหลักสูตร การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วิลาวรรณ คริสต์รักษาและคณะ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะของอาจารย์พยาบาลที่พึงประสงค์ ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐานตามความคาดหวัง ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์” ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของอาจารย์พยาบาลที่พึงประสงค์ ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐาน มี 6 ประการ ได้แก่ 1) เข้าใจธรรมชาติของนักศึกษาแต่ละคน 2) ให้กำลังใจ คอยช่วยเหลือ 3) เป็นกันเอง 4) ปลุกฝัง คุณค่าของพยาบาล 5) ให้โอกาสให้ได้พัฒนาตนเองด้านทักษะการปฏิบัติการพยาบาล และ 6) มีสัมพันธภาพที่ดีกับพยาบาล ในหอผู้ป่วย ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดรูปแบบการเรียนการสอนในคลินิกให้สอดคล้องกับความคาดหวัง ของนักศึกษาพยาบาล เพื่อเพิ่มทัศนคติที่ดี และเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐาน

จิรภัทร ภู่วัฒนทองและคณะ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจ ของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากใน 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ ด้านวิธีการสอน ด้านการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์การสอน และด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาความแตกต่างของความพึงพอใจของ นักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่านักศึกษาที่มี คณะ และชั้นปีที่กำลังศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษา ทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่ศึกษาในคณะบริหารธุรกิจมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับมากที่สุด และนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปในระดับมากที่สุด อย่างไรก็ตาม นักศึกษาที่มีเพศ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่แตกต่างกัน

2.8.2 งานวิจัยการจัดการหลักสูตร

ชนกนารถ บุญวิวัฒนะกุลและคณะ (2560) ทำการวิจัยเรื่อง “การสังเคราะห์งานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” ผลการวิจัยพบ (1) งานวิจัยส่วนใหญ่เผยแพร่ในปี

พ.ศ.2546 ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา สถิติอ้างอิงและการวิเคราะห์เนื้อหา เนื้อหาในการวิจัยแบ่งได้ 12 ด้านได้แก่ 1) แนวทางและรูปแบบการจัดการศึกษาและการพัฒนากิจกรรมการสอนและการฝึกอบรม 2) การติดตามผลการจัดการศึกษา 3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน 4) ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการศึกษานอกระบบ 5) รูปแบบการจัดกิจกรรมชมรมนักศึกษา 6) รูปแบบการจัดห้องสมุด 7) การมีส่วนร่วมของชุมชน 8) การเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน 9) การดำเนินการให้บริหารการช่วยเหลือผู้พิการ 10) การศึกษาความพึงพอใจของ ผู้รับบริการ 11) การพัฒนาระบบ และ 12) กระบวนการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ และ (2) การสังเคราะห์องค์ความรู้จาก งานวิจัย พบว่า งานวิจัยครอบคลุมประเด็นตามศาสตร์ของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ส่วนแนวโน้มการวิจัยเป็นไปตามนโยบายการศึกษาในช่วงที่ทำวิจัย

ณัฐกิตติ์ นาทาและคณะ (2560) ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช” ผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจากการวิเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์ และ สทนากลุ่มย่อยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยพัฒนานักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบไปด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรม สื่อและ อุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล มีกระบวนการอบรมชื่อว่า SBADF ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ได้รับความสนใจ (Stimulation) ขั้นที่ 2 ระดมพลังสมอง (Brain Storming) ขั้นที่ 3 ปฏิบัติงาน (Action) ขั้นที่ 4 สรุปและอภิปราย (Discussion) และขั้นที่ 5 สะท้อนผล (Reflection)

บุญร่วม คำเมืองแสน (2563) ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558” ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารหลักสูตรเป็นภาระหน้าที่ของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ออกเป็นกฎหมายให้มีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานกลางของทุกหลักสูตร ผลลัพธ์ของผู้เรียนจะเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับ การออกแบบหลักสูตร 2.การบริหารหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ตามเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการนั้น อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะต้องมีคุณวุฒิคุณสมบัติเป็นไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการและควรมีการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ให้เป็นไปตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย รวมถึงผลลัพธ์ของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน ตามที่ปรากฏใน มคอ. 2 ซึ่งแต่ละ รายวิชามีจุดเน้นในแต่ละด้านที่แตกต่างกันรวมถึงการดำเนินชีวิตตามแนวพระพุทธานุศาสน์ 3. ควรมีการบริหารจัดการร่วมกับวิทยาเขตต่าง ๆ เช่น มีคู่มือในการบริหารหลักสูตร มีข้อสอบกลางควรมีการเรียนปรับพื้นฐาน

ร่วมกัน เน้นด้านพุทธศาสนาและปรัชญา มีการกำกับดูแลติดตามอย่างใกล้ชิดพร้อมส่งเสริมให้นักศึกษา มีการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่พัฒนาการเรียนการสอนหรือการวิจัยร่วมกัน เพื่อเป็นเกณฑ์มาตรฐานเดียวกัน

ธนพัทธ์ จันทน์พัฒนพงศ์ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง “การสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่าลักษณะทั่วไปของงานวิจัยส่วนใหญ่ตีพิมพ์ในปี พ.ศ. 2560 มีประเด็นวิจัยในกลุ่มจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์กรมากที่สุด และมีจำนวนหน้าพิมพ์ส่วนใหญ่มีน้อย กว่า 100 หน้า 2) ลักษณะงานวิจัยด้านเนื้อหาสาระส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาระดับ เปรียบเทียบและหาความสัมพันธ์ของตัวแปร มีการใช้แนวคิดทฤษฎีในการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย แต่ส่วนมากตั้งสมมติฐานแบบไม่มีทิศทาง และมีการใช้การอ้างอิงจากเอกสารภาษาไทยมากกว่า ภาษาอังกฤษ

2.7.3 งานวิจัยผู้ต้องขัง

มุขรินทร์ เพลิงน้อย (2560) ทำการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำการศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารการศึกษาเจ้าหน้าที่เห็นต่อการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำอยู่ในระดับมากในเรื่องวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น กิจกรรมการเรียนการสอนมีการเน้นผู้เรียนเป็นจุดศูนย์กลาง และมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ด้านบุคลากรเจ้าหน้าที่มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากในเรื่องการสร้างความรู้ความตระหนักในสำคัญและจำเป็นต่อการจัดการศึกษา การพัฒนาความรู้และทักษะ ในเรื่องครูผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและ ผู้สอนมีความสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน ด้านสภาพแวดล้อมและการสนับสนุนมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากในเรื่องอาคารสถานที่ที่เป็นเอกเทศ อาคารเรียนมีความปลอดภัย ในเรื่องเรือนจำนำร่องจัดความพร้อมแก่ผู้เรียนตามแนวคิดเรือนจำการศึกษาทั้งในเรือน เรือนนอน โรงครัว

เกศริน เอกธวัชกุล (2562) ทำการวิจัยเรื่อง “การนำโครงการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังด้วยหลักสูตรสัจธรรมสมาธิไปปฏิบัติ” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลสำเร็จต่อการนำโครงการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง ด้วยหลักสูตรสัจธรรมสมาธิไปปฏิบัติสรุปได้ว่า 1) ด้านการบริหารหลักสูตร จัดว่าดีมาก 2) ด้านการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตรทำให้ผู้ต้องขังจิตใจสงบ ใจเย็น มีสติสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี 3) ด้านบุคลากรครูฝึกต้องผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาจารย์สมาธิและสอบผ่านการเป็นอาจารย์ของทางสถาบันพลังจิตตานุภาพ 4) ด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจดีเพราะเป็นมีการสอนที่เป็นระบบ มีขั้นตอน 5) ด้านความต้องการความสำเร็จ ผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น 6) ได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บริหาร ของกระทรวงยุติธรรม ทุกฝ่ายว่าผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรมมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนิสัยดีขึ้น 7) ด้านความคาดหวัง ให้ผู้ต้องขัง

เป็นคนดีไม่ไปกระทำความผิดอีกเมื่อพ้นโทษออกไปแล้ว 8) ด้านแรงจูงใจ เป็นหลักสูตรที่ดีสามารถดึงดูดให้ผู้ต้องขังกลับตัวเป็นคนดีและช่วยพัฒนาจิตใจ ของผู้ต้องขังให้มีความเข้มแข็ง 9) ด้านการพัฒนาพฤตินิสัย ทำให้ผู้ต้องขังเปลี่ยนแปลงพฤตินิสัย ไปในทางที่ดีมีความวิตกกังวลลดน้อยลง

มนตรี หลินภูและคณะ (2563) ศึกษาวิจัยเรื่องสุขภาวะทางปัญญาและพฤตินิสัยของผู้ต้องขังคดียาเสพติด ตามหลักพุทธธรรม ผลการวิจัยพบว่า 1) สุขภาวะทางปัญญาของผู้ต้องขังคดียาเสพติดตามหลัก พุทธธรรมประกอบด้วยด้านการรู้ ด้านการตื่นและด้านความเบิกบานซึ่งเป็นความสามารถใน การแยกแยะ รู้ผิด - ถูก ชั่ว - ดี รู้จักฝึกฝนตนเองให้มีสติ มีความรักความเมตตาและปฏิบัติ หน้าที่ของตนเองอย่างเกื้อกูล ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพฤตินิสัยในการดำเนินชีวิตของผู้ต้องขังเป็นสำคัญ 2) พฤตินิสัยของผู้ต้องขังคดียาเสพติดตามหลักพุทธธรรมจัดอยู่ในประเภทต้นหาจริต กล่าวคือ มีลักษณะนิสัยในการดำเนินชีวิตโดยแสวงหาความสุขผ่านประสาทสัมผัสเพื่อสนองตอบความ พึงพอใจของตนเอง

สุรเดช อรัญเวช (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของทัณฑสถานหญิง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรในทัณฑสถานหญิงจังหวัดกาญจนบุรีมีความเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม การทำงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์มี ลักษณะที่แตกต่างจากข้าราชการหน่วยงานอื่น ๆ อีก ทั้งต้องมีความรู้เฉพาะด้าน และการใช้ทักษะในการทำงาน ที่หลากหลายซึ่งต้องสร้างความเป็นมืออาชีพในการทำงานให้บรรลุผลตามพันธกิจของกรมราชทัณฑ์ ดังนั้นแล้วทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา จะต้องสร้างการบริหารจัดการและการปฏิบัติการพยาบาลที่ดี ที่เหมาะสมกับบริบท ของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้เจ้าพนักงานทุก เกิดการรับรู้ที่ถูกต้อง ส่งผลต่อการนำพองค์การให้ก้าวหน้าและดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดความยั่งยืน

วินัย เจริญเฉลิมศักดิ์ (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง “มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการใช้แรงงานผู้ต้องขังตามกฎหมายว่าด้วยราชทัณฑ์” ผลการศึกษาพบว่าหลักการสำคัญของกฎหมาย กติกา ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานผู้ต้องขัง มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการ ใช้แรงงานผู้ต้องขัง และหลักการสำคัญกฎหมายรัฐธรรมนูญ เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างและ หลักการสรุปได้ว่า 1) กฎกติการะหว่างประเทศกำหนดให้การใช้แรงงานผู้ต้องขังต้องมีค่าจ้าง 2) มาตรการทางกฎหมาย เกี่ยวกับการใช้แรงงานผู้ต้องขังกำหนดให้การใช้แรงงานผู้ต้องขังต้อง มีค่าจ้าง และ 3) รัฐธรรมนูญ ต่างประเทศและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยไม่คุ้มครอง ผู้ต้องขังในเรื่องลักษณะของการเกณฑ์ แรงงานหรือการบังคับใช้แรงงาน และได้เสนอแนะ มาตรการทางกฎหมายคือ พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 มาตรา 50 แก้ไขเพิ่มเติมเรื่องค่าจ้างแรงงานผู้ต้องขัง และหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในการคุมขังโดยการกำหนดให้ผู้ต้องขังต้องยินยอมให้ หักค่าใช้จ่ายในการคุมขังจากรายได้

โชติกา แก่นธिया (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง เรือนจำกลางนครสวรรค์ โดยการบูรณาการตามหลักเบญจธรรม” ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิงต้องใช้ความอบอุ่นภายในครอบครัวและนำหลักธรรมเข้ามาใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ และส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้พัฒนาศักยภาพด้วยการเน้นให้การศึกษาและส่งเสริมการฝึกอาชีพของผู้ต้องขัง มีการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ในด้านการเข้าร่วมเน้นการปรับทัศนคติที่ถูกต้องให้กับผู้ต้องขังและเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัวแบบบูรณาการร่วมกันของทุกภาคส่วนในการดำเนินงาน ด้านความเชื่อส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้รับการพัฒนาด้านจิตใจ มีการเจริญสมาธิอย่างต่อเนื่อง ด้านการเรียนรู้สังคม มีการสอดแทรกหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาในทุกกิจกรรมทำให้มีหลักในการดำเนินชีวิตเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่านักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในบริบทต่าง ๆ มีความคาดหวังและพึงพอใจต่อหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่างกัน การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาจะช่วยให้การวางแผนการพัฒนาหลักสูตรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรนั้นต้องมีการวางแผนจุดมุ่งหมายและโครงสร้างของหลักสูตร ที่จะต้องตอบสนองความต้องการของสังคมและสอดคล้องกับความต้องการและบริบทของผู้เรียน การจัดการศึกษาให้ผู้ต้องขังในเรือนจำเน้นที่การพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังด้วยกระบวนการต่าง ๆ มุ่งเน้นในการคืนคนดีกลับสู่สังคม มีกิจกรรมการฝึกอาชีพ สันทนาการต่าง ๆ ที่สำคัญคือการนำหลักปฏิบัติตามแนวทางพระพุทธศาสนามาเป็นส่วยในการพัฒนาจิตใจให้กับผู้ต้องขังและมีผลการวิจัยสนับสนุนว่าทำให้พฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังดีขึ้น

2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย

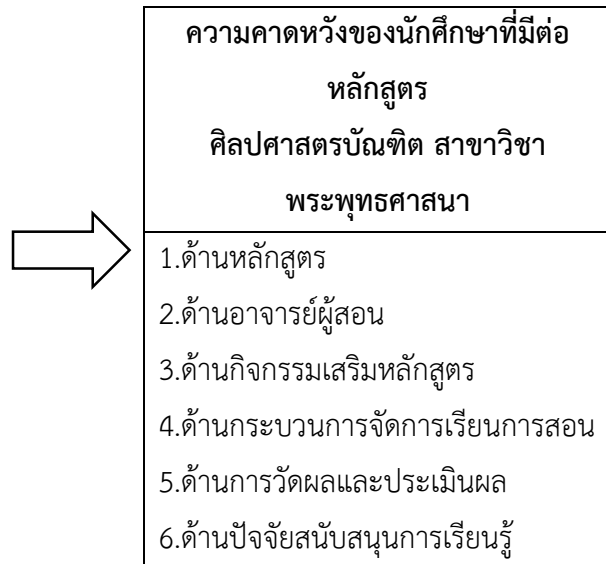
ตัวแปรต้น

(Independent Variables)

ปัจจัยส่วนบุคคล
1. เพศ
2. อายุ
3. วุฒิการศึกษา
4. ระยะเวลากำหนดโทษ

ตัวแปรตาม

(Dependent Variables)

แผนภาพที่ 2.4 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง”

3.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency : N) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 เชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา (หลักสูตรความร่วมมือกับเรือนจำ กรมราชทัณฑ์) จำนวนทั้งสิ้น 52 คน ที่ประกอบไปด้วยนักศึกษาจากเรือนจำ 2 แห่ง คือ เรือนจำกลางบางขวาง จังหวัดนนทบุรี จำนวน 31 คน และเรือนจำกลางระยอง จังหวัดระยอง จำนวน 21 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนั้นเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จากจำนวนประชากร 52 คน โดยเลือกแบบเจาะจงจากกลุ่มประชากรที่ศึกษาอยู่ในเรือนจำกลางระยอง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 21 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมายโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามถึงรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับผู้ตอบ ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา ระยะเวลากำหนดโทษโดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบปลายปิด (Close end)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ด้าน

ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านปัจจัยสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งระดับของความคาดหวังก่อนเข้ามาศึกษาและระดับความพึงพอใจหลังเข้ามาศึกษา เป็น 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดโดยกำหนดคะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าความคาดหวังและระดับคะแนน

ระดับความคาดหวัง	ระดับคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้แปลระดับความคาดหวัง โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดช่วง (Interval scale) ในการวัดเท่ากันดังนี้

ตารางที่ 2 ระดับการแปลค่าความคาดหวัง

ระดับความคาดหวัง	ระดับคะแนน
มากที่สุด	4.51-5.00
มาก	3.51-4.50
ปานกลาง	2.51-3.50
น้อย	1.51-2.50
น้อยที่สุด	1.00-1.50

3.3.2 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

สร้างเครื่องมือโดยการศึกษาเอกสารงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังและความพึงพอใจ ในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

โดยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลภูมิหลัง เป็นแบบสอบถามรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้ตอบ ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษาและสถานที่พักอาศัยขณะศึกษา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษา

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2. การตรวจสอบเครื่องมือเครื่องมือที่สร้างขึ้นโดยใช้คำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) จากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน แล้วนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

หลังจากนั้นนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องภายในโดย (IOC : Index Objective Congruency)

$$\text{โดยใช้สูตร } IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

+1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน ซึ่งตรวจแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของ เนื้อหาครอบคลุมแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยนำเสนอแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้ IOC ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่า 0.5 ในแต่ละข้อ

3. การหาความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ

นำเครื่องมือที่ได้ไปทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยการ Try-out กับนักศึกษาที่ศึกษา ชั้นปี 1 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา เรือนจำกลางบางขวาง ในเรื่อง ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา พระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยองเนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับ นักศึกษาเรือนจำกลางระยอง

4. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แผนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น นักศึกษานักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 เรือนจำกลางระยอง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 21 คน โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท ดังนี้

1. จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ได้ ดังนี้
 - 1) แจกแบบสอบถามไปยังนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยตรงและทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนเพื่อนำมาบันทึกลงในแบบลงรหัส (Coding Form) และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป
2. จากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารจากทางเรือนจำกลางระยอง ทั้งที่เป็นทฤษฎีแนวคิดและผลงานที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังความพึงพอใจและความต้องการของบุคคลรวมถึงเอกสารโครงสร้างหลักสูตรการศึกษา และแผนกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัยเพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานในการศึกษาภาคสนามให้เป็นไปอย่างมีระบบมากขึ้น

3.5. สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จะดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (Microsoft office Excel) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) เพื่อใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของปัจจัยส่วนบุคคล
2. ข้อมูลส่วนของความคาดหวังใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคาดหวัง
3. วิเคราะห์ระดับความคาดหวังที่แตกต่างกันไปตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย (Mean)
4. วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรฯ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง เรือนจำกลางระยอง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคาดหวัง ของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา เรือนจำกลางระยองตามปัจจัยส่วนบุคคล ทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เรือนจำกลางระยอง จำนวน 21 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผู้วิจัยขอเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยองที่ปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์

N หมายถึง จำนวนประชากรที่ศึกษา

μ หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของข้อมูลประชากร (Mean)

σ หมายถึง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลประชากร

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากร

จากการศึกษา ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลากำหนดโทษ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency : N) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
-ชาย	14	67.67
-หญิง	7	33.33

ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
รวม	21	100
อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	2	9.52
2. 30-40 ปี	13	61.90
3. 41-50 ปี	3	14.29
4. มากกว่า 50 ปี	3	14.29
รวม	21	100
การศึกษา		
1.ม.6 หรือเทียบเท่า	16	76.19
2. อนุปริญญา	3	14.29
3. ปริญญาตรี	2	9.52
4. อื่น ๆ	0	0.00
ระยะเวลาในการกำหนดโทษ		
1.ต่ำกว่า 10 ปี	5	23.81
2. 11-15 ปี	1	4.76
3. 16-20 ปี	0	0.00
4. มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	71.43
รวม	21	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง 21 คน พบว่า

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 67.67 และเพศหญิงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

2. อายุ โดยนักศึกษามีอายุ 1. ต่ำกว่า 30 ปี 2 คนคิดเป็นร้อยละ 9.52 อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 อายุ ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

3.การศึกษา โดยนักศึกษามีความรู้เดิมก่อนเข้าศึกษา ดังนี้ ม.6 หรือเทียบเท่า จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 ระดับอนุปริญญาตรี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 ส่วนคุณวุฒิอื่น ๆ ไม่มีผู้ตอบ

4. ระยะเวลากำหนดโทษ โดยมีนักศึกษาที่มีกำหนดโทษ ดังนี้ ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 ระยะเวลากำหนดโทษ ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 ระยะเวลากำหนดโทษ 16-20 ปี ไม่มีผู้ตอบ และระยะเวลากำหนดโทษมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน ร้อยละ 71.43

4.2.2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการหาค่าความถี่(Frequency : N) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (Mean: μ) และการค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) โดยพิจารณาจากการวัดระดับความคาดหวัง 6 ด้าน คือ 1.ด้านหลักสูตร 2.ด้านอาจารย์ผู้สอน 3.ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร 4.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน 5.ด้านการวัดผลและประเมินผล 6.ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ สามารถแปลความหมายของค่าระดับคะแนนเฉลี่ย โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ในภาพรวม

ด้านที่ศึกษา	ระดับความคาดหวัง			
	μ	σ	ความหมาย	อันดับที่
ด้านหลักสูตร	3.77	0.59	มาก	2
ด้านอาจารย์ผู้สอน	3.89	0.77	มาก	1
ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.34	0.52	ปานกลาง	5
ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.46	0.57	ปานกลาง	4
ด้านการวัดผลประเมินผล	3.63	0.61	มาก	3
ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้	3.30	0.78	ปานกลาง	6
รวม	3.56	0.64	มาก	

จากตารางที่ 4.2 ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านการวัดผลประเมินผล

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านหลักสูตร

ด้านที่ศึกษา	ความคาดหวัง			
	μ	σ	ความหมาย	อันดับที่
1. หลักสูตรที่ช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาความรู้	3.90	0.55	มาก	1
2. เนื้อหาของหลักสูตรในแต่ละรายวิชา มีการปรับปรุงให้ทันสมัย	3.76	0.44	มาก	3
3. หลักสูตรแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต	3.76	0.64	มาก	3
4. คำอธิบายรายวิชา มีเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วนในสิ่งที่ควรเรียน	3.62	0.68	มาก	4
5. เนื้อหาที่กำหนดในรายวิชาสัมพันธ์กันทั้งหลักสูตร	3.81	0.62	มาก	2
รวม	3.77	0.59	มาก	

จากตารางที่ 4.3 ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านหลักสูตร โดยรวมและรายข้ออยู่ระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักสูตรที่ช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาความรู้ มีคะแนนสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาที่กำหนดในรายวิชาสัมพันธ์กันทั้งหลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 อยู่ในระดับมาก เนื้อหาของหลักสูตรในแต่ละรายวิชา มีการปรับปรุงให้ทันสมัย หลักสูตรแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต มีคะแนนสูงเป็นอันดับที่ 3 และมีคะแนนเท่ากับทั้งสองข้อ มีระดับคะแนนอยู่ที่ 3.76 อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ คำอธิบายรายวิชา มีเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วนในสิ่งที่ควรเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านอาจารย์ผู้สอน

ด้านที่ศึกษา	ความคาดหวัง			
	μ	σ	ความหมาย	อันดับที่
1.มีเอกสารประกอบการสอนและแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม	3.50	0.77	ปานกลาง	5
2.มีการถ่ายทอดความรู้โดยมีความเชื่อมโยงของเนื้อหาเป็นขั้นตอน	3.71	0.67	มาก	4
3.เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น	3.90	0.75	มาก	3
4.มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา	4.00	0.94	มาก	2
5.สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา	4.33	0.73	มากที่สุด	1
รวม	3.77	3.89	3.34	

จากตารางที่ 4.4 ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษามากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก ด้านเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก จัดอยู่ในลำดับที่ 3 มีการถ่ายทอดความรู้โดยมีความเชื่อมโยงของเนื้อหาเป็นขั้นตอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และลำดับที่น้อยที่สุดได้แก่มีเอกสารประกอบการสอนและแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ด้านที่ศึกษา	ระดับความคาดหวัง			
	μ	σ	ความหมาย	อันดับที่
1.การเปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.52	0.51	มาก	1
2.ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก สะดวกแก่นักศึกษา	3.33	0.49	ปานกลาง	3
3.มีกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อ การพัฒนานักศึกษา	3.38	0.75	ปานกลาง	2
4.สิ่งอำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรมมีความเพียงพอ	3.29	0.44	ปานกลาง	4
5.การให้คำปรึกษาในการจัด กิจกรรมของนักศึกษา	3.19	0.41	ปานกลาง	5
รวม	3.34	0.52	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.5 ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีคะแนนมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 อยู่ในระดับมาก รองลงมามีกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 อยู่ในระดับปานกลางลำดับถัดมาการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง ลำดับถัดมาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมมีความเพียงพอมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 และลำดับท้ายสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 3.19 อยู่ในระดับปานกลาง'

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านกระบวนการเรียนการสอน

ด้านที่ศึกษา	ความคาดหวัง			
	μ	σ	ความหมาย	อันดับที่
1.มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ	3.33	0.49	ปานกลาง	4
2.มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	3.57	0.68	มาก	1
3.มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจนรู้จริง	3.43	0.51	ปานกลาง	2
4.มีการกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา	3.38	0.59	ปานกลาง	3
5.มีการสอดแทรกศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.57	0.60	มาก	1
รวม	3.46	0.57	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.6 ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการสอดแทรกศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับมาก รองลงมาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจนรู้จริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 อยู่ในระดับปานกลาง ลำดับถัดมามีกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 อยู่ระดับปานกลาง และลำดับที่มีคะแนนน้อยสุดมีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมีค่าเฉลี่ย 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านการวัดผลประเมินผล

ด้านที่ศึกษา	ความคาดหวัง			
	μ	σ	ความหมาย	อันดับที่
1.การกำหนดเกณฑ์การประเมินให้นักศึกษามีส่วนร่วม	3.52	0.51	มาก	3
2.มีการใช้การประเมินความรู้ที่หลากหลาย (เช่น ข้อสอบปรนัย อัตนัย การบ้าน รายงาน การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาเป็นต้น)	4.05	0.60	มากที่สุด	1
3.มีการตัดเกรดและแจ้งให้นักศึกษารับรู้ชัดเจน	3.38	0.59	ปานกลาง	5
4.มีการให้ข้อมูลสะท้อนกลับให้นักศึกษารู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง	3.48	0.60	ปานกลาง	4
5.มีการวัดผลและประเมินผล การเรียนที่มีความเหมาะสม ยุติธรรม	3.71	0.73	มาก	2
รวม	3.63	0.61	มาก	

ตารางที่ 4.7 ความคาดหวังของนักศึกษาในเงื่อนไขที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรียนจากกลางระยอง ด้านการวัดผลประเมินผล โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการใช้การประเมินความรู้ที่หลากหลาย (เช่น ข้อสอบปรนัย อัตนัย การบ้าน รายงาน การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษาเป็นต้น) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก รองลงมา มีการวัดผลและประเมินผล การเรียนที่มีความเหมาะสม ยุติธรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมาก คะแนนน้อยสุดมีสองข้อ ได้แก่ การกำหนดเกณฑ์การประเมินให้นักศึกษามีส่วนร่วม มีการให้ข้อมูลสะท้อนกลับมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 อยู่ในระดับปานกลาง ทำให้นักศึกษารู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง มีการตัดเกรดและแจ้งให้นักศึกษารับรู้ชัดเจนมีคะแนนเฉลี่ย 3.48 อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและจัดอันดับเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้

ด้านที่ศึกษา	ความคาดหวัง			
	μ	σ	ความหมาย	อันดับที่
1. ห้องเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้	3.29	0.73	ปานกลาง	4
2. เอกสารประกอบการเรียน เช่น หนังสือ เอกสาร ตำราทางวิชาการ สมุด อุปกรณ์การเรียน มีเพียงพอ	3.38	0.88	ปานกลาง	3
3. มีทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการ	3.48	0.69	ปานกลาง	1
4. มีบริการการให้ยืมหนังสือวารสารวิชาการเพื่อนำไปอ่านนอกเวลาเรียน	3.43	0.76	ปานกลาง	2
5. มีการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ WIFI	2.90	0.83	ปานกลาง	5
รวม	3.30	0.78	ปานกลาง	

ตารางที่ 4.8 ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการมีคะแนนสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาให้บริการการให้ยืมหนังสือมีวารสารวิชาการเพื่อนำไปอ่านนอกเวลาเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 อยู่ในระดับ ปานกลาง ต่อมาคือเอกสารประกอบการเรียน เช่น หนังสือ เอกสาร ตำราทางวิชาการ สมุด อุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีคะแนนต่ำสุด คือ ห้องเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ มีการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ WIFI มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 อยู่ในระดับปานกลาง

4.2.3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง” ทั้ง 6 ด้าน คือ 1.ด้านหลักสูตร 2.ด้านอาจารย์ผู้สอน 3.ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร 4.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน 5.ด้านการวัดผลและประเมินผล 6.ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อหลักสูตรฯที่แตกต่างกันไปตามเพศ

ความคาดหวังต่อหลักสูตร	เพศ	N	μ	σ	ความหมาย
1.ด้านหลักสูตร	ชาย	7	3.71	0.52	มาก
	หญิง	14	3.80	0.60	มาก
2.ด้านอาจารย์ผู้สอน	ชาย	7	3.63	0.73	มาก
	หญิง	14	4.03	0.86	มาก
3.ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ชาย	7	3.29	0.46	ปานกลาง
	หญิง	14	3.37	0.57	ปานกลาง
4.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	ชาย	7	3.31	0.58	ปานกลาง
	หญิง	14	3.53	0.70	มาก
5.ด้านการวัดผลและประเมินผล	ชาย	7	3.49	0.51	ปานกลาง
	หญิง	14	3.70	0.69	มาก
6.ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้	ชาย	7	3.29	0.57	ปานกลาง
	หญิง	14	3.30	0.87	ปานกลาง
ภาพรวม	ชาย	7	3.45	0.56	ปานกลาง
	หญิง	14	3.62	0.69	มาก
	รวม	21	3.54	0.91	มาก

จากตารางที่ 4.9 เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน มีความคาดหวังต่อหลักสูตรแตกต่างกันไปตามเพศ พบว่า

1. ด้านหลักสูตร เพศหญิงมีความคาดหวังด้านหลักสูตรฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก เพศชายมีความคาดหวังด้านหลักสูตรฯ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมาก เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังด้านหลักสูตรมากกว่าเพศชาย

2. ด้านอาจารย์ผู้สอน เพศชายมีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 อยู่ในระดับมาก เพศหญิงมีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 อยู่ในระดับมาก เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนมากกว่าเพศชาย

3. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพศชายมีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 อยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากกว่าเพศชาย เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากกว่าเพศชาย

4. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพศชายมีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 อยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 อยู่ในระดับมาก เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มากกว่าเพศชาย

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล เพศชายมีความคาดหวังด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.49 อยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีความคาดหวังด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความด้านการวัดผลและประเมินผล มากกว่าเพศชาย

6. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ เพศชายมีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยความด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้มากกว่าเพศชาย

สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อหลักสูตรฯที่แตกต่างกันไปตามเพศ พบว่า เพศชายมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ รวม 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 อยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ รวม 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 อยู่ในระดับมาก เพศหญิงมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ รวม 6 ด้าน มากกว่าเพศชาย ปัจจัยด้านเพศมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ แตกต่างกันไป

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อหลักสูตรฯที่แตกต่างกันไปตามอายุ

ความคาดหวังต่อหลักสูตร	อายุ	N	μ	σ	ความหมาย
1.ด้านหลักสูตร	ต่ำกว่า 30 ปี	2	4.00	0.00	มาก
	30-40 ปี	13	3.68	0.66	มาก
	41-50 ปี	3	3.80	0.56	มาก
	มากกว่า 50 ปี	3	4.00	0.00	มาก

ความคาดหวังต่อหลักสูตร	อายุ	N	μ	σ	ความหมาย
2.ด้านอาจารย์ผู้สอน	ต่ำกว่า 30 ปี	2	3.70	0.48	มาก
	30-40 ปี	13	3.29	0.83	ปานกลาง
	41-50 ปี	3	3.79	0.89	มาก
	มากกว่า 50 ปี	3	4.53	0.74	มากที่สุด
3.ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ต่ำกว่า 30 ปี	2	4.00	0.00	มาก
	30-40 ปี	13	3.29	0.49	ปานกลาง
	41-50 ปี	3	2.93	0.46	ปานกลาง
	มากกว่า 50 ปี	3	3.53	0.52	มาก
4.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 30 ปี	2	3.90	0.57	มาก
	30-40 ปี	13	3.45	0.56	ปานกลาง
	41-50 ปี	3	3.20	0.56	ปานกลาง
	มากกว่า 50 ปี	3	3.47	0.52	ปานกลาง
5.ด้านการวัดผลและประเมินผล	ต่ำกว่า 30 ปี	2	3.90	0.32	มาก
	30-40 ปี	13	3.63	0.70	มาก
	41-50 ปี	3	3.33	0.49	ปานกลาง
	มากกว่า 50 ปี	3	3.73	0.59	มาก
6.ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้	ต่ำกว่า 30 ปี	2	4.00	0.00	มาก
	30-40 ปี	13	3.25	0.75	ปานกลาง
	41-50 ปี	3	2.80	0.68	ปานกลาง
	มากกว่า 50 ปี	3	3.53	0.92	มาก
ภาพรวม	ต่ำกว่า 30 ปี	2	3.92	0.23	มาก
	30-40 ปี	13	3.52	0.67	มาก
	41-50 ปี	3	3.31	0.61	ปานกลาง
	มากกว่า 50 ปี	3	3.80	0.55	มาก
	รวม	21	3.64	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.10 เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน มีความคาดหวังต่อหลักสูตรแตกต่างกันไปตามอายุ พบว่า

1. ด้านหลักสูตร นักศึกษามีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี และอายุมากกว่า 50 ขึ้นไป มีความคาดหวังด้านหลักสูตรมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่มีอายุ

ระหว่าง 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.80 อยู่ในระดับมาก และนักศึกษาที่มีความคาดหวังด้านหลักสูตรน้อยที่สุดได้แก่ อายุ 31-40 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกช่วงอายุมีความคาดหวังด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

2. ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่มีอายุ มากกว่า 50 ปี มีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนสูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุ 41-50 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 อยู่ในระดับมาก ตามด้วยช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก ส่วนช่วงอายุ 31-40 ปี มีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนต่ำสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งช่วงอายุ มากกว่า 50 ปีมีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด ช่วงอายุอายุ 31-40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ช่วงอายุที่เหลือมีความคาดหวังฯ อยู่ในระดับมาก

3. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรสูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก รองลงมาช่วงอายุมากกว่า 50 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 อยู่ในระดับมาก ตามด้วยช่วงอายุ 31-40 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับปานกลาง และช่วงอายุ 41-50 ปี มีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่ำสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกช่วงอายุมีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ยกเว้นช่วงอายุ 41-50 ปี และช่วงอายุ 31-40 ปี มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

4. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีอายุ ต่ำกว่า 30 ปี มีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรสูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก รองลงมาช่วงอายุมากกว่า 50 ปี มีคะแนนเฉลี่ย 3.47 อยู่ในระดับปานกลาง ตามด้วยช่วงอายุ 31-40 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 อยู่ในระดับปานกลาง และช่วงอายุ 41-50 ปี มีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนต่ำสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในทุกช่วงอายุมีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี อยู่ในระดับมาก

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคาดหวังด้านการวัดผลและประเมินผลสูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก รองลงมาช่วงอายุมากกว่า 50 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 อยู่ในระดับมาก ตามด้วยช่วงอายุ 31-40 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 อยู่ในระดับมากและช่วงอายุ 41-50 ปี มีความคาดหวังด้านการวัดผลและประเมินผลต่ำสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกช่วงอายุมีความคาดหวังด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ยกเว้นช่วงอายุ 41-50 ปี อยู่ในระดับปานกลาง

6. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้สูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก รองลงมาช่วงอายุมากกว่า 50 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 อยู่ในระดับมาก ตามด้วยช่วงอายุ 31-40 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 อยู่ในระดับปานกลาง และในช่วงอายุ 41-50 ปี มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกช่วงอายุมีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ยกเว้นช่วงอายุ 31-40 ปี และ ในช่วงอายุ 41-50 ปี อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อหลักสูตรที่แตกต่างกันไปตามอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรโดยรวมทั้ง 6 ด้านมากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่นักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ตามด้วยช่วงอายุ 30-40 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 อยู่ในระดับมากและช่วงอายุที่มีความคาดหวังต่อหลักสูตรน้อยที่สุดได้แก่นักศึกษาที่มีอายุ 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกช่วงอายุมีความคาดหวังต่อหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้นช่วงอายุ 41-50 ปีอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อหลักสูตรที่แตกต่างกันไปตามวุฒิการศึกษา

ความคาดหวังต่อหลักสูตร	วุฒิการศึกษา	N	μ	σ	ความหมาย
1.ด้านหลักสูตร	ม.6	16	3.75	0.61	มาก
	อนุปริญญา	3	4.07	0.75	มาก
	ปริญญาตรี	2	3.50	0.52	มาก
	อื่น ๆ	-	-	-	-
2.ด้านอาจารย์ผู้สอน	ม.6	16	3.81	0.71	มาก
	อนุปริญญา	3	4.57	0.94	มากที่สุด
	ปริญญาตรี	2	3.60	0.97	มาก
	อื่น ๆ	-	-	-	-
3.ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ม.6	16	3.31	0.57	ปานกลาง
	อนุปริญญา	3	3.67	0.49	มาก
	ปริญญาตรี	2	3.30	0.67	ปานกลาง
	อื่น ๆ	-	-	-	-
4.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	ม.6	16	3.44	0.57	ปานกลาง
	อนุปริญญา	3	3.67	0.49	มาก
	ปริญญาตรี	2	3.30	0.67	ปานกลาง

ความคาดหวังต่อหลักสูตร	วุฒิการศึกษา	N	μ	σ	ความหมาย
	อื่น ๆ	-	-	-	-
5.ด้านการวัดผลและประเมินผล	ม.6	16	3.60	0.67	มาก
	อนุปริญญา	3	3.80	0.56	มาก
	ปริญญาตรี	2	3.60	0.52	มาก
	อื่น ๆ	-	-	-	-
6.ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้	ม.6	16	3.34	0.75	ปานกลาง
	อนุปริญญา	3	3.27	1.10	ปานกลาง
	ปริญญาตรี	2	3.00	0.47	ปานกลาง
	อื่น ๆ	-	-	-	-
ภาพรวม	ม.6	16	3.54	0.64	มาก
	อนุปริญญา	3	3.82	0.66	มาก
	ปริญญาตรี	2	3.38	0.61	ปานกลาง
	อื่น ๆ	-	-	-	-
	รวม	21	3.58	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.11 เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 21 คน มีความคาดหวังต่อหลักสูตรแตกต่างกันไปตามการศึกษา พบว่า

1. ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับ อนุปริญญา มีความคาดหวังด้านหลักสูตรมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่ วุฒิ ม.6 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 อยู่ในระดับมากและนักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี มีคะแนนน้อยสุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกระดับการศึกษามีความคาดหวังด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

2. ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่วุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา มีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วุฒิ ม.6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81 อยู่ในระดับมากและนักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี มีค่าคะแนนน้อยสุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกช่วงระดับการศึกษามีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับม.6 มีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่อนุปริญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 อยู่ในระดับมากและนักศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี มีค่าคะแนนน้อยสุดโดยมีค่า

คะแนนเฉลี่ย 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกระดับการศึกษามีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญาอยู่ในระดับมาก

4. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา มีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 อยู่ในระดับมาก รองลงมาวุฒิม.6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 อยู่ในระดับปานกลาง และวุฒิการศึกษาที่มีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนน้อยที่สุดได้แก่วุฒิปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกระดับการศึกษามีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางยกเว้นระดับอนุปริญญาอยู่ในระดับมาก

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษาที่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญา มีความคาดหวังด้านการวัดผลและประเมินผลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่วุฒิการศึกษาระดับ ม.6 และ ปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับมาก ซึ่งทุกระดับการศึกษามีความคาดหวังด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก

6. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ นักศึกษาที่มีการศึกษาอยู่ในระดับม.6 มีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 อยู่ในระดับปานกลาง และวุฒิการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกระดับการศึกษามีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาที่แตกต่างกันไปตามวุฒิการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา มีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก รองลงมาได้แก่วุฒิการศึกษาระดับม.6 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 อยู่ในระดับมาก และวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ น้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งทุกระดับการศึกษามีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ อยู่ในระดับมากยกเว้นนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ที่แตกต่างกันไปตามระยะเวลากำหนดโทษ

ความคาดหวังต่อหลักสูตร	ระยะเวลา	N	μ	σ	ความหมาย
1.ด้านหลักสูตร	ต่ำกว่า 10 ปี	5	4.00	0.58	มาก
	11-15 ปี	1	3.40	0.55	ปานกลาง

ความคาดหวังต่อหลักสูตร	ระยะเวลา	N	μ	σ	ความหมาย
	16-20 ปี	-	-	-	-
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	3.72	0.56	มาก
2.ด้านอาจารย์ผู้สอน	ต่ำกว่า 10 ปี	5	3.96	0.86	มาก
	11-15 ปี	1	3.60	0.89	มาก
	16-20 ปี	-	-	-	-
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	3.89	0.83	มาก
3.ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ต่ำกว่า 10 ปี	5	3.56	0.65	มาก
	11-15 ปี	1	3.00	0.00	ปานกลาง
	16-20 ปี	-	-	-	-
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	3.29	0.49	ปานกลาง
4.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน	ต่ำกว่า 10 ปี	5	3.60	0.50	มาก
	11-15 ปี	1	3.20	0.84	ปานกลาง
	16-20 ปี	-	-	-	-
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	3.43	0.57	ปานกลาง
5.ด้านการวัดผลและประเมินผล	ต่ำกว่า 10 ปี	5	3.72	0.68	มาก
	11-15 ปี	1	3.40	0.55	ปานกลาง
	16-20 ปี	-	-	-	-
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	3.61	0.63	มาก
6.ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู	ต่ำกว่า 10 ปี	5	3.44	0.87	ปานกลาง
	11-15 ปี	1	3.20	0.45	ปานกลาง
	16-20 ปี	-	-	-	-
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	3.25	0.77	ปานกลาง
ภาพรวม	ต่ำกว่า 10 ปี	5	3.71	0.69	มาก
	11-15 ปี	1	3.30	0.55	ปานกลาง
	16-20 ปี	-	-	-	-
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	15	3.53	0.64	มาก
	รวม	21	3.51	0.62	มาก

จากตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อหลักสูตรที่แตกต่างกันไปตามระยะเวลากำหนดโทษ พบว่า

1. ด้านหลักสูตร นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษ ต่ำกว่า 10 ปี มีความคาดหวังด้านหลักสูตรมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก รองลงมาระยะเวลากำหนดโทษ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 อยู่ในระดับมากและระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีความคาดหวังด้านหลักสูตรน้อยสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 อยู่ในระดับปานกลางซึ่งระยะเวลากำหนดโทษทั้งหมด อยู่ในระดับมากยกเว้นระยะเวลากำหนดโทษ 11- 15 ปี มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

2. ด้านอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปี มีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับมาก รองลงมาระยะเวลากำหนดโทษ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 อยู่ในระดับมากและระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีความคาดหวังด้านหลักสูตรน้อยสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับมากซึ่งระยะเวลากำหนดโทษ ทั้งหมดมีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปีมีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ระยะเวลากำหนดโทษ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 อยู่ในระดับปานกลาง และ ระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งระยะเวลากำหนดโทษทั้งหมดมีความคาดหวังด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปีอยู่ในระดับมาก

4. ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปีมีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 อยู่ในระดับมาก รองลงมาระยะเวลากำหนดโทษมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 อยู่ในระดับปานกลางและระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนน้อยสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 อยู่ในระดับ ปานกลาง ระยะเวลากำหนดโทษทั้งหมดมีความคาดหวังด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปี อยู่ในระดับมาก

5. ด้านการวัดผลและประเมินผล นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปี มีความคาดหวังด้านการวัดผลประเมินผลมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 อยู่ในระดับมาก รองลงมาระยะเวลา กำหนดโทษมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 อยู่ในระดับมาก และระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง ระยะเวลากำหนดโทษทั้งหมดมีความคาดหวังด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก ยกเว้นระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

6. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปี มีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้มากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ระยะเวลากำหนดโทษมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 อยู่ในระดับปานกลาง และ ระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง ระยะเวลากำหนดโทษทั้งหมดมีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง

สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ที่แตกต่างกันไปตาม ระยะเวลากำหนดโทษ พบว่า นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ทั้ง 6 ด้าน มากสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 อยู่ในระดับมาก รองลงมา ระยะเวลากำหนดโทษมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 อยู่ในระดับมาก และระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ต่ำสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง ภาพรวมระยะเวลา กำหนดโทษทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ยกเว้นระยะเวลา 11 -15 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ นักศึกษา ในเรือนจำกลางระยองไม่มีระยะเวลากำหนดโทษ 16-20 ปี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantity research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการสำรวจความคิดเห็นจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง โดยข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาใช้ คือ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา เรือนจำกลางระยอง จำนวน 21 คนและนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะโดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ” สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 67.67 และเพศหญิงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

2. อายุ โดยนักศึกษามีอายุ 1. ต่ำกว่า 30 ปี 2 คนคิดเป็นร้อยละ 9.52 อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 อายุ ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

3.การศึกษา โดยนักศึกษามีความรู้เดิมก่อนเข้าศึกษา ดังนี้ ม.6 หรือเทียบเท่า จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 76.19 ระดับอนุปริญญาตรี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ระดับปริญญาตรี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.52 ส่วนคุณวุฒิอื่น ๆ ไม่มีผู้ตอบ

4. ระยะเวลากำหนดโทษ โดยมีนักศึกษาที่มีกำหนดโทษ ดังนี้ ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 ระยะเวลากำหนดโทษ ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 ระยะเวลากำหนดโทษ 16-20 ปี ไม่มีผู้ตอบ และระยะเวลากำหนดโทษมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน ร้อยละ 71.43

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

จากการวิจัย พบว่า ในภาพรวมความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง กรณีศึกษา เรือนจำกลางระยอง โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านโดย เรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน มีคะแนนมากเป็นลำดับ ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 รองลงมาด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 3.63 อยู่ในระดับมาก ลำดับถัดมาด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 อยู่ในระดับปานกลาง ด้าน กิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านปัจจัยสนับสนุน การเรียนรู้โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยรวมน้อยสุด

ด้านหลักสูตรความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตร บัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ด้านหลักสูตร โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 อยู่ระดับมาก โดยมีคะแนนรายข้อเรียงลำดับตาม คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักสูตรที่ช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาความรู้ มีคะแนนสูงสุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีคะแนนต่ำสุด ได้แก่ คำอธิบายรายวิชามีเนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วนในสิ่งที่ควรเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 อยู่ในระดับมาก

ด้านอาจารย์ผู้สอนความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง กรณีศึกษาเรือนจำกลาง ระยอง ด้านอาจารย์ผู้สอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 อยู่ในระดับมาก โดยคะแนนรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ มีสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษามากที่สุด มีคะแนน เฉลี่ยเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมาก ลำดับที่น้อยที่สุดได้แก่ มีเอกสารประกอบการสอนและแนะนำ แหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 อยู่ในระดับมาก

ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ การเปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตรมีคะแนนมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 อยู่ในระดับมากลำดับท้ายสุด ได้แก่ การให้ คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ย 3.19 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านกระบวนการเรียนการสอน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 อยู่ในระดับปานกลางการ นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และมีการสอดแทรกศิลปะวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 อยู่ในระดับมาก และลำดับที่มีคะแนนน้อยสุดมี การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมีค่าเฉลี่ย 3.33 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการวัดผลประเมินผล โดยรวมค่าเฉลี่ยเท่ากับเท่ากับ 3.63 อยู่ในระดับมาก มีการใช้ ประเมินความรู้ที่หลากหลายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 อยู่ในระดับมาก รองลงมาให้มีการให้ข้อมูลสะท้อน

กลับทำให้นักศึกษารู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นการตัดเกรดและแจ้งให้นักศึกษารู้ชัดเจนมีคะแนนเฉลี่ย 3.38 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้เรียนรู้ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการมีคะแนนสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีคะแนนน้อยสุดคือห้องเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ มีการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ WIFI มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 อยู่ในระดับปานกลาง

5.1.3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน

จากการวิจัยเมื่อวิเคราะห์ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า มีความคาดหวังต่อหลักสูตร มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยส่วนบุคคลสามารถจำแนกออกเป็น ดังนี้

1. เพศ ในภาพรวมนักศึกษาเพศหญิงมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ภาพรวมมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีความคาดหวังรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.62 อยู่ในระดับมาก เพศชายมีความคาดหวังรวมที่ 3.45 อยู่ในระดับมาก โดยเพศหญิงมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ด้านอาจารย์ผู้สอนมากที่สุดมีคะแนนเฉลี่ย 4.03 อยู่ในระดับมาก และมีความคาดหวังด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้น้อยสุดมีคะแนนเฉลี่ย 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง

สรุป ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศต่างกันมีความความหวังต่อหลักสูตรแตกต่างกัน เพศหญิงมีความคาดหวังมากกว่าเพศชาย

2. อายุ ในภาพรวมนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 นักศึกษาที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก และนักศึกษาที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ น้อยสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ มากสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก และมีความคาดหวังต่อหลักสูตรด้านอาจารย์ผู้สอนน้อยสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก

สรุป ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุมีความต่างกันมีความความหวังต่อหลักสูตรแตกต่างกัน ทุกช่วงอายุอยู่ในระดับมาก ยกเว้นช่วงอายุ 41-50 ปี มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

3. วุฒิการศึกษา นักศึกษามีความคาดหวังต่อหลักสูตรโดยรวม มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.58 อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่มีวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นหรือปริญญาตรีมีความคาดหวังต่อหลักสูตรภาพรวมสูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีความคาดหวังมากที่สุดคือด้านอาจารย์ผู้สอน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีคะแนนน้อยสุด ได้แก่ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 อยู่ในระดับปานกลาง

สรุป ปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ไม่แตกต่างกัน

4. ระยะเวลาที่กำหนดโทษ ความคาดหวังของนักศึกษาภาพรวม 3.51 อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่มีระยะเวลาที่กำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 3.71 อยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษาที่มีระยะเวลาที่กำหนดโทษ 11-15 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรน้อยสุด มีคะแนนเฉลี่ย 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านที่มีความคาดหวังสูงสุดคือด้านอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ นักศึกษาที่มีระยะเวลาที่กำหนดโทษ 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับมากและด้านที่มีความคาดหวังน้อยสุดด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ นักศึกษาที่มีระยะเวลาที่กำหนดโทษ 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 อยู่ในระดับปานกลาง

สรุป ปัจจัยด้านระยะเวลาที่กำหนดโทษแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตร

ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง ในด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ โดยภาพรวมความคาดหวังอยู่ในระดับมาก และในแต่ละด้าน พบว่า มีความคาดหวังมากที่สุด คือ ด้าน ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านที่เหลือนี้อาจมีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ด้านหลักสูตร การที่นักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน ทำให้นักศึกษาได้รับทราบรายละเอียดโดยรวมเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชา ศึกษาทั่วไป เนื้อหาแต่ละรายวิชามีความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิตและเวลาเรียน รวมถึงเนื้อหาในแต่ละรายวิชาเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของรายวิชานั้น ๆ นอกจากนี้ อาจเป็นเพราะเนื้อหาแต่ละรายวิชามีความทันสมัยสอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน และความต้องการของผู้เรียนทำให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรภัทร ภู่วัฒนทองและคณะ (2563: 38) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัย

เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา พบว่า ด้านหลักสูตร การที่นักศึกษาที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านอาจารย์ การที่นักศึกษาที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยมีการจัดผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ในการสอนวิชาศึกษาทั่วไปมาสอนในแต่ละรายวิชา สามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนได้ตามลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอน มีการวางแผนการสอน และกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ที่มีระบบ รวมถึงมีเทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ทำให้สามารถอธิบายเนื้อหาวิชาและความรู้ต่าง ๆ ให้นักศึกษาเข้าใจได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เสรี สิงห์โงและคณะ (2562: 5) ที่ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเด็กวัยรุ่นและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษาที่มีความคาดหวังต่อการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การที่นักศึกษาที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในเรือนจำ ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของทางเรือนจำทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างเต็มรูปแบบ ดังนั้น การเปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา จึงยังไม่สามารถทำได้ในปีการศึกษานี้

1.4 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

การที่นักศึกษาที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนยังไม่สามารถทำได้สะดวกเท่าที่ควร อาจารย์ไม่สามารถเข้าพบนักศึกษาได้เนื่องจากติดมาตรการควบคุมโรคติดต่อ นอกจากนี้ผู้สอนยังจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกการคิดวิเคราะห์เพื่อแสวงหาคำตอบหรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ จิรภัทร ภูขวัญทองและคณะ (2563: 38) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอนการที่นักศึกษาที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

ด้านการวัดและประเมินผล การที่นักศึกษาที่มีความเห็นว่ามี ความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปได้กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชาไว้อย่างชัดเจน ซึ่งนักศึกษารับทราบได้จากแนวการสอน (Course Outline) ของแต่ละ

รายวิชา อาจารย์ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา รวมถึงครอบคลุมเนื้อหาวิชาที่เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิรภัทร ภูขำวิญทองและคณะ (2563: 38) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.6 ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้

ที่นักศึกษามีความคาดหวังมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้สอนเลือกสื่อและอุปกรณ์การสอนมาใช้ในการเรียน การสอนได้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 โดยอาจารย์ประจำหลักสูตรได้จัดทำวีดิโอบันทึกการสอนส่งให้หัวหน้าฝ่ายการศึกษาให้นักศึกษาได้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทางเรียนจ่ากลางระยองยังให้ความสำคัญกับการจัดอาคารสถานที่ โดยมีการจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา รวมถึงมีการจัดสภาพห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอน ได้แก่ มีแสงสว่างเพียงพอ มี อากาศที่สะอาดและถ่ายเทอากาศได้ดี อุปกรณ์ครุภัณฑ์ภายในห้องเรียน เช่น ปากกา เครื่องขยายเสียง คอมพิวเตอร์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัย ฐานิตา ลอยวิรัตน์และคณะ 2561 :38) ศึกษาความคาดหวังและผลการเข้าศึกษาของนักเรียนแต่ละโครงการงานรับนักศึกษาต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษามีความคาดหวังด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

5.2.2 ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาในเรียนจ่าที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา: กรณีศึกษาเรียนจ่ากลางระยองที่ปัจจัยปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 การที่นักศึกษาเพศหญิงมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ภาพรวมมากกว่าเพศชาย อย่างไรก็ตามเมื่อทำการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังรายด้านจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการจัดการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยได้กำหนดหลักเกณฑ์เดียวกันไม่ว่าจะเป็นด้านหลักสูตรที่นักศึกษาทุกคนต้องศึกษาวิชาศึกษาทั่วไป ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดในแต่ละภาคการศึกษา มหาวิทยาลัยมีการคัดเลือกอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงกับลักษณะวิชาที่สอน นักศึกษาได้รับการฝึกทักษะและประสบการณ์ในลักษณะเดียวกัน มีการวัดและประเมินผลโดยใช้เกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิรภัทร ภูขำวิญทองและคณะ (2563: 38) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย สงขลา พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ ในภาพรวมนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 นักศึกษาที่มีช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก และนักศึกษาที่มีช่วงอายุ 41-50 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ น้อยสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปีมีความคาดหวังต่อหลักสูตรฯ ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ มากสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 อยู่ในระดับมาก และมีความคาดหวังต่อหลักสูตรด้านอาจารย์ผู้สอนน้อยสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 อยู่ในระดับมาก

2.3. วุฒิการศึกษา นักศึกษามีความคาดหวังต่อหลักสูตรโดยรวม มีคะแนนเฉลี่ยรวม 3.58 อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับอนุปริญญา มีความคาดหวังต่อหลักสูตรภาพรวมสูงสุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีความคาดหวังมากที่สุดคือด้านอาจารย์ผู้สอน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีคะแนนน้อยสุด ได้แก่ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 อยู่ในระดับปานกลาง

2.4. ระยะเวลากำหนดโทษ ความคาดหวังของนักศึกษาภาพรวม 3.51 อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษต่ำกว่า 10 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 3.71 อยู่ในระดับมาก ส่วนนักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีความคาดหวังต่อหลักสูตรน้อยสุด มีคะแนนเฉลี่ย 3.30 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านที่มีความคาดหวังสูงสุดคือด้านอาจารย์ผู้สอน ได้แก่ นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อยู่ในระดับมากและด้านที่มีความคาดหวังน้อยสุดด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ นักศึกษาที่มีระยะเวลากำหนดโทษ 11-15 ปี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.00 อยู่ในระดับปานกลาง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง เรือนจำกลางระยอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางใน การพัฒนาปรับปรุง ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ควรมีการปรับหลักสูตรเพื่อจัดเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน ควร เพิ่มรายวิชาและให้ความสำคัญกับวิชาในหมวดภาษาเพราะมีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ ควรมี ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรมีการประเมินหลักสูตรเพื่อ ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของผู้ต้องขัง นอกจากนี้ควรมีการจัดประชุม สัมมนา ผู้เกี่ยวข้อง และผู้สอนให้มีความรู้

ความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพราะหลักสูตรเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน

2. ด้านอาจารย์ ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจในการ ข่าว เหตุการณ์ปัจจุบัน ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรกำหนดจำนวนนักศึกษาให้เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา และควรมีการจัดอบรมสัมมนา ให้ความรู้อาจารย์เกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้อาจารย์นำไปใช้เพิ่มทักษะในการสอนได้

3. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มาสร้างกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับบริบทของผู้ต้องขัง โดยต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เรือนจำกลางระยอง อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์พิเศษที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนที่เรือนจำกลางระยอง ได้หาแนวทางการจัดกิจกรรมดังกล่าวร่วมกัน

4. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างความเข้าใจในเนื้อหาได้อย่างชัดเจนและควรจัดทำเอกสารการสอนให้เป็นเล่มที่สมบูรณ์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมให้อาจารย์ได้รับการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาทักษะเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายและทันสมัยกับปัจจุบันและนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป

5. ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีมาตรฐานในการตรวจสอบ มีหลักฐานการให้คะแนน และตรวจสอบได้ ควรปรับเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้มีมาตรฐานเดียวกัน และมีการแจ้งผลการเรียนที่รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรกำหนดมาตรฐานการให้คะแนนเพื่อให้ผู้สอนทุกท่านถือปฏิบัติรวมถึงควรมีการพิจารณาตรวจสอบและทบทวนเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผลของการประเมินในแต่ละปีการศึกษา

6. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การสอน ควรมีหนังสือประกอบการเรียนที่ทันสมัยและเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษาโดยเฉพาะวิชาทางพระพุทธศาสนา เช่น พระไตรปิฎก พุทธธรรม ประมวลศัพท์ ประมวลธรรม ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดหา หนังสือ ตำรา วารสารทางวิชาการที่ทันสมัย

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

สำหรับการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มเติมดังนี้

1. ควรศึกษาการประเมินคุณภาพบัณฑิตเพื่อวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของหลักสูตร เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาให้หลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปมีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามบริบทของ
เรือนจำแต่ละแห่งหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรฯให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์
ในปัจจุบันและบริบทในแต่ละเรือนจำ

บรรณานุกรม

- เกศรินทร์ วิริยะอาภรณ์. (2545). *ความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร
- จักรพงษ์ ไชยวงศ์. (2550). *ความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร
- ดำรงศักดิ์ ต่อประเสริฐ. (2544). *ความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการตำรวจระดับชั้นประทวน กองตำรวจสันติบาล 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- วิจิตร อวาทกุล. (2540). *เทคนิคมนุษยสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: เอ เอส พรินติ้งเฮาส์.
- ศศิณา ปาละสิงห์. (2547). *ความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการพลเรือน สายสามัญ สังกัด ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ตำบลคลองหก อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา,ชลบุรี.
- อมรรัตน์ ปักโคทานัง. (2548). *ศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายสนับสนุน วิชาการ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร.
- โชติกา แก่นธिया. (2564). การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังหญิง เรือนจำกลาง นครสวรรค์ โดยการบูรณาการตามหลักเบญจธรรม. *วารสารวิจัยวิชาการ*. 4(2), 215-224.
- มนตรี หลินภูและคณะ.(2563). ศึกษาวิจัยเรื่องสุขภาวะทางปัญญาและพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ต้องขังคดียาเสพติดตามหลักพุทธธรรม. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5(3), 264-277.
- เสรี สิงห์โงน. *ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเด็ก วิทยาลัยและครอบครัว มหาวิทยาลัยมหิดล*.

รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ “วลัยลักษณ์วิจัย” ครั้งที่ 11 วันที่ 27-28 มีนาคม 2562. หน้า 1-9.

อำนวยการ ทงโปรง (2559) .ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*. 6(3). 23-34.

พรรณพินิจ จันทาและคณะ. (2562) . ความคาดหวังและความพึงพอใจของนิสิตชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ที่มีต่อหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน . *วารสาร Walailak Journal of Learning Innovations*. 6(1). 85-105.

วิลาวรรณ คริสต์รักษาและคณะ (2563) .คุณลักษณะของอาจารย์พยาบาลที่พึงประสงค์ ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลขั้นพื้นฐานตามความคาดหวัง ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. *วารสาร Songklanagarind Journal of Nursing*, 40(3), 139-148.

บุญร่วม คำเมืองแสน (2563). การบริหารจัดการหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนาและปรัชญา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 .*วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง*. 9(3), 146-155.

ชนกนารถ บุญวัฒน์กุลและคณะ (2560). การสังเคราะห์งานวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแขนงวิชาการศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*. 152. 10(2),152-163.

ณัฐกิตติ์ นานาและคณะ (2560). การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้โดยเน้นภาระงานและการโค้ช. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 6(2), 393-410.

ธนพัทธ์ จันทพิพัฒน์พงศ์ (2563). การสังเคราะห์งานวิจัยหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม สำนักวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต*. 20(3), 1-10.

- เกศริน เอกธวัชกุล (2562). การนำโครงการพัฒนาจิตใจผู้ต้องขังด้วยหลักสูตรสัคคสามาธิไปปฏิบัติ. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*. 4(3), 429-440.
- มุขรินทร์ เพลิงน้อย (2560). ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำการศึกษา. *วารสารสหวิทยาการวิจัย*. 6(1), 118-127.
- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2558). *เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง*. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร: วงศ์สว่างพับลิชชิ่ง แอนด์ พริ้นติ้ง จำกัด.
- สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาปีการศึกษา 2558 (ระดับหลักสูตร)*. ม.ป.พ.
- ธีระ กุลสวัสดิ์. (2558). *การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย. การจัดการความรู้ เรื่อง การพัฒนาศักยภาพในการวิจัย คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. รายงานการประชุม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. 2562. เล่ม 136 ตอนที่ 57 ราชกิจจานุเบกษา 1 พฤษภาคม 2562.
- Sun, W., Chou, C. P., Stacy, A. W., Ma, H., Unger, J., & Gallaher, P. (2007). SAS and SPSS macros to calculate standardized Cronbach's alpha using the upper bound of the phi coefficient for dichotomous items. *Behavior research methods*, 39(1), 71-81.
- Astivia, O. L. O., & Zumbo, B. D. (2019). Heteroskedasticity in Multiple Regression Analysis: What it is, How to Detect it and How to Solve it with Applications in R and SPSS. Practical Assessment. *Research, and Evaluation*. 24(1), 1.
- Punyasettro, S., Wangwongwiroj, T., & Yasri, P. (2021). An Assessment Tool for Measuring Learners' Self-Efficacy. *Psychology and Education Journal*, 58(4), 104-110.

- Kuno, E. (1976). Multi-stage sampling for population estimation. *Population Ecology*, 18(1), 39-56.
- Janha, P., Thaipreecha, S., Permpul, K., & Murnpho, S. (2020). Expectation and Satisfaction of the First Year Students in Academic Year 2019 on Curriculum of Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus. *Wakaukaj Journal of Learning Innovations*. Vol. 6(1). 2020. 86-105.
- Siedlecki, S. L. (2020). Understanding descriptive research designs and methods. *Clinical Nurse Specialist*. 34(1), 8-12.
- Krueger, R. A., & Casey, M. A. (2000). *Focus groups*. A practical guide for applied research (3rd ed.). Sage Publications.
- Cohen, D., & Crabtree, B. (2006, July). *Qualitative research guidelines project*. <http://www.qualres.org/HomeFocu-3647.html>
- Bariball, K., & While, A. (1994). Collecting data using a semistructured interview: A discussion paper. *Journal of Advanced Nursing*, 19(2), 328–335.
- Lee, R. G., & Garvin, T. (2003). Moving from information transfer to information exchange in health and health care. *Social Science and Medicine*, 56(3), 449–464.
- Acharya, B. (2010). *Questionnaire design*. Central Department of Population Studies.
- Kitzinger, J. (1995). Qualitative research: Introducing focus groups. *British Medical Journal*, 311 (3), 299–302.
- Linhorst, D. M. (2002). A review of the use and potential of focus groups in social work research. *Qualitative Social Work*. 1(2), 208–228.
- Rabiee, F. (2004). Focus group interview and data analysis. Proceedings of the Nutrition Society. 63(3). 655–660.
- Morgan, D. L. (2018). *Basic and advanced focus groups* (1st ed.). Sage.

- Kitzinger, J. (1994). The methodology of focus groups: The importance of interaction between research participants. *Sociology of Health & Illness*, 16(3). 103–121.
- Bryman, A., & Cramer, D. (2009). *Quantitative data analysis with SPSS 14, 15 & 16: A guide for social scientists*. Routledge/Taylor & Francis Group.
- Vroom, V. H. (1964). *Work and motivation*. New York: John Wiley & Sons.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. พระศรีรัชมมงคลบัณฑิต, รศ.

ตำแหน่ง

คุณวุฒิ

หัวหน้าภาควิชาพุทธศาสตร์

ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา)

2. รศ.ดร.สุวิญ รักสัตย์

ตำแหน่ง

คุณวุฒิ

อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท-เอก สาขาวิชา

พุทธศาสนศึกษา

Ph.D. (Buddhist Studies)

3. ผศ. ดร. แหวนทอง บุญคำ

ตำแหน่ง

คุณวุฒิ

อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสนศึกษา

ศน.ด. (พุทธศาสนาและปรัชญา)

ศน.ม. (พุทธศาสนาและปรัชญา)

ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศาสนาและปรัชญา โทร. ๑๐๗๕. ๑๐๗๖

ที่ อว ๗๙๐๖/๖๐๔๘๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ใช้ชื่อยาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน/เจริญพร **พระศรีวิมลมงคลภักดี, ศษ.**

ตามที่ นางสาวจันทิมา แสงเพชร อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะศาสนาและปรัชญา ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง” สนับสนุนภายใต้โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพื่อให้อาจารย์ได้พัฒนางานวิจัย

บัดนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยในขั้นตอนออกแบบเครื่องมือวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ได้พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง” รายละเอียดตามเอกสารเครื่องมือวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียน/เจริญพรมมาเพื่อพิจารณาและดำเนินการต่อไป

ได้ตรวจและอนุมัติ
พระศรีวิมลมงคลภักดี
17 ธันวาคม 2564

พระสุทธิสารเมธี
(พระสุทธิสารเมธี, ดร.)
คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศาสนาและปรัชญา โทร. ๑๐๗๕, ๑๐๗๖

ที่ อว ๗๔๐๖/ว๐๔๘๗ วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน/เจริญพร **รศ.ดร. พิรุณ รักคิลาบ**

ตามที่ นางสาวจันทิมา แสงแพร อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะศาสนาและปรัชญา ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง” สนับสนุนภายใต้โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพื่อให้อาจารย์ได้พัฒนางานวิจัย

บัดนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยในขั้นตอนออกแบบเครื่องมือวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ได้พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง” รายละเอียดตามเอกสารเครื่องมือวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียน/เจริญพรมามาเพื่อพิจารณาและดำเนินการต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร. ธีรวัฒน์ ธีรวัฒน์

พระสุทธิสารเมธี,ดร.)
คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะศาสนาและปรัชญา โทร. ๑๐๗๕. ๑๐๗๖

ที่ อว ๗๙๐๖/ว๐๔๘๗

วันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน/เจริญพร **ผศ. ดร. เกวณทอง บุญตา**

ตามที่ นางสาวจันทิมา แสงแพร อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะศาสนาและปรัชญา ได้รับอนุมัติโครงการวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง” สนับสนุนภายใต้โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของสถาบันวิจัยญาณสังวร ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เพื่อให้อาจารย์ได้พัฒนางานวิจัย

บัดนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำวิจัยในขั้นตอนออกแบบเครื่องมือวิจัย คณะศาสนาและปรัชญา ได้พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญมีประสบการณ์ด้านวิจัย จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง” รายละเอียดตามเอกสารเครื่องมือวิจัยที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียน/เจริญพรมาเพื่อพิจารณาและดำเนินการต่อไป

(พระสุทธิสารเมธี,ดร.)

คณบดีคณะศาสนาและปรัชญา

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

.....

เนื่องด้วยผู้วิจัยเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยได้จัดทำแบบสอบถามฉบับนี้ขึ้นเพื่อประกอบการทำวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง”

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

ข้อมูลทั้งหมดนี้จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้นและคำตอบของทุกท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับโดยไม่มีผลกระทบต่อท่านใด จึงขอความอนุเคราะห์ท่านช่วยตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความรู้ ความเข้าใจของท่านมากที่สุด เพราะข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ จะทำให้งานวิจัยมีผลสรุปน่าเชื่อถือ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้เพราะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

จันทิมา แสงแพร

อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

**ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบ
แบบสอบถาม**

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่เป็นความจริงของตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ
 - 1. ชาย
 - 2. หญิง

2. อายุ
 - 1. ต่ำกว่า 30 ปี
 - 2. 30-40 ปี
 - 3. 41-50 ปี
 - 4. มากกว่า 50 ปี

3. การศึกษา
 - ม.6 หรือเทียบเท่า
 - อนุปริญญา หรือเทียบเท่า
 - ปริญญาตรี
 - อื่น ๆ

4. ระยะเวลาในการกำหนดโทษ
 - 1. ต่ำกว่า 10 ปี
 - 2. 11-15 ปี
 - 3. 16-20 ปี
 - 4. มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตร
ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านหลักสูตร						
1.	มีหลักสูตรที่ช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาความรู้					
2.	เนื้อหาของหลักสูตรในแต่ละรายวิชามีการปรับปรุงให้ทันสมัย					
3.	หลักสูตรแสดงผลลัพธ์การเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต					
4.	คำอธิบายรายวิชามีเนื้อหาครอบคลุมครบถ้วนในสิ่งที่ควรเรียน					
5.	เนื้อหาที่กำหนดในรายวิชาสัมพันธ์กันทั้งหลักสูตร					
ด้านอาจารย์ผู้สอน						
6.	มีเอกสารประกอบการสอนและแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสม					
7.	มีการถ่ายทอดความรู้โดยมีความเชื่อมโยงของเนื้อหาเป็นขั้นตอน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น					
9.	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักศึกษา					
10.	สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา					
ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร						
11.	การเปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร					
12.	ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา					
13.	มีกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษา					
14.	สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมมีความเพียงพอ					
15.	การให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมของนักศึกษา					
ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน						
16.	มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ					
17.	มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18	มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจนรู้จริง					
19	มีการกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา					
20	มีการสอดแทรกศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น					
ด้านการวัดผลประเมินผล						
21	การกำหนดเกณฑ์การประเมินให้นักศึกษามีส่วนร่วม					
22	มีการใช้การประเมินความรู้ที่หลากหลาย (เช่น ข้อสอบปรนัย อัตนัย การบ้าน รายงาน การสังเกตพฤติกรรมนักศึกษา เป็นต้น)					
23	มีการตัดเกรดและแจ้งให้นักศึกษารับรู้ชัดเจน					
24	มีการให้ข้อมูลสะท้อนกลับ ทำให้นักศึกษารู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง					
25	มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนที่มีความเหมาะสมยุติธรรม					
ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้						

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคาดหวัง				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
26	ห้องเรียนมีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้					
27	เอกสารประกอบการเรียน เช่น หนังสือ เอกสาร ตำราทางวิชาการ สมุด อุปกรณ์การเรียนมีเพียงพอ					
28	มีทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด และห้องปฏิบัติการ					
29	มีบริการการให้ยืมหนังสือ วารสารวิชาการเพื่อนำไปอ่านนอกเวลาเรียน					
30	มีการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ WIFI					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ใบรับรองวิจัยในมนุษย์

ที่ จว. ๐๙๔/๒๕๖๕

เอกสารรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการทำวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

๑. ชื่อโครงการวิจัย

ชื่อเรื่อง : ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

TITLE : EXPECTATIONS OF SCHOLARS IN THE PRISON TOWARDS BACHELOR OF ARTS IN BUDDHIST STUDIES: A CASE STUDY OF CENTRAL RAYONG PRISON

๒. ชื่อหัวหน้าโครงการวิจัย

นางสาวจันทิมา แสงแพร

๓. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

คณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน สถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕ มติที่ ๕/๒๕๖๕ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการวิจัยดังกล่าวเป็นไปตามหลักการของจริยธรรมการทำวิจัยในคน โดยที่ผู้วิจัยเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิ และไม่ก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่ตัวอย่างการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย

จึงเห็นสมควรให้ดำเนินการวิจัยในขอบข่ายของโครงการวิจัยที่เสนอได้ ตั้งแต่วันที่ออกเอกสารรับรองผลการพิจารณาการทำวิจัยในคนฉบับนี้ จนถึงวันที่ ๒๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

ออกให้ ณ วันที่ ๒๘ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๕

ลงนาม

(พระมหาชวินทร์ ปุริสุตตโม, ผศ.ดร.)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการทำวิจัยในคน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก จ
เอกสารการตีพิมพ์บทความ

Research Article

ความคาดหวังของนักศึกษาในเรือนจำที่มีต่อการเรียนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา

พระพุทธศาสนา : กรณีศึกษาเรือนจำกลางระยอง

Expectations of Prison Students towards a Bachelor of Arts Program Branch of Buddhism: A Case Study of the Central Prison of Rayong

จันทิมา แสงแพร่¹, พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก²,

ประยงค์ มีชัย³, พระมหาชนบ สหายปญโญ^{4*}

Jantima Shangphare¹, Phramaha Chakrapol Acharashubho Thepha²,
Prayong Meechai³, Phramaha Khanob Sahayapanno Khethong^{4*}

ARTICLE INFO

Name of Autor:

1. จันทิมา แสงแพร่
2. พระมหาจักรพล อาจารย์สุโก,พร.
3. ประยงค์ มีชัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย

Jantima Shangphare

Email: jantima.sae@gmail.com

Dr.Phramaha Chakrapol

Acharashubho Thepha

Email: chakrapol.the@mbu.ac.th

Prayong Meechai

Email: prayong.mee@mbu.ac.th

Faculty of Religion and Philosophy,
Mahamakut Buddhist University, Thailand

Corresponding Author*:

4. พระมหาชนบ สหายปญโญ, พร.
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย

Dr.Phramaha Khanob Sahayapanno
Khethong

Faculty of Religion and Philosophy,
Mahamakut Buddhist University, Thailand

Email: kanop.khe@mbu.ac.th

คำสำคัญ:

ความคาดหวัง; หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา; เรือนจำกลางระยอง

Keywords:

Expectations; Bachelor of Arts Program
Branch of Buddhism; The Central Prison of
Rayong

Article history:

Received: 07/02/2023

Revised: 20/06/2023

Accepted: 28/06/2023

Available online: 30/06/2023

ABSTRACT

Research on this matter has the following objectives: To study the expectations of students in prison towards Bachelor of the Bachelor of Arts Program Branch of Buddhism: A Case Study of Rayong Central Prison. To compare the expectations of students in prison towards studying in the Bachelor of Arts Program Branch of Buddhism: A Case Study of Rayong Central Prison with different personal factors. To study suggestions and improvement guidelines for the Bachelor of Arts Program Branch of Buddhism.

The research results revealed that students have high expectations for the program, with an overall average score of 3.55. When considering each aspect in order of score from highest to lowest, the curriculum and the teaching staff received the highest average scores of 3.77, while factors supporting learning received a moderate average score of 3.30. When comparing the expectations of students towards the course of study based on personal factors such as gender, there were no differences in hopes for the curriculum. However, expectations for the course differed based on individual factors such as age, educational qualifications, and punishment period. Regarding suggestions and guidelines for improving the curriculum, it is recommended to adjust the curriculum to include courses and extracurricular activities suitable for the learners' context. In terms of the teaching and learning process, it is suggested to use teaching methods that focus on learning outcomes. Regarding measurement and

ภาคผนวก ฉ

ตารางคำนวณ

ประวัตินักวิจัย

- ชื่อ สกุล : นางสาวจันทิมา แสงแพร
- วัน เดือน ปีเกิด : วันจันทร์ที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2520
- ชาติภูมิ : กาญจนบุรี
- ที่อยู่ปัจจุบัน : 297/503 ต.พระประโทน อ.เมือง จ.นครปฐม 73000
E-mail. Jantima.shangphare@gmail.com
Tel. Mobile 083-108-3829
ID. Line 0831083829
- การศึกษา : ธรรมศึกษาชั้นเอก
: ปริญญาโท ศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา
: M.A. Buddhist Studies, Mahamakut Buddhist University
- หน้าที่การงานปัจจุบัน : อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหา
มกุฏราชวิทยาลัย ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม

ประวัตินักวิจัย

- ชื่อ สกุล** พระมหาชนบ สหายปณโณ (เข้ทอง), ดร.
Phramaha Khanob Sahayapanno (Khethong), Ph.D.
- วัน เดือน ปีเกิด** วันที่ 19 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2514
- สถานที่เกิด** ตำบล เขาชัยสน อำเภอ เขาชัยสน จังหวัด พัทลุง
- ที่อยู่ปัจจุบัน** วัดชลประทานรังสฤษฎ์พระอารามหลวง ต.บางตลาด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120
- การศึกษา**
- 2561 พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
- 2550 พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบาลี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
- 2543 เปรียญธรรม 9 ประโยค วัดท่าคอย ต.ท่าคอย อ.ท่ายาง จ.เพชรบุรี
- ประวัติการทำงาน**
- 2563 อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา คณะศาสนา และ ปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 2561 ผู้อำนวยการหอพระไตรปิฎกนานาชาติ วัดชลประทานรังสฤษฎ์
- ผลงานทางวิชาการ**
- 2563 บทความทางวิชาการเรื่อง การวิเคราะห์วรรณกรรมลายลักษณ์เรื่องท้าวชมพู ฉบับภาคใต้ วารสารปรัชญาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
- 2564 ศิลข้อที่สาม: เกณฑ์ตัดสินจริยธรรมของชายไทย. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 3/2564 คณะศาสนาและปรัชญา มมร. ณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม.
- 2564 พุทธวิธีการปรับตัวเพื่อความรอดบนมรรคาแห่งชีวิตวิถีใหม่ ในการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 3 พ.ศ. 2564 จัดโดยคณะศาสนาและปรัชญา

ประวัตินักวิจัย

1. ชื่อ-นามสกุล

1.1 ภาษาไทย พระมหาจักรพล อาจารย์สุโณ (เทพา)

1.2 ภาษาอังกฤษ Phramaha Chakrapol Acharashubho (Thepha)

2. สถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เลขที่ 248 ถนนศาลายา-นครชัยศรี ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม 73170

โทรศัพท์ 0834859267

E-mail: chakrapol.the@mbu.ac.th

3. ประวัติการศึกษา

2564 - Doctor of Philosophy in Mahayana Buddhist Studies (Ph.D. Mahayana Buddhist Studies), Acharaya Nagarjuna University.

2562 - Master of Arts in English (M.A. English), Acharaya Nagarjuna University.

2560 - Master of Philosophy in Buddhist Studies & Civilization (M.Phil. BSC), Gautam Buddha University

2557 - ปริญญาโท: ศน.ม. (พุทธศาสนศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2554 - ปริญญาตรี: ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

4. ประวัติการทำงาน

อาจารย์ประจำสูตรพุทธศาสนาและปรัชญา คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

5. สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ – พระพุทธศาสนา และปรัชญา

6. ผลงานทางวิชาการ

6.1 งานวิจัย

Practicing Buddhist Beliefs Related to Lifelong Learning Competencies Of Students Of Mahamakut Buddhist University, Thailand Via Canonical Correlation Analysis

Creative approaches to Enhancing Learning Skills Based Buddhism and Philosophy. (2022)

The Promotion of well-being for the Elderly Based on the 5 Āyussadhamma in the Dusit District, Bangkok, Thailand: A Case Study of Wat Sawaswareesimaram Community. (2022)

Promoting Mental Health Through Buddhadahmma for Members of the Elderly Club in Kakhon Pathom Province. (2021)

Mental Health Development of Detainee Base on Satipatthana 4: A Case of Bang Kwang Central Prison. (2021)

Expectations of prison students towards a Bachelor of Arts Program Branch of Buddhism: A Case Study of the Central Prison of Rayong. (2021)

6.2 บทความวิจัย

Khemraj, S., **Thepa, P. C. A.**, Chi, H., Wu, W. Y., Samanta, S., & Prakash, J. (2021). Prediction of world happiness scenario effective in the period of COVID-19 pandemic, by artificial neuron network (ANN), support vector machine (SVM), and regression tree (RT). NVEO-NATURAL VOLATILES & ESSENTIAL OILS Journal| NVEO, 13944-13959. (SCOPUS-Q3)

Thepa, P. C. A., Khethong, P. K. S., & Saengphrae, J. (2022). The promoting mental health through Buddhadahmma for members of the elderly club in nakhon pathom province, Thailand. International Journal of Health Sciences, 6(S3), 936–959. <https://doi.org/10.53730/ijhs.v6nS3.5340> (SCOPUS-Q2)

S., Khemraj, **P.C.A., Thepa,** H., Chi, W. Y., Wu, S. Samanta. (2022). Sustainable Wellbeing Quality of Buddhist Meditation Centre Management During Coronavirus Outbreak (COVID-19) in Thailand Using the Quality Function Deployment (QFD), and KANO Analysis. Journal of Positive School Psychology 2022, (6).4: 845-858. (SCOPUS-Q2)

Thepa, P. C. A., Phra Srirajamongkolpandit, Thantachitto, P. C., Sujayo, P. A., Pimparat, P. T. A. (2022). Conservation of the Thai Buddhist way of the community: A case study of the tradition of alms on the water, Suwannaram temple, Nakhon Pathom Province. NEUROQUANTOLOGY, 20(12), 2916-2936. (SCOPUS-Q3)

6.3 บทความวิชาการ

Thepa., PCA. 2022. Mindfulness: A Buddhism Dialogue of Sustainability Wellbeing. 2022 International Webinar Conference on the World Chinese Religions: Inheritance of Religious Belief and Cultural Sustainability. Nanhua University. Taiwan.

Phramaha Chakrapol Acharashubho Thepa, Netnapa Sutthirat, Nongluk Phanthanaphruet, Thich Nguyen The, Chue Ming Shi, Sharma Khemraj, Phrasutthisanmethi. (2022). Buddhist Philosophical Approach On The Leadership Ethics In Management. *Journal of Positive School Psychology*, 6(2): 1289-1297. (SCOPUS-Q2)

P. W. Phattongma, N. T. Trung, Phrasutthisanmethi, S. Khemraj, **P. C. A. Thepa,** H. Chi. (2022). Phenomenology In Education Research: Leadership Ideological. *Webology*, 19(2). 1739-1748. (SCOPUS-Q3)

Āchārshubho, P. C., & Saengpare, J. (2022). Indianization and Buddhism Evolution: Influence In Ancient Southeast Asia and Lanka. *Journal of MCU Peace Studies*, 10(4), 1446-1460. (TCI-1)

Trung, N. T., Phattongma, P. W., Khemraj, S., Ming, S. C., Sutthirat, N., & **Thepa, P. C.** (2022). A Critical Metaphysics Approach in the Nausea Novel's Jean Paul Sartre toward Spiritual of Vietnamese in the *Vijñaptimātratā* of *Yogācāra* Commentary and Existentialism Literature. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 17(3). (SCOPUS-Q2)

Thepa, P. C. A. (2022). Buddhist Psychology: Corruption and Honesty Phenomenon. *Journal of Positive School Psychology*, 6(2), 5986-6005. (SCOPUS-Q2)

Thepa, P. C. A. (2021). The Transmission of Indian Buddhist Cultures and Arts towards Funan Periods on 1st-6th Century the Evidence in Vietnam. *International Journal of Development Administration Research*, 4(1), 7-16. (TCI-2)